

การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกร
ในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

นางสารภี ศรีงาม

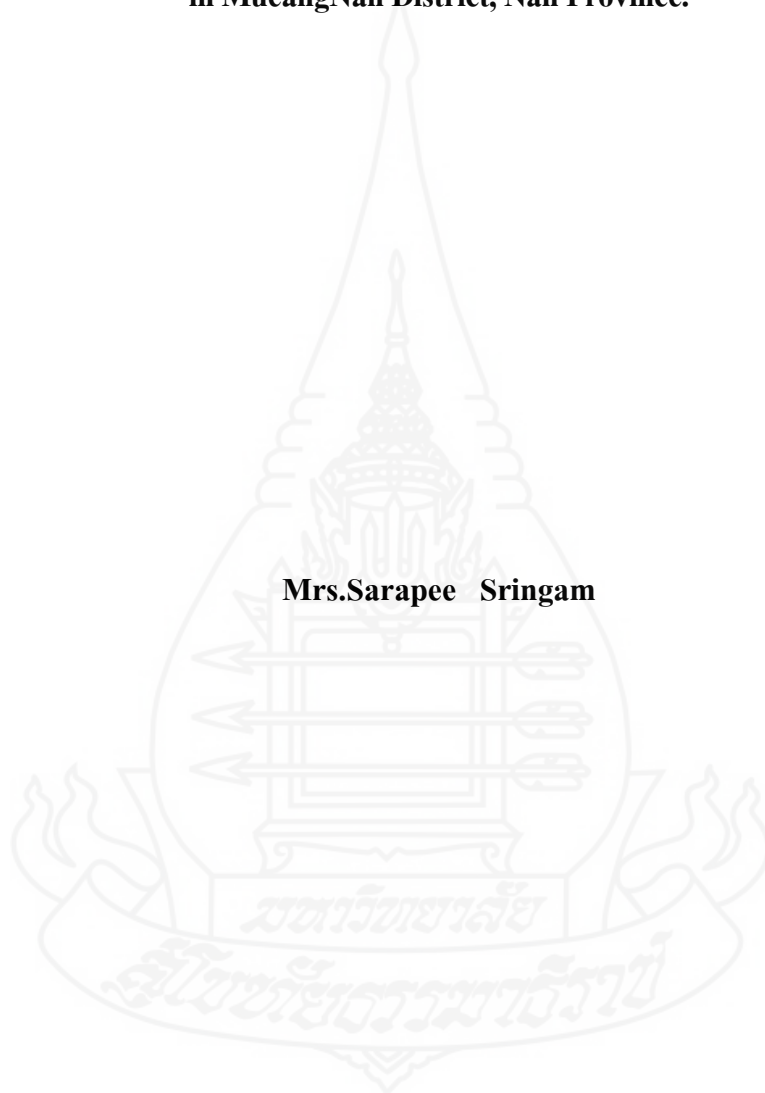

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

**The Extension and Development of Rubber Production of Farmers
in MueangNan District, Nan Province.**

Mrs.Sarapee Sringam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน
จังหวัดน่าน

ชื่อและนามสกุล นางสาวกิติ ศรีงาม

แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร พุทธาพิทักษ์ผล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ผู้วิจัย นางสารภี ศรีงาม รหัสนักศึกษ 2589000336

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ คุ่มหิรัญ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง

ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ (2) สภาพการผลิตยางพารา (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะ (4) ความต้องการการส่งเสริมการผลิตยางพาราของเกษตรกร (5) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ประชากรคือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา กับกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2558/2559 จำนวน 2,562 คน ใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 7 สุ่มตัวอย่างได้ 190 คน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ผลการศึกษาพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 52.59 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.94 คน แรงงานเฉลี่ย 2.25 คน รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 97,671.98 บาทต่อปี นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 72,326.32 บาทต่อปี รายได้รวมเฉลี่ย 169,468.94 บาทต่อปี รายจ่ายรวมเฉลี่ย 82,547.37 บาทต่อปี หนี้สินรวมเฉลี่ย 208,340.74 บาทต่อปี มีพื้นที่ทำเกษตรเป็นของตนเอง เฉลี่ย 12.75 ไร่ ปลูกยางพาราเฉลี่ย 8.90 ไร่ อายุต้นยางพาราเฉลี่ย 7.74 ปี (2) พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบและเชิงเขา ใช้พันธุ์ RRIM 600 เตรียมดินโดยการไถพลิกดินและไถพรวนดิน ระยะปลูก 3 x 7 เมตร และ 4 x 6 เมตร ใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟตและปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กันรองก่อนหลุมก่อนปลูก ไม่นิยมปลูกพืชร่วมพืชแซม ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีตัดแต่งกิ่งในช่วง 1 - 3 ปีแรก การระบาดของโรคและแมลงระดับน้อย อายุเฉลี่ยของยางที่กรีตได้ 6.64 ปี ใช้ระบบการกรีตครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน ช่วงเวลา 02.00 - 06.00 น. ส่วนใหญ่ผลิตเป็นยางก้อนถ้วย มีผลผลิตเฉลี่ย 320.68 กิโลกรัมต่อไร่ มีความต้องการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพาราขายผลผลิตให้กับผู้รวบรวมในท้องถิ่น ผ่านการรวมกลุ่มมีการประมูลราคา และตรวจสอบราคาก่อนการขายได้รับเงินทันทีหลังจากการขายผลผลิต (3) มีปัญหาด้านราคาคงต่ำและขาดแคลนน้ในฤดูแล้ง เสนอให้รัฐดูแลในเรื่องราคาหรือสนับสนุนปัจจัยการผลิตประกันราคา และจัดอบรมที่เน้นการสาธิตและฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง (4) เกษตรกรต้องการได้รับความรู้ด้านการปรับปรุงคุณภาพน้ำยาง การแปรรูปผลผลิต ผ่านบุคคลจากภาครัฐสื่อสิ่งพิมพ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์และวิธีการส่งเสริมแบบฝึกปฏิบัติ และการสาธิต (5) บูรณาการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยเน้นวิธีการฝึกปฏิบัติจริง การสาธิตวิธี และการศึกษาดูงาน เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติจริง และนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ข้อเสนอแนะจากการวิจัยส่งเสริมกิจกรรมเสริมในสวนยางพาราเพื่อช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร และถ่ายทอดความรู้โดยใช้แผ่นพับคู่มือ โปสเตอร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และวิธีการฝึกปฏิบัติ

คำสำคัญ ยางพารา การส่งเสริม การพัฒนาการผลิต จังหวัดน่าน

Thesis title: The Extension and Development of Rubber Production of Farmers in Mueang Nan District, Nan Province

Researcher: Mrs.Sarapee Sringam; **ID:** 2589000336;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Chalernsak Toomhirun, Associate Professor;

(2) Dr. Jinda Khibthong, Associate Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The objectives of this research were to study (1) fundamental socio-economic conditions, (2) rubber production condition, (3) problems and suggestions, (4) extension needs for rubber production, and (5) extension and development guidelines for the rubber production of farmers in Mueang Nan district, Nan province.

Research population was 2,562 farmers who registered as rubber growers with the department of agricultural extension in the year 2015/2016. By using simple random sampling method and Taro Yamane formula with the error value of 7%, 190 farmers were selected to be the sample group. Data was collected by conducting interview and was analyzed by computer program. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and ranking.

Findings from the study were shown as follows: (1) Most of the farmers were male and finished primary school. The average age was 52.59 years. The average number of family member was 3.94 persons, while the average labor was 2.25 persons. The average income from agricultural sector was 97,671.98 baht/year while the average income from non-agricultural sector was 72,326.32 baht/year. The average of total income was 169,468.94 baht/year. The average total expenditure was 82,547.37 baht/year. The average total debt was 208,340.74 baht/year. The average owned occupied area was 12.75 rai. The average area for planting rubber was 8.90 rai. The average age of rubber tree was 7.74 years. (2) Rubber plantation was on plain and foothill. RRIM 600 variety was planted. Soil preparation was done by turning over soil. Planting distance was: 3 x 7 m. and 4 x 6 m. Both rock phosphate and organic fertilizer were applied at the bottom of the planting hole prior to planting. They did not use intercropping. Organic and chemical fertilizers were applied. Pruning took place in the first 1-3 years. Disease outbreak and insects were found at low level. Tapping started at the average age of rubber tree, 6.64 years by tapping half of the tree for 2 days and stop for 1 day during 02.00-06.00 am. It was mostly produced in cup lump. The average yield was 320.68 kg/rai. They would like to form up production and rubber processing group, wishing to sell products to local collectors through forming the groups, bidding and have a price check before selling. Hopefully, they would receive money once the selling completed. (3) Problems encountered included rubber price and water in dry season. Therefore, it was suggested the government to in charge of price or support production factor, price guarantee, and training that places an emphasis on demonstration including onsite practice. (4) Farmers needed knowledge regarding improvement of latex, product processing by official staff, printed media, electronic media, extension methods in practice and demonstration. (5) Mutual integration between the extension officers in both government and private sectors in transferring technology which focus on real practice method, demonstration method, and field trip so that farmers could adopt them in their real life practice and sustainable development. Suggestions from the research included the extra activities extension in rubber plantation to help increase income for farmers and the transfer of knowledge would be done through pamphlets, manuals, poster, electronic media, and practice.

Keywords: Rubber, Extension, Production Development, Nan Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการทำวิจัย ติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังช่วยแนะแนวทางการทำงานระหว่าง การดำเนินงาน และรองศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร ประธานกรรมการในการสอบปกป้อง วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเสนอแนะแนวคิดในการทำวิทยานิพนธ์จนทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณ ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองน่าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตร หมุ่มบ้าน ตลอดจนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล ส่งผลให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จ

ในส่วนที่เป็นคุณค่า และคุณความดีที่สามารถอำนวยความสะดวกของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา ครอบครัว ผู้ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนลูกตลอดมา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณที่ได้ อบรม สั่งสอน ให้ความรู้อันเป็นรากฐานการศึกษา ที่มีคุณค่ายิ่ง ตลอดจนเพื่อนนิสิตทุกคนที่ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

สารทิ ศรีงาม

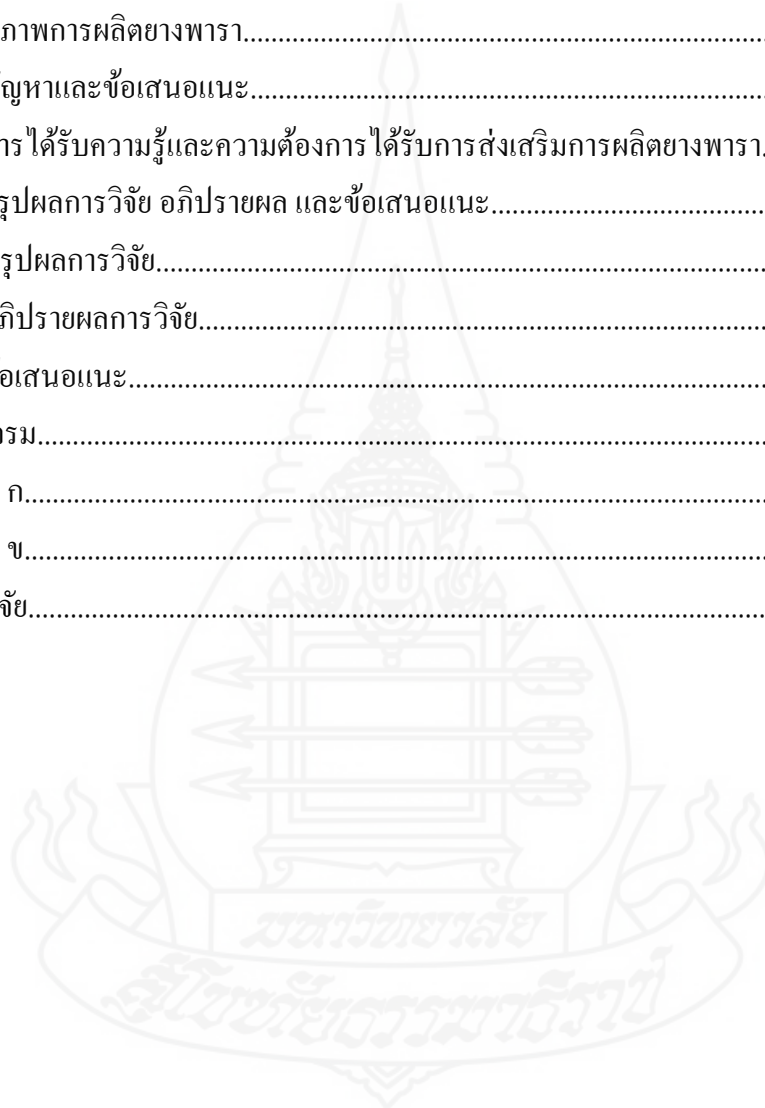
ตุลาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
สภาพทั่วไปของจังหวัดน่าน.....	5
การผลิตและการส่งเสริมยางพาราในจังหวัดน่าน.....	5
สภาพการผลิตยางพารา.....	6
กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา.....	17
การส่งเสริมการเกษตร.....	18
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร.....	31
สภาพการผลิตยางพารา.....	40
ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	55
การได้รับความรู้และความต้องการได้รับการส่งเสริมการผลิตยางพารา.....	58
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผลการวิจัย.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก ก.....	88
ภาคผนวก ข.....	98
ประวัติผู้วิจัย.....	125

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	ระยะปลูกยางพารา.....10
ตารางที่ 3.1	จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอเมืองน่าน.....27
ตารางที่ 3.2	กลุ่มตัวอย่าง.....28
ตารางที่ 4.1	ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร.....32
ตารางที่ 4.2	จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน.....33
ตารางที่ 4.3	รายได้รวมของครัวเรือน.....34
ตารางที่ 4.4	รายจ่ายและสถานะหนี้สินรวมของครัวเรือน.....36
ตารางที่ 4.5	พื้นที่การถือครองในการเกษตร.....37
ตารางที่ 4.6	พื้นที่ปลูกและอายุต้นยางพารา.....39
ตารางที่ 4.7	สภาพพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร.....40
ตารางที่ 4.8	พันธุ์ยางพารา และแหล่งที่มาของพันธุ์ยางพารา.....41
ตารางที่ 4.9	การเตรียมการก่อนปลูก.....42
ตารางที่ 4.10	การใส่ปุ๋ยยางพารา.....44
ตารางที่ 4.11	การตัดแต่งกิ่งยางพาราในช่วง 1- 3 ปี แรก.....45
ตารางที่ 4.12	การกำจัดวัชพืชในแปลงยางพารา.....46
ตารางที่ 4.13	การระบาดของโรคและการป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูยางพารา.....47
ตารางที่ 4.14	การกรีดยางพารา.....48
ตารางที่ 4.15	รูปแบบการผลิตยางพารา.....49
ตารางที่ 4.16	การรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา.....50
ตารางที่ 4.17	การจำหน่ายผลผลิตยางพารา.....52
ตารางที่ 4.18	ปัญหาของเกษตรกร.....55
ตารางที่ 4.19	การได้รับความรู้ของเกษตรกร.....58
ตารางที่ 4.20	ความต้องการความรู้เนื้อหาในการส่งเสริมการผลิตยางพารา.....61
ตารางที่ 4.21	ความต้องการช่องทางการส่งเสริม..... 63
ตารางที่ 4.22	ความต้องการวิธีการส่งเสริม.....67

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	2
ภาพที่ 5.1 การได้รับความรู้ในการผลิตยางพารา.....	74
ภาพที่ 5.2 ความต้องการได้รับการส่งเสริมการผลิตยางพารา.....	75
ภาพที่ 5.3 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพารา.....	81

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยางพาราประเภทยางดิบ ผลิตภัณฑ์ยาง และไม้ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ เป็นพืชสร้างรายได้ส่งออกมากเป็นอันดับสอง และมีปริมาณการส่งออกทางธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่งของโลกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ซึ่งในปี พ.ศ. 2543 มีผลผลิตจากยางธรรมชาติประมาณ 2.4 ล้านตัน มีมูลค่าทั้งสิ้นประมาณ 124,000 ล้านบาท เดิมพื้นที่ที่มีการปลูกยางส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้และภาคตะวันออก แต่ในปัจจุบันมีการขยายการปลูกเพิ่มขึ้น ไปยังภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก โดยเฉพาะยางพาราจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดศรีสะเกษ จัดเป็นยางพาราคุณภาพดีไม่ต่างจากแหล่งผลิตเดิมในเขตภาคใต้และภาคตะวันออก พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกยางทั่วประเทศมีทั้งหมด 55.1 ล้านไร่

จังหวัดน่านมีการเริ่มต้นปลูกมาตั้งแต่ปี 2530 และตั้งแต่ปี 2552 จังหวัดเริ่มมีการสนับสนุนงบประมาณ ในปี 2558 มีพื้นที่ปลูก จำนวน 162,177.50 ไร่ และเป็นพื้นที่ที่สามารถริดน้ำยางได้แล้ว จำนวน 65,359 ไร่ ถือว่าเป็นพืชที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางพาราเป็นอย่างมาก จนกระทั่งปี 2557 สถานการณ์ราคายางพาราเริ่มลดลงอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยจำนวนมากที่พึ่งพารายได้จากสวนยางพาราเพียงอย่างเดียวมีรายได้ลดลงไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีการปรับเปลี่ยนจากการทำสวนยางเพียงอย่างเดียวมาทำกิจกรรมที่สร้างเป็นอาชีพเสริมเพิ่มเติมเพื่อให้มีแหล่งรายได้อื่น ๆ เข้ามาเสริมในครอบครัว สร้างรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืน

ดังนั้นการศึกษาสภาพการผลิต ความต้องการได้รับการส่งเสริมความรู้ในด้านสภาพการผลิต กิจกรรมเสริมในสวนยาง ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งผลจากการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในการผลิตยางพารา และการทำกิจกรรมเสริมในสวนยางพาราให้เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่และครัวเรือนเพื่อเป็นทางเลือกและทางรอดที่เห็นได้ชัดเจนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

2.2 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

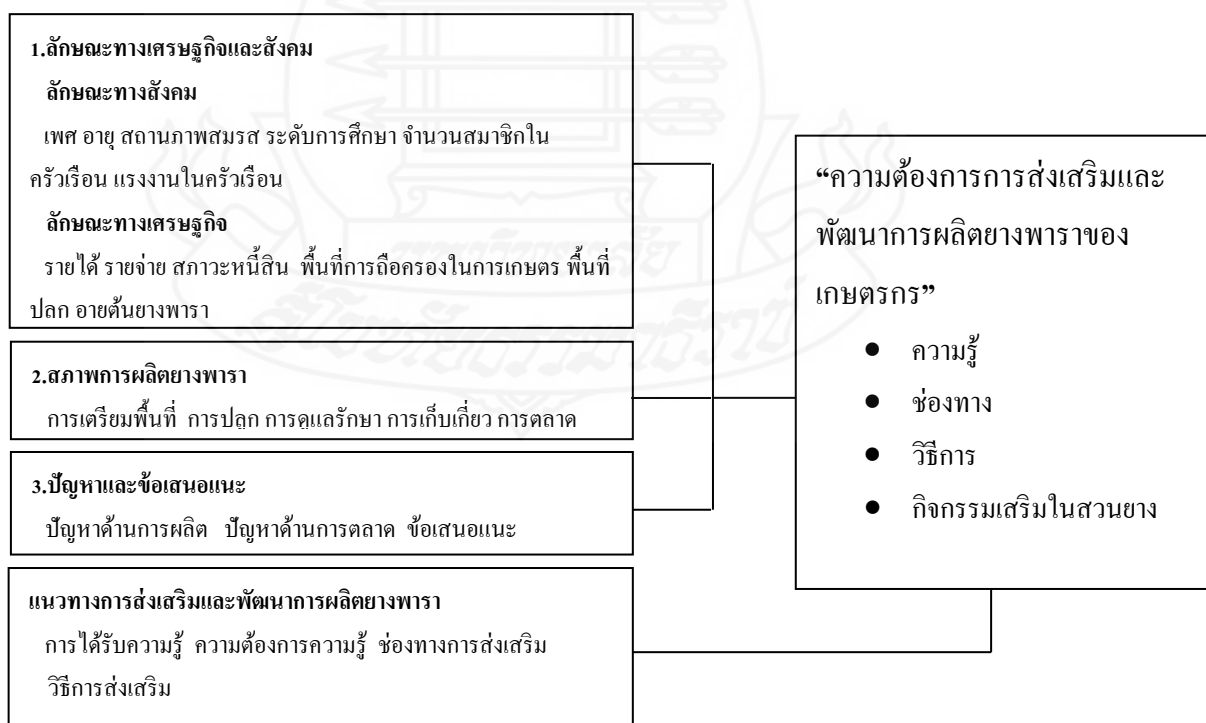
2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

2.4 เพื่อศึกษาความต้องการได้รับการส่งเสริมของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

2.5 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมากำหนดประเด็นในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางสังคม สภาพการผลิตยางพาราและความต้องการได้รับการส่งเสริมของเกษตรกรอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ได้ตามภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพการผลิตยางพารา ปัญหาและข้อเสนอแนะ และความต้องการได้รับการส่งเสริม และแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพารา ดังนี้ 1) การปลูกสร้างสวนยางพารา 2) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา 3) การกรีดยางพารา 4) การแปรรูปผลผลิตยางพารา 5) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา 6) กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยไว้ ดังนี้

- 5.1 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เท่านั้น
- 5.2 ยางพารา หมายถึง ยางพาราที่ปลูกในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เท่านั้น
- 5.3 อายุเกษตรกร หมายถึง อายุเต็มของเกษตรกรถึงวันตอบแบบสัมภาษณ์นับจำนวนเป็นปี
- 5.4 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของเกษตรกร
- 5.5 พื้นที่ถือครองทางการเกษตร หมายถึง เนื้อที่ที่ครัวเรือนถือครองอยู่ ตั้งแต่มีเอกสารสิทธิ์จนถึงไม่มีเอกสารสิทธิ์ใด ๆ
- 5.6 สภาพการผลิตยางพารา หมายถึง สภาพการผลิตยางพาราตั้งแต่ การเตรียมพื้นที่ เตรียมต้นพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ไปจนถึงการตลาด
- 5.7 กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา หมายถึง การปลูกสตรอเบอรี่ การปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะเห็ด การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงไก่เนื้อ การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงโค การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ การเลี้ยงไส้เดือน การทำปุ๋ยหมัก
- 5.8 ผลผลิตยางพารา หมายถึง ผลผลิตยางพาราในรูปของยางก้อนถ้วย ปี 2559
- 5.9 การส่งเสริมและการพัฒนา หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความรู้ ช่องทาง และวิธีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา ปัญหาและข้อเสนอแนะ และความต้องการได้รับการ

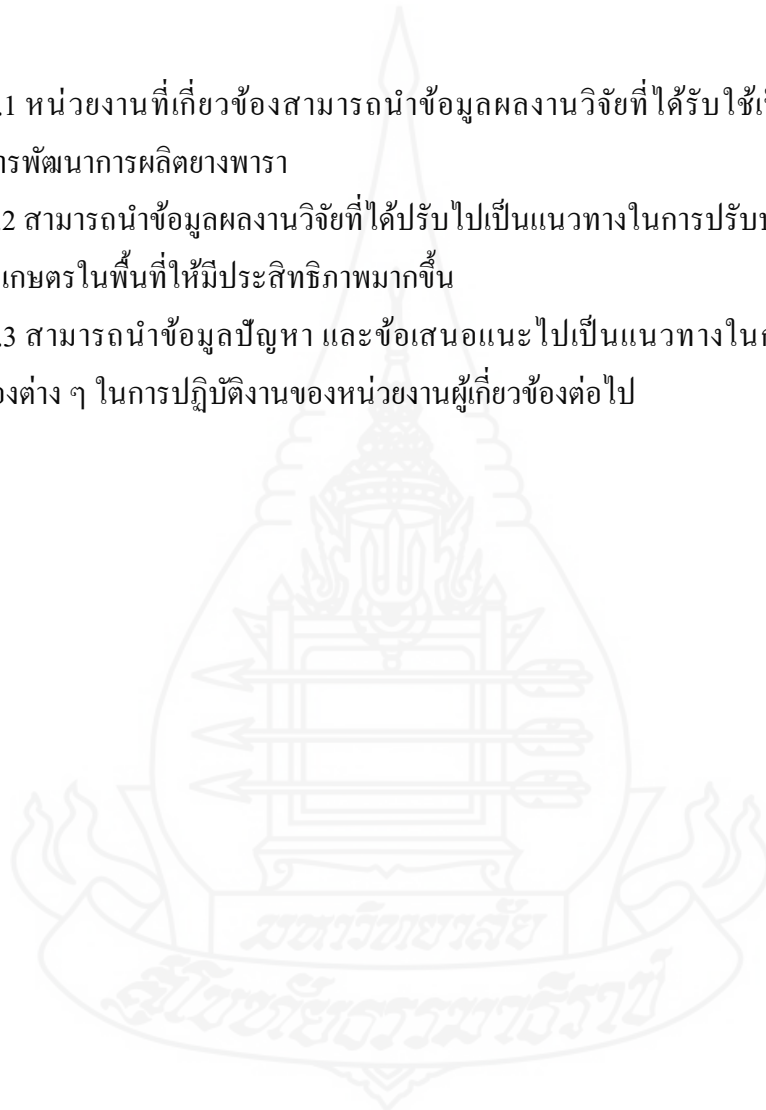
ส่งเสริมของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ในประเด็นการปลูกสร้างสวนยางพารา การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา การกรีดยางพารา การแปรรูปผลผลิตยางพารา การปรับปรุงคุณภาพน้ำยาง และกิจกรรมเสริมในสวนยาง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลผลงานวิจัยที่ได้รับใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการผลิตยางพารา

6.2 สามารถนำข้อมูลผลงานวิจัยที่ได้ปรับไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.3 สามารถนำข้อมูลปัญหา และข้อเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานผู้เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและ พัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้อง ใน 5 ประเด็น ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ 1) สภาพทั่วไปของจังหวัดน่าน 2) การ ผลิตและส่งเสริมยางพาราในจังหวัดน่าน 3) สภาพผลิตยางพารา 4) กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา 5) หลักการส่งเสริมการเกษตร 6) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ และ 7) งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพทั่วไปของจังหวัดน่าน

จังหวัดน่านส่วนใหญ่มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา มีพื้นที่กว้างใหญ่ พื้นที่เต็มไปด้วย ภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีความลาดชันเกิน 30 องศา ประมาณร้อยละ 85 ของพื้นที่จังหวัด ส่วน พื้นที่ราบจะอยู่บริเวณตอนกลางของจังหวัด ตามลุ่มน้ำต่างๆ จะเป็นที่ราบแคบๆ ระหว่างหุบเขาตาม แนวยาวของลุ่มน้ำน่าน สา วัว ปัว และกอน จังหวัดน่าน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 7,170,045 ไร่ หรือ 11,472.07 ตารางกิโลเมตร จำแนกเป็น พื้นที่ป่าไม้และภูเขา 3,437,500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.94 พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม 2,813,980 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.24 พื้นที่ทำการเกษตร 876,043 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 12.22 พื้นที่อยู่อาศัยและอื่น ๆ 43,522 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.60 ภูมิอากาศมีลักษณะอากาศแบบ ทึ่งหึ่งเมืองร้อนแบบ 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว โดยมีความแตกต่างของฤดูอย่าง ชัดเจน

2. การผลิตและส่งเสริมยางพาราในจังหวัดน่าน

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งการทำนาข้าวเป็นกิจกรรม การเกษตรหลักที่เกือบทุกครัวเรือนเกษตรกรทำแต่ไม่ใช่พืชที่เป็นรายได้หลักให้กับเกษตรกร มีการ ปลูกพืชอื่นซึ่งเป็นพืชสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร คือ ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชผัก และไม้ผล ชนิดต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ยางพาราเป็นพืชที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรเป็นอย่างมาก

เนื่องจากราคาผลผลิตยางพาราค่อนข้างสูง และมีการย้ายกลับสู่ท้องถิ่นของกลุ่มผู้ใช้แรงงานยางพาราเป็นอีกหนึ่งพืชเศรษฐกิจที่มีการขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้น จนในปี 2558 มีปริมาณการปลูกที่มาก ซึ่งใช้พื้นที่ในการปลูกจำนวน 162,177.5 ไร่ โดยพืชเศรษฐกิจชนิดนี้แนวโน้มในอนาคตจะมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากองค์การภาครัฐให้การสนับสนุนและให้ความรู้แก่เกษตรกรในการเพาะปลูก เพื่อเป็นการทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การผลิตยางพารา โดยส่วนใหญ่เกษตรกรที่กรีดยางพาราจะขายเป็นยางก้อนถ้วยมากรองลงมาคือทำยางแผ่น และขายน้ำยางสด ตามลำดับ เกษตรกรชาวสวนยางนิยมขายยางผ่านระบบตลาดท้องถิ่น จะประกอบด้วยพ่อค้ารับซื้ออย่างหลายระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด ซึ่งเป็นการรวบรวมจากชาวบ้านหลายรายเข้าด้วยกันส่งต่อไปขายยังอำเภอหรือจังหวัด มีการผลัดกำลังกันรวบรวมผลผลิตเพื่อขายผ่านระบบประมูล ซึ่งเป็นการจับมือของกลุ่มเกษตรกรในนาม สหกรณ์กองทุนสวนยาง จังหวัดน่าน

การสนับสนุนของภาครัฐ ทำให้เกิดการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้นมากในทุกพื้นที่ จากสถานการณ์ราคายางพาราปรับลดลงค่อนข้างมาก ทำให้รัฐบาลต้องออกมาตรการความช่วยเหลือแก่เกษตรกรเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน เช่น มาตรการช่วยเหลือปัจจัยการผลิต สนับสนุนทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกร การเพิ่มมูลค่าและคุณภาพการผลิต การสนับสนุนสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ การจัดตั้งกองทุนมูลภัณฑ์กันชน เพื่อรับซื้อยางในราคาขึ้นน้ำตลาด การสนับสนุนสินเชื่อเกษตรกรรายย่อย และสนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการยาง

3. สภาพการผลิตยางพารา

3.1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชื่อภาษาอังกฤษ Para rubber

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hevea brasiliensis* Mull-Arg.

ยางพาราเป็นพืชที่มีระบบรากเป็นรากแก้ว ลำต้นมีลักษณะทรงกลมขึ้นตั้งตรง เป็นไม้เนื้ออ่อนมีสีขาออกเหลือง เปลือกเป็นส่วนของท่อน้ำยางที่ติดกับเยื่อเจริญ และมีท่อน้ำยาง ซึ่งเป็นส่วนที่จะกรีดยางออกจากต้น ใบ ในหนึ่งก้านใบ จะมีใบย่อยอยู่ 3 ใบ หรือเป็น 3 แฉก มีหน้าที่หลักคือปรุงอาหาร หายใจ และคายน้ำ ใบยางพาราจะเจริญเติบโตเป็นชั้น ๆ เรียกว่า “ฉัตร” การแตกฉัตรตั้งแต่ใบฉัตรอ่อนจนเป็นใบฉัตรแก่ ใช้เวลา 2 – 3 เดือน แล้วแต่ความสมบูรณ์ของต้น ดอกมีลักษณะเป็นช่อยาวจากปลายกิ่งเป็นดอก สีของดอกเป็นสีเหลือง ยางพาราจะออกดอกหลังจากผลัดใบ แล้วแตกใบใหม่ในช่วงพฤษภาคม – มิถุนายน ลูกยาง(ผล) มีลักษณะเหมือนผล

แอปเปิ้ล แต่มีขนาดเล็กกว่า มีลักษณะเป็นพวงจำนวน 3 พวง ในแต่ละพวงจะมีเมล็ดอยู่ข้างใน ผลอ่อนมีผิวสีเขียว เมื่อผลแก่ผิวผลมีสีน้ำตาลและแข็ง สีของเมล็ดเป็นลาย มีพื้นเป็นสีขาว มีลายเป็นสีน้ำตาล น้ำยางเมื่อกรีดยางแล้วจะได้น้ำยาง ซึ่งเป็นของเหลวมีสีขาวจนถึงสีขาวปนเหลือง ขุ่น และข้น ซึ่งในน้ำยางจะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อยาง เมื่อนำมาทำเป็นเนื้อยางแห้งแล้วจะมีเปอร์เซ็นต์ยางได้ 25 – 45 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือเป็นส่วนที่ไม่ใช่ยาง เป็นน้ำและสารอื่น ๆ (เอกชัย พฤกษ์อำไพ. 2547)

3.2 ลักษณะพื้นที่ปลูกยางพารา

1. ดินที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราควรเป็นดินเหนียว ดินร่วน และดินร่วนเหนียวปนทราย คือ ต้องมีเนื้อดินเหนียวอยู่ประมาณ 30 % ของดินทั้งหมด ดินที่มีความเหมาะสมในการปลูกยางพารามากที่สุดได้แก่

- ชุดดินอ่าวลึก ซึ่งมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว
- ชุดดินภูเก็ต ซึ่งมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย
- ชุดดินคอหงส์ ซึ่งมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ส่วนดินที่เป็นดินทรายจัด

เกินไปจะมีธาตุอาหารต่ำมาก มีโครงสร้างดินไม่ดี เมื่อปลูกยางแล้ว หากฝนตกมาก ๆ จะทำให้โคนล้มได้ง่าย และเมื่อแล้งก็จะขาดน้ำ

2. ควรมีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 120 – 150 วันต่อปี

3. การตรวจดูเนื้อดิน โครงสร้างดิน ธาตุอาหารในดิน และดูต้นไม้ที่ขึ้นบริเวณนั้น ๆ โดยดูจากดินที่ริมถนน ดินที่คูน้ำ หรือดินที่ขุดขายหน้าดินไปถมที่อื่น

3.3 พันธุ์ยางพารา

มานะชัย สังข์วาทิน(2555) กล่าวว่า การเลือกพันธุ์ยางพารามาปลูกนั้นควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการปลูก ให้ผลผลิตสูง มีการเจริญเติบโตดี มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สามารถปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ด้านทานโรคร้ายแรงในพื้นที่ได้ดี และมีความต้านทานลมแรงได้ดี สำหรับพันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการปลูก ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรสามารถเลือกปลูกได้ตามต้องการง่ายขึ้น คือ

1. พันธุ์ยางปลูกเพื่อกรีดน้ำยางสูง เป็นพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก ดังนั้นการเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยางเป็นหลัก สำหรับพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูง มีดังนี้

1.1 พันธุ์ยางชั้น 1 ได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIM 251), สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226), B RRIT 226, BPM 24, RRIM 600 เป็นต้น

1.2 พันธุ์ยางชั้น 1 ได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 209 (RRIT 209), สถาบันวิจัยยาง 214 (RRIT 214), สถาบันวิจัยยาง 218 (RRIT 218), สถาบันวิจัยยาง 225 (RRIT 225), สถาบันวิจัยยาง 250 (RRIT 250), สถาบันวิจัยยาง 319 (RRIT 319), สถาบันวิจัยยาง 405 (RRIT 405), สถาบันวิจัยยาง 406 (RRIT 406), RRIC 100, RRIC 101, PR 302, PR 305, HAIKEN 2 เป็นต้น

2. พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ โดยให้ผลผลิตน้ำยางสูงและมีการเจริญเติบโตดี มีลักษณะลำต้นตรง และให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง สำหรับพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง มีดังนี้

2.1 พันธุ์ยางชั้น 1 ได้แก่ พันธุ์ PB 215, PB 255, PB 260, RRIC 110

2.2 พันธุ์ยางชั้น 2 ได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 312 (RRIT 312), สถาบันวิจัยยาง 325 (RRIT 325), สถาบันวิจัยยาง 404 (RRIT 404), สถาบันวิจัยยาง 407 (RRIT 407), สถาบันวิจัย 121 (RRIC 121) เป็นต้น

3. เนื่องจากในปัจจุบันไม้ยางพารา นับเป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญต่อวงจรอุตสาหกรรมไม้ และนับวันจะมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะยางพาราเป็นพืชที่ให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่อง มีเนื้อไม้สวยงาม และเป็นพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พันธุ์ยางในกลุ่มนี้จะให้ผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง เหมาะสำหรับปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อ ไม้ดังนี้

3.1 พันธุ์ยางชั้น 1 ได้แก่ พันธุ์ชะเชิงเทรา 50 (RRIT 402), AVROS 2037, BPM 1 เป็นต้น

3.2 พันธุ์ยางชั้น 2 ได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 401 (RRIT 401), สถาบันวิจัยยาง 403 (RRIT 403), RRII 118, RRII 203 เป็นต้น

รายละเอียดพันธุ์ยางพาราที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางแนะนำ ดังนี้

สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251) ใบมีสีเขียว ปลายใบมีรูปร่างป้อม ขอบใบเป็นคลื่น ฉัตรใบมีขนาดใหญ่เป็นรูปกรวย การแตกกิ่งไม่สมดุล แตกกิ่งมากทั้งกิ่งขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในช่วงยางอ่อนลำต้นคด ทรงพุ่มเป็นรูปกลม ผลัดใบค่อนข้างช้า ระยะก่อนและระหว่างกรีดยังเจริญเติบโตปานกลาง ขนาดลำต้นทั้งแปลงมีความสม่ำเสมอ ทำให้มีจำนวนต้นเปิดกรีดยังได้จำนวนมาก ผลผลิตเนื้อยาง 10 ปีกรีดยังเฉลี่ย 457 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง พันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 57 มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย ด้านทานโรคใบจุดนูน โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคราแป้ง และโรคราสีชมพูระดับปานกลาง ด้านทานโรคเส้นดำ

ระดับดี และด้านทานลมระดับปานกลาง ผลผลิตเนื้ออย่างสูง มีต้นเปิดกรีดได้จำนวนมาก ด้านทานโรคเส้นดำในระดับดี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง และพื้นที่ลมแรง เนื่องจากทรงพุ่มมีขนาดใหญ่ แตกกิ่งไม่สมดุล

สถาบันวิจัยยาง 226 ไบสีเขียว มีรูปร่างป้อมปลาย ฉัตรใบลักษณะเป็นรูปกรวยขนาดเล็ก ลำต้นตรง กิ่งมีขนาดปานกลางและแตกกิ่งเล็กจำนวนมาก ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพัด เริ่มผลัดใบเร็ว ระยะก่อนและระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง ผลผลิตเนื้ออย่าง 8 ปี กรีดเฉลี่ย 346 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 37 มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย ด้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและโรคเส้นดำระดับดี ด้านทานโรคใบจุดนูนและโรคราสีชมพู ระดับปานกลาง ก่อนข้างอ่อนแอต่อโรคราแป้งและด้านทานลมระดับปานกลาง ผลผลิตเนื้ออย่างสูง ด้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคเส้นดำระดับดี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป และสามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดิน

RRIM 600 ไบมีรูปร่างป้อมปลายใบ สีเขียวอมเหลือง ลักษณะฉัตรใบเป็นรูปกรวยมีขนาดเล็ก ในระยะ 2 ปีแรกต้นยางจะมีลักษณะลำต้นตรงแต่เรียวเล็ก การแตกกิ่งช้า ลักษณะการแตกกิ่งเป็นมุมแหลม กิ่งที่แตกก่อนข้างยาว ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพัด เริ่มผลัดใบเร็ว ในระยะก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดการเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง ผลผลิตระยะแรกอยู่ในระดับปานกลาง แต่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปีต่อมาให้ผลผลิตเนื้ออย่าง 10 ปี กรีดเฉลี่ย 289 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี อ่อนแอมากต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคเส้นดำ ด้านทานโรคราแป้งและโรคใบจุดนูนระดับปานกลาง อ่อนแอต่อโรคราสีชมพู ด้านทานลมระดับปานกลาง การปรับตัวและให้ผลผลิตได้ดีในเกือบทุกพื้นที่ ทนทานต่อการกรีดที่ดีมากกว่าพันธุ์อื่นๆ และมีจำนวนต้นแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นในพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา เส้นดำ และโรคราสีชมพูระบาดรุนแรง พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร

3.4 การปลูกยางพารา

การเตรียมพื้นที่

สภาพพื้นที่เดิมที่จะใช้สำหรับปลูกยางพาราในแต่ละท้องที่แต่ละแห่งจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของพื้นที่ และในการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกจึงสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ในกรณีที่เป็นสวนยางพาราเก่าพื้นที่มีลักษณะเป็นป่า หรือมีไม้อื่นปลูกรวมอยู่

ด้วย การเตรียมพื้นที่นั้นจะต้องโค่นล้มไม้เหล่านี้เสียก่อน แต่หากเป็นกรณีที่เป็นพื้นที่ที่จะปลูก มีความลาดเทมาก เช่น พื้นที่บริเวณควนหรือเนินจะต้องมีการจัดทำพื้นที่เป็นขั้นบันไดหรือทำการ ต้านดินเพื่อสกัดกั้นไม่ให้น้ำฝนชะล้างดินเหล่านั้นให้ไหลตามน้ำ

ระยะปลูกและการวางแผนปลูก

การกำหนดระยะปลูกและการวางแผนปลูกจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น พันธุ์ ยางพาราที่ใช้ปลูก สภาพพื้นที่ เป็นต้น

ตารางที่ 2.1 ระยะปลูกยางพารา

ระยะปลูกยาง (เมตร)	จำนวน (ต้นต่อไร่)	หมายเหตุ
3 x 7	76	ปลูกพืชแซม
2.5 x 8	76	ปลูกพืชแซม
3 x 8	67	ปลูกพืชแซม
3.5 x 7	67	ปลูกพืชแซม
4 x 6	67	ไม่ปลูกพืชแซม

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

ส่วนการกำหนดแถวหรือการจัดวางแนวปลูกเพื่อให้ได้สวนยางพาราที่มีลักษณะ สวยงามเป็นระเบียบ มีขั้นตอนในการจัดวางแนวดังต่อไปนี้

1. กำหนดแถวหลัก การกำหนดแถวหลักควรจะปลูกขวางทิศทางการไหลของน้ำ เพื่อลดการชะล้างหน้าดิน และจะต้องให้ห่างจากแนวสวนยางพาราไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร และไม่ควรกำหนดแถวหลักไปตามแนวเดียวกับสวนยางพาราเก้าเนื่องจากต้นยางพาราที่ปลูกใหม่จะถูกรบกวนแย่งอาหารและได้รับแสงไม่เพียงพอ

2. จัดเส้นแนวการทำแถวหลักเมื่อกำหนดแถวหลักว่าจะใช้ในแถวใดแล้วก็ทำการ วัดระยะจากเขตสวนยางพาราในด้านที่จะเริ่มทำแถวแรกในการปลูกเข้าไปเป็นแนวตั้งฉากเป็น ระยะห่างในการปลูก

การปลูก

ในปัจจุบันชนิดของต้นพันธุ์ที่นิยมใช้ปลูกกันมากคือ ต้นยางชำถุง ขนาด 1 – 2 นิ้ว ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยาง คือ ต้นฤดูฝน

การปลูกซ่อม

การปลูกยางพาราไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกชนิดใด ภายหลังจากที่ทำการปลูกไปแล้ว ย่อมจะมีต้นยางพาราที่แตกต่างกันเสมอ ส่วนจะมีมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสมบูรณ์ของวัสดุที่ใช้ปลูก สภาพภูมิอากาศ ความชำนาญของผู้ปลูก และผลจากการทำลายของโรคและแมลง เป็นต้น โดยจุดประสงค์แล้วการปลูกซ่อมยางพาราก็เพื่อต้องการให้ได้จำนวนต้นยางที่ปลูกมีจำนวนเท่าเดิมและไม่มีหลุมว่างซึ่งจะทำให้ได้รับผลผลิตอย่างเต็มที่ อีกประการหนึ่งสิ่งที่จะต้องคำนึงอยู่เสมอในการปลูกซ่อมยางพาราก็คือ การเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของยางพาราเดิมและยางพาราที่ปลูกซ่อมใหม่

การปลูกพืชแซมยาง

การปลูกพืชแซมยาง เป็นการใช้เนื้อที่สวนยางพาราในขณะที่ยางพารายังมีอายุไม่มาก ก่อให้เกิดประโยชน์สวนยางพาราเอง เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เจ้าของสวนในระยะ 3 ปีแรก ในขณะที่ยางพารายังมีอายุไม่มากด้วย แต่การปลูกพืชแซมหากไม่พิจารณาอย่างถี่ถ้วนอาจเป็นผลเสียต่อต้นยางพาราที่ปลูกได้ จึงจำเป็นต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการปลูกพืชแซมจึงพิจารณาดังนี้

1. ควรเป็นพืชล้มลุกที่มีอายุสั้น เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพด พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น หรือพืชล้มลุกที่มีอายุมากกว่า 1 ปี เช่น สับปะรด กล้วย มะละกอ เป็นต้น
2. การปลูกพืชแซมยางไม่ควรปลูกติดต่อกันนานเกิน 3 ปี เพราะเมื่อเข้าสู่ปีที่ 4 ต้นยางจะมีร่มเงามาก และจะปกคลุมพืชแซมที่ปลูกไว้ ส่งผลให้ผลผลิตของพืชแซมต่ำลง
3. พืชแซมที่ปลูก การปลูกจะต้องมีระยะห่างจากแถวยางไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยปกติควรปลูกห่างจากแถวยางในระยะ 1 เมตร รวมทั้งครึ่งหนึ่งของระยะปลูกพืชแซมยางของพืชนั้น ๆ
4. ควรใส่ปุ๋ยให้กับพืชแซมยางด้วยเพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิต และเพื่อต้นยางพาราจะได้ไม่แย่งปุ๋ย และปุ๋ยก็ยังมิมีประโยชน์สำหรับต้นยางโดยตรงด้วย
5. สภาพของดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่ควรปลูกพืชแซมยางเพราะจะต้องใส่ปุ๋ยมาก และอาจไม่คุ้มทุน และหากไม่ใส่ปุ๋ยเลยหรือใส่น้อยเกินไป พืชแซมก็จะไปแย่งปุ๋ยยางพาราในสภาพดังกล่าว ดังนั้นจึงควรปลูกพืชคลุมตระกูลถั่ว
6. การปลูกพืชแซมยางเป็นระบบหมุนเวียน เพื่อป้องกันโรคและแมลงระบาด นอกจากนี้การปลูกพืชแซมสลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่วยังช่วยในการตรึงไนโตรเจนจากอากาศตลอดจนเศษซากพืชตระกูลถั่วที่ปลูกเหลือยังใช้ประโยชน์โดยตรงต่อต้นยางด้วย

7. การใช้แรงงานในการปลูกพืชแซมยาง ควรเป็นแรงงานที่ไม่ต้องจ้างหรือควรจะเป็นแรงงานในครอบครัว โดยเฉพาะสวนยางพาราขนาดเล็ก เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

8. สวนยางพาราที่ต้องการจะปลูกพืชแซมยาง ควรใช้ระยะระหว่างแถวยางพาราให้กว้าง ประมาณ 7.8 เมตร แต่ต้องมีจำนวนต้นยางพาราไม่ต่ำกว่า 64 ต้นต่อไร่

9. หลังจากการปลูกพืชแซมยางแล้ว ควรปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันวัชพืชและเพื่อเป็นการรักษาความชื้นในดิน

10. พืชที่ไม่แนะนำให้เกษตรกรปลูกเป็นพืชแซมยางคือ มันสำปะหลัง

3.5 การดูแลรักษา

ปุ๋ยและการใส่ปุ๋ยยางพารา

ปุ๋ยเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของยางพาราอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ปลูกยางส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการปลูกยางซ้ำบนพื้นที่เดิมเป็นเวลานาน เกิดการชะล้างพังทลายของดินและการสลายตัวของอินทรีย์วัตถุตามธรรมชาติ นอกจากนี้การกรีดยางจะมีธาตุอาหารบางส่วนสูญเสียไปกับน้ำยาง เช่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม และแมกนีเซียม เป็นต้น หากไม่ได้มีการใส่ปุ๋ยลงไปดินเพื่อชดเชยธาตุอาหารที่สูญเสียไปอันเนื่องมาจากสาเหตุดังกล่าว จะส่งผลทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติของดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของต้นยางในการสร้างการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตที่สูง ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน

การใส่ปุ๋ยยางพาราระยะก่อนเปิดกรีด ต้นยางก่อนเปิดกรีด หมายถึง ต้นยางตั้งแต่เริ่มปลูกไปจนถึงระยะที่ต้นยางมีขนาดเส้นรอบวงของลำต้นวัดได้ 50 เซนติเมตร ที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร ซึ่งเป็นขนาดที่เริ่มเปิดกรีดได้ หากเกษตรกรใช้ปุ๋ยบำรุงต้นยางพาราก่อนเปิดกรีดอย่างถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้ต้นยางเจริญเติบโตเร็วและสามารถเปิดกรีดได้เร็วขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของสวนเป็นอย่างมาก สำหรับปุ๋ยที่ต้องใส่ให้กับต้นยางระยะก่อนเปิดกรีดมี 2 ประเภท คือ ปุ๋ยรองกันหลุมและปุ๋ยบำรุง

1. ปุ๋ยรองกันหลุม ในหลุมปลูกจะต้องมีธาตุอาหารในอัตราส่วนที่เหมาะสมพร้อมที่จะให้ต้นยางนำไปใช้เพื่อการเจริญเติบโตของรากและลำต้นอย่างเพียงพอและง่าย ดังนั้นจะต้องใส่ปุ๋ยรองกันหลุมปลูกโดยการผสมกับดินในหลุมปลูก สำหรับปุ๋ยรองกันหลุมที่นิยมใช้ในสวนยางได้แก่ ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) ซึ่งมีฟอสเฟตทั้งหมดร้อยละ 25 และมีปริมาณฟอสเฟตที่เป็นประโยชน์ร้อยละ 3 โดยนำหินฟอสเฟตไปคลุกผสมกับดินชั้นล่างที่ขุดขึ้นมาจากหลุมในอัตรา 170

กรัม/หลุม แล้วกลบดินชั้นล่างที่คลุกกับปุ๋ยแล้วนี้ให้เต็มหลุม ซึ่งปุ๋ยรองก้นหลุมนี้จะมีผลต่อการเร่งให้รากงอกและแผ่กระจายได้เร็วขึ้น

2. ปุ๋ยบำรุง หมายถึง วัตถุหรือสารที่มีธาตุอาหารพืชที่นำมาใส่ในดิน เพื่อเพิ่มหรือรักษาสมดุลของธาตุอาหารพืชในดิน ซึ่งมีผลในการสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ต้นยางพารา คือเร่งให้ต้นยางเจริญเติบโตเร็ว ทำให้สามารถเปิดกรีดได้เร็วขึ้นและให้ผลผลิตสูงขึ้น โดยปุ๋ยบำรุงที่ใช้มีปริมาณธาตุอาหารตามที่ยางพาราต้องการ คือ มีธาตุอาหารหลัก (N-P-K) และอาจใส่ธาตุแมกนีเซียม (Mg) เพิ่มได้ถ้าดินในพื้นที่ปลูกขาด สำหรับปุ๋ยที่ใช้ในสวนยางระยะก่อนเปิดกรีดมีจำนวน 2 สูตร ได้แก่ 20-8-20 เหมาะสำหรับดินทุกชนิดในพื้นที่ปลูกยางเดิม และ 20-10-12 เหมาะสำหรับดินทุกชนิดในเขตปลูกยางใหม่ ส่วนอัตราปุ๋ยที่ใช้ในเขตปลูกยางเดิมจะแตกต่างกันตามชนิดของเนื้อดิน แต่ในเขตปลูกยางใหม่อัตราปุ๋ยที่ใช้จะเหมือนกันในดินทุกชนิดและควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีด้วย

สำหรับวิธีการใส่ปุ๋ยให้กับต้นยางในขณะที่ยังเล็กควรใส่ปุ๋ยรอบ ๆ บริเวณโคนต้นภายในรัศมีทรงพุ่ม เมื่อต้นยางมีอายุได้ 2 ปีขึ้นไปให้ใส่เป็นแถบ 2 ข้างในระหว่างแถวตามแนวทรงพุ่มของต้นยาง แล้วคราดกลบให้ปุ๋ยอยู่ใต้ผิวดิน ส่วนในพื้นที่ลาดเทควรใส่ปุ๋ยโดยวิธีการขุดหลุม 2 จุดตามแนวทรงพุ่มของต้นยาง แล้วฝังกลบปุ๋ยเพื่อลดการชะล้าง นอกจากนี้ควรทำการใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความชื้น โดยไม่ใส่ปุ๋ยในช่วงฤดูแล้งหรือมีฝนตกชุกติดต่อกันหลายวัน

การใส่ปุ๋ยยางพาราระยะหลังเปิดกรีด เนื่องจากปุ๋ยเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการเพิ่มผลผลิตและรักษาระดับผลผลิตของยางพาราให้สม่ำเสมอตลอดระยะเวลาที่งาให้ผลผลิต เพราะฉะนั้นหลังจากเปิดกรีดได้แล้วยังมีความจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยให้กับต้นยางทุกปี เพราะในการกรีดยางแต่ละครั้งจะมีธาตุอาหารบางส่วนสูญเสียไปกับน้ำยาง ในน้ำยาง 1 ตัน จะสูญเสียไนโตรเจน 20 กิโลกรัม ฟอสฟอรัส 5 กิโลกรัม โพแทสเซียม 25 กิโลกรัม และแมกนีเซียม 5 กิโลกรัม หากไม่มีการใส่ปุ๋ยเคมีเพื่อชดเชยธาตุอาหารที่สูญเสียไปจะทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง แต่สำหรับสวนยางที่ปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่วระหว่างแถวและมีการใส่ปุ๋ยบำรุงต้นยางและพืชคลุมอย่างเสมอ ในช่วงระยะ 2 ปีแรกนับจากเริ่มเปิดกรีดอาจจะไม่ต้องใส่ปุ๋ยบำรุงต้นยางก็ได้ เนื่องจากผลตกค้างของปุ๋ยที่ใส่ให้แก่ต้นยางในระยะยางอ่อนยังมีเพียงพอสำหรับการบำรุงต้นยางในช่วง 2 ปีแรกหลักเปิดกรีด

ปริมาณธาตุอาหารที่เหมาะสมสำหรับยางพาราระยะหลังเปิดกรีด คือ ไนโตรเจน 24 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ฟอสฟอรัส 4 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และโพแทสเซียม 14.4 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ดังนั้นสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมสำหรับยางพาราหลังเปิดกรีด คือ สูตรปุ๋ย 30-5-18 ซึ่งเป็นสูตรปุ๋ยที่

สามารถใช้ได้กับดินทุกชนิดทั้งในแหล่งปลูกยางเดิมและแหล่งปลูกยางใหม่ ส่วนในดินที่ขาดธาตุแมกนีเซียมควรใส่ปุ๋ยที่ให้ธาตุแมกนีเซียมหรือปุ๋ยคีเซอไรด์ เพิ่มในอัตรา 80 กรัมต่อต้นต่อปี

วิธีการใส่ปุ๋ยให้แกยางพาราในระยะหลังเปิดกรีดแล้วใส่ปุ๋ยในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี โดยแบ่งใส่ 2 ครั้งในอัตราเท่า ๆ กันคือ ใส่ครั้งแรกในช่วงต้นฤดูฝนหลังจากยางผลัดใบอยู่ในระยะใบเพสลาดหรือประมาณปลายเดือน เมษายน – พฤษภาคม ในอัตรา ½ กิโลกรัม และใส่ครั้งที่สองในเดือน สิงหาคม – กันยายน ก่อนที่ใบยางจะแก่ วิธีการใส่สำหรับในพื้นที่ราบโดยการหว่านปุ๋ยให้ห่างจากโคนต้นยางประมาณ 3 เมตรหรือบริเวณกึ่งกลางระหว่างแถว และคราดกลบให้ปุ๋ยอยู่ใต้ผิวดินที่ระดับความลึกประมาณ 5 – 10 เซนติเมตร ส่วนในพื้นที่ลาดเทที่ไม่ต้องทำขั้นบันไดหรือท้องที่มีฝนตกชุกให้ใส่ปุ๋ยด้วยวิธีการขุดหลุมจำนวน 4 หลุมรอบต้นยาง แล้วฝังกลบปุ๋ย และในพื้นที่ลาดชันที่ทำขั้นบันไดให้หว่านปุ๋ยบนขั้นบันไดตลอดแถว

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. วัชพืชที่สำคัญ คือ หญ้าคา หญ้าไผ่ หญ้าลูกเห็บหญ้าสาบเสือ หญ้าไมยราบ และเฟิร์นต่าง ๆ ฯลฯ สามารถป้องกันกำจัดได้โดยวิธีกล ได้แก่ การใช้จอบจิก ไถ ใช้มีดจาง ใช้รถตัดหญ้า ฯลฯ ปลูกพืชคลุม ได้แก่ พืชตระกูลถั่ว เช่น คาโลโปโกเนียม เช่น โทริซิมา และเพอราเลียใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช

2. โรคที่สำคัญสำหรับยางเล็ก คือ โรคตายจากยอด และโรคโคนต้นแห้ง วิธีการป้องกันที่ดี คือ คลุมโคนยางในช่วงฤดูแล้ง และควรปลูกในที่ที่มีหน้าดินลึกกว่า 1 เมตร เท่านั้น สำหรับยางที่เปิดกรีดแล้วโรคที่สำคัญ คือ โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อราต่างๆ โรคราสีชมพู โรคเส้นดำ โรคเปลือกเน่า โรคเปลือกแห้ง และโรครากเน่า การป้องกันที่ดีที่สุดคือ ทำสวนยางให้โปร่ง ใส่ปุ๋ยสม่ำเสมอ และกรีดยางตามระบบครั้งละต้นวันเว้นวัน

3. แมลงสำหรับยางไม่พบเป็นปัญหาแต่อาจมีบ้าง คือ ปลวก ซึ่งกัดกินต้นยางเล็ก ป้องกันกำจัดใช้สารเคมีฟิโพรนิล อัตรา 80 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร ราดโคนต้นๆ ละ 1 – 2 ลิตร ให้ทั่วบริเวณราก

การตัดแต่งกิ่งยางพารา

การตัดแต่งกิ่งยางพารามีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะการตัดแต่งกิ่งที่ถูกวิธีจะทำให้ต้นยางมีลำต้นกลม ตรง เปลือกลำต้นบริเวณที่กรีดเอาน้ำยางเรียบปราศจากแผลปมปมตั้งแต่โคนต้นขึ้นไปจนถึงระยะความสูงประมาณ 2.5 เมตร ทำให้ง่ายต่อการกรีด นอกจากนี้ตัดแต่งกิ่งทำให้ต้นยางมีการเจริญเติบโตดีขึ้น ทรงพุ่มมีความสมดุล โปร่ง และสามารถป้องกันโรคที่เกิดจากเชื้อราได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการตัดแต่งกิ่งยางมีอยู่ 2 อย่างคือ

1. การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นในช่วงยางอ่อน เป็นการเตรียมพื้นที่บริเวณลำต้นให้เหมาะสมต่อการใช้กรีดยางในอนาคต คือ ให้มีพื้นที่กรีดยางสูงเพื่อให้ใช้กรีดยางได้ไม่น้อยกว่า 20 ปี และให้พื้นที่สำหรับกรีดยางบริเวณลำต้นนั้นปราศจากกิ่งก้านและปุ่มปม

2. การตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่ม เป็นการช่วยป้องกันความเสียหายที่เกิดจากโรคยางและลม เพื่อให้ต้นยางมีทรงพุ่มที่สมดุล โดยมีกิ่งหลักและกิ่งรองที่เหมาะสม และทำให้ขนาดของลำต้นใหญ่ขึ้น

3.6 การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การกรีด

การกรีด หมายถึง การนำผลผลิตน้ำยางออกจากต้นยาง ควรศึกษาวิธีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำได้ผลผลิตที่มากและยั่งยืนไม่ทำให้ต้นยางเสียหาย มีอายุการกรีดยาวนาน มีการเจริญเติบโตของต้นยางดี ขยายไม้ได้ราคาเมื่อโค่นล้มเพื่อปลูกแทนใหม่ ยางพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงต้องใช้วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงจะได้ผลคุ้มค่า การเลือกใช้วิธีการเปิดกรีด วิธีการกรีด ระบบกรีด และมีกรีดยางที่ถูกต้อง จะสามารถรักษาด้านยางเพื่อให้กรีดได้นาน แต่หากวิธีการปฏิบัติที่ใช้ไม่ถูกต้อง นอกจากจะได้น้ำยางน้อยแล้วยังจะทำให้ต้นยางเสียหายอีกด้วย ทำให้รายได้ของเกษตรกรลดน้อยลง การกรีดยางต้องมีหลักยึดที่ว่า เมื่อกรีดแล้วต้องได้น้ำยางมาก เปลือกเสียน้อยที่สุด กรีดได้นาน 25 – 30 ปี

การเปิดกรีดมีข้อแนะนำดังนี้ ต้นยางจะเปิดกรีดได้เมื่อมีอายุประมาณ 7 ปีครึ่ง ขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร ที่ความสูง 150 เซนติเมตร จากพื้นดินในสวนต้องมีต้นยางขนาดเปิดกรีดได้มากกว่า 70 % ของยางทั้งหมด เปิดกรีดครั้งลำต้นที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร จากพื้นดินรอยกรีดทำมุม 30 องศากับแนวระนาบ และเอียงจากซ้ายบนลงมาขวาล่าง ตีรางรองรับน้ำยาง ห่างจากรอยกรีดด้านหน้าลงมาประมาณ 30 เซนติเมตร และติดลวดรับถ้วยน้ำยาง ให้ห่างจากรางรับน้ำยางลงมาประมาณ 10 เซนติเมตร ถ้าไม่กรีดยางควรคว่ำถ้วยไว้เพื่อไม่ให้สิ่งสกปรกตกลงไปในถ้วยรับน้ำยาง เริ่มกรีดยางตั้งแต่ตอนเช้า ประมาณ 06.00 - 08.00 น. เพราะจะทำให้ปฏิบัติงานได้สะดวก และผลผลิตที่ได้ใกล้เคียงกับการกรีดในตอนกลางวัน

การเก็บน้ำยางและการรักษาน้ำยางสด

เมื่อกรีดยางแล้ว น้ำยางก็จะไหลไปตามรอยที่ทำไว้ผ่านลึนรองน้ำยางและไหลลงถ้วยรองรับน้ำยางในที่สุด ภายหลังจากกรีดยางไปแล้วประมาณ 3 ชั่วโมง ส่วนมากน้ำยางก็จะหยุดไหลก็จะเริ่มเก็บน้ำยางได้ซึ่งผู้เก็บน้ำยางโดยปกติจะเป็นคนเดียวกับคนกรีดยางจะถือถังหิ้วไปเก็บน้ำยาง เก็บน้ำยางในถ้วยแล้วตกลงไปในถังที่ถือ หลังเทน้ำยางจากถ้วยก็จะใช้ไม้ปาดน้ำยาง กวาดน้ำยางออกจากถ้วยให้หมด แล้วนำถ้วยไปเก็บคว่ำไว้บนห้วงลวดที่ใช้ตากถ้วย เพื่อไม่ให้ถ้วยสกปรก

และป้องกันฝุ่นละอองตกลงไปในถ้วย น้ำยางที่เก็บได้จะถูกนำมารวบรวมแล้วลำเลียงไปส่งยังโรงงานทำยางแผ่นอีกต่อหนึ่ง สำหรับสวนขนาดใหญ่ แต่หากเป็นสวนขนาดเล็กก็จะหอบหรือหิ้วไปทำแผ่นที่บ้าน

ปัจจุบันในบางท้องที่จะมีพ่อค้ามารับซื้อน้ำยางสด ๆ เลย ในกรณีที่เจ้าของสวนไม่ประสงค์จะทำยางแผ่นเองก็จะสามารถขายเป็นน้ำยางไปได้ โดยพ่อค้าดังกล่าวจะมีรถบรรทุกประกอบขึ้นเป็นถังสำหรับใส่น้ำยางออกไปรับซื้อถึงสวน ขั้นตอนการซื้อขายจะคิดจากน้ำหนักของน้ำยางสดทั้งหมด และหาความเข้มข้นของน้ำยาง โดยจะมีเครื่องมือวัดที่เรียกว่าวัดค่าออกมาแล้ว หากค่าเฉลี่ยเป็นน้ำหนักยางแห้งดีราคาออกมาเป็นกิโลกรัม ซื้อขายในราคาเท่ากับราคาขายชั้นสองของตลาดในแต่ละวัน

3.7 ตลาดยางพารา

สวนยางของไทยส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก จำนวนมากกว่า 1 ล้านราย ประมาณร้อยละ 90 กระจายอยู่ในภาคใต้ ที่เหลือร้อยละ 10 อยู่ในภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ สวนยางขนาดเล็กมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 95 ของสวนยางทั้งหมดของประเทศ ผลิตยางในรูปของยางแผ่นดิบ และมีสวนยางในบางจังหวัดนิยมผลิตยางก้อนถ้วย หรือเศษยาง ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแท่งชั้น 20 ประมาณร้อยละ 83 ของสวนยางทั้งหมด ผลิตยางในรูปยางแห้ง (ยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย เศษยาง ขี้ยาง) ที่เหลือร้อยละ 17 ของสวนยางทั้งหมดขายยางในรูปของน้ำยางสด ระบบตลาดยางของประเทศไทย มี 3 ระบบ คือ

1. ตลาดยางท้องถิ่น เป็นระบบตลาดที่ชาวสวนยางส่วนใหญ่ขายยางผ่านระบบนี้ ประมาณร้อยละ 94 ของปริมาณยางทั้งประเทศ เป็นร้านค้ายาง ซึ่งมีกระจายอยู่ใน 46 จังหวัดทั่วประเทศ มีพ่อค้ารับซื้อยางหลายระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน/ตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด นอกจากเกษตรกรจะขายยาง โดยลำพังตนเองแล้ว ในบางจังหวัดเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการรวมกลุ่มขายยางเป็นจำนวนมาก และมีการผลิตยางแผ่นรมควันในรูปของสหกรณ์กองทุนสวนยางทางภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือในบางจังหวัด

2. ตลาดกลางยางพารา เริ่มเกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี 2534 ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้บริการซื้อขายยางประเภทต่างๆ โดยวิธีประมูล เช่น ยางแผ่นดิบ ยางรมควัน ยางแผ่นผึ่งแห้ง ให้บริการซื้อขายยางผ่านห้องค้ายาง และยังให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้านยาง มีการซื้อขายยางผ่านระบบนี้ประมาณร้อยละ 6 ของปริมาณยางทั้งประเทศ

3. ตลาดซื้อขายยางล่วงหน้า เป็นการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าได้เปิดดำเนินการซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 เมื่อเดือน พฤษภาคม 2547

4. กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา

กรมส่งเสริมการเกษตร (2559) เขียนไว้ว่า การปรับเปลี่ยนมาทำการเกษตรแบบผสมผสานสร้างอาชีพเสริมเพิ่มเติม นอกจากการทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว นำไปจัดทำแผนการผลิต แผนธุรกิจด้านการเกษตรหรือที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรของตนเองให้สอดคล้องและเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่และครัวเรือน ได้มากกว่า 1 กิจกรรม และมีกิจกรรมที่เกษตรกรทำแล้วประสบความสำเร็จ ทำได้จริง เป็นตัวอย่างให้ศึกษาเรียนรู้ให้เกิดการปรับเปลี่ยน เพิ่มอาชีพเพิ่มรายได้ ได้แก่ การเลี้ยงจิ้งหรีด การเลี้ยงเป็ดไข่ การเลี้ยงหมู การเลี้ยงปลา การปลูกกาแฟ การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงกบ การเลี้ยงวัว และการเพาะเห็ด

ยางเศรษฐกิจ (2558) กล่าวถึง การปรับพื้นที่ว่างเปล่าในสวนยางทำแปลงเกษตรอินทรีย์ตามความเหมาะสม จากนั้นปลูกพืชผัก และผักสวนครัวแซมด้วยมะพร้าว มะนาวเป็นพืชรัด และยังใช้พื้นที่ว่างอีกส่วนขุดบ่อเลี้ยงปลาน้ำจืด ทำคอกไก่ เป็ด ห่าน และเพาะเห็ด

TrangSociety (2558) ระบุว่า ในช่วงที่ชาวตรังประสบกับปัญหายางพารา ราคาตกต่ำ ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดย่ำแย่ ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพอื่นได้ผลกระทบตามไปด้วย จึงแนะนำอาชีพเสริมต่าง ๆ คือ เลี้ยงผึ้ง เลี้ยงด้วงสาหร่าย ปลูกไผ่ตงลิ้มแล้ง ผันตัวเองเป็นพ่อค้าแม่ขาย

ผู้จัดการออนไลน์ ได้เขียนไว้ว่า ชาวสวนยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานีหันมาปลูกสตอเบอร์รี่ในพื้นที่สวนยางพาราที่ตัดโค่นไม่ได้ เพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัว การปลูกสตอเบอร์รี่ไม่ยุ่งยาก เพียงแต่จะต้องมีการเตรียมดิน ปรับสภาพดินให้เหมาะสม และการเตรียมน้ำให้พร้อม หลังจากนั้นลงต้นกล้าที่เตรียมไว้ปลูกลงในแปลง หลังจากนั้นใช้เวลา 3 เดือน ก็สามารถเก็บผลผลิตได้

การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยางนับเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในช่วงที่ยางกำลังเจริญเติบโตก่อนที่จะเปิดกรีดได้ ส่วนจะปลูกอะไรนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาดในท้องถิ่นเป็นหลัก พืชสร้างรายได้ในสวนยางแบ่งเป็นพืชแซมยางและพืชร่วมยาง พืชแซมยางเป็นพืชที่ปลูกระหว่างแถวขณะที่ดินยางมีอายุไม่เกิน 3 ปี และพื้นที่ระหว่างแถวจะต้องมีปริมาณแสงแดดมากกว่า 50 % ของปริมาณแสงแดดทั้งหมด ชนิดของพืชแซมยาง ได้แก่ พืชที่มีอายุน้อยกว่า 1 ปี เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพด พืชผักชนิดต่าง ๆ หรือพืชที่อายุมากกว่า 1 ปี เช่น กลั้ว มะละกอ สับปะรด และหวาย เป็นต้น พืชร่วมยาง เป็นพืชที่ปลูกระหว่างแถว และเจริญเติบโตพร้อมกับต้นยางได้ และให้ผลผลิตควบคู่กันได้ โดยไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง ชนิดของพืชร่วมยาง ได้แก่ ไม้ป่าเศรษฐกิจ เช่น สะเดาเทียม จำปาป่า กฤษณา ไม้ผล เช่น ลองกอง กล้วย กล้วยน้ำว้า ขนุน จำปาตะ สละ

มังคุด ไม้ยืนต้น เช่น เหมียง สะตอ เนียง หวาย สมุนไพรและเครื่องเทศ เช่น กระวาน จิง เป็นต้น (รักษ์ พุกษชาติ. 2552)

5. การส่งเสริมการเกษตร

พงษ์ศักดิ์ อังกลสิทธิ์(2556) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมการเกษตรว่าเป็น กระบวนการพัฒนาความรู้ของเกษตรกรจากการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อมุ่งพัฒนาผลผลิตกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดการพัฒนารายได้ เศรษฐกิจ ทำให้ชีวิตครอบครัวเกษตรกรพออยู่ พอกิน และมีความสุข ให้มีความมั่นคงและมั่งคั่งในที่สุด

การส่งเสริมการเกษตร คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยการใช่วิธีการส่งเสริมในรูปแบบต่าง ๆ การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรกับแหล่งวิทยาการ เพื่อที่จะกระจายความรู้ใหม่ ๆ และหลักการที่ดีไปสู่เกษตรกร จนทำให้เกษตรกรนำวิทยาการแผนใหม่ไปใช้ในฟาร์มของตนได้ การส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัย กล่าวได้ว่า ผลของการค้นคว้าวิจัยทางเกษตรกรรมจะไม่มีประโยชน์อย่างแท้จริง ถ้าไม่ได้้นำผลเหล่านี้ไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร (ไทยเกษตรศาสตร์. 2555)

โดยสรุปการส่งเสริมการเกษตรเป็นการนำความรู้และวิทยาการที่ทันสมัยที่ได้มาจากการค้นคิดและวิจัยไปสู่เกษตรกร โดยการใช้วิธีการส่งเสริมในรูปแบบต่าง ๆ มีเป้าหมายสูงสุดของการส่งเสริมการเกษตรก็คือ การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มีความมั่นคงและมั่งคั่งในที่สุด

หลักการส่งเสริมการเกษตร

กิจกรรมทางส่งเสริมการเกษตรเพื่อพัฒนาเกษตรกรและการเกษตรมีมากมาย ต้องมีการวางรูปแบบและโครงสร้างของแผนงานและโครงการส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในทางปฏิบัติมีการดำเนินการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เช่น งบประมาณ สำนักงาน บุคลากร และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เพื่อใช้ในงานส่งเสริม โดยต้องยึดหลักการสำคัญของการส่งเสริมการเกษตรนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์กรส่งเสริมในการวางแผนแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1) งานส่งเสริมการเกษตรต้องทำร่วมกับเกษตรกร เป็นการทำงานร่วมกับเกษตรกรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติในสิ่งที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้ด้วยตนเอง เกษตรกรต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร

คำแนะนำแก่เกษตรกรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกต้อง เกษตรกรจะเป็นผู้กำหนดวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2) การส่งเสริมการเกษตรต้องทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาอื่น ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องร่วมมือและประสานงานกับองค์กรพัฒนาอื่น ๆ ทั้งองค์กรของรัฐและเอกชนที่มีความชำนาญและมีทรัพยากรต่าง ๆ สามารถช่วยเกษตรกรได้ เพื่อให้ความรู้ตามความจำเป็นและความต้องการตลอดจนเป้าหมายของเกษตรกร

3) การส่งเสริมการเกษตรเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแบบบุคคลวิถีเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการผลิตพืชและสัตว์ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ปัญหาการเกษตรของเกษตรกร ขณะเดียวกันภูมิปัญญาของเกษตรกรก็มีความสำคัญต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ดังนั้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน จะทำให้งานส่งเสริมเป็นไปอย่างผสมกลมกลืนกัน

4) การส่งเสริมการเกษตรทำงานกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน ต้องเผชิญกับปัญหาของเกษตรกรมากมายตามกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย ดังนั้นการส่งเสริมในพื้นที่ใด ๆ ไม่ควรกำหนดรูปแบบของการส่งเสริมเพียงแบบเดียว เพื่อนำไปใช้กับเกษตรกรทุกคน เกษตรกรกลุ่มต่าง ๆ มีปัญหาและความจำเป็นแตกต่างกันไป

5) เกษตรกรควรมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของงานส่งเสริม เพื่อวัตถุประสงค์ระยะยาวของการช่วยเหลือและฝึกอบรมเกษตรกรให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หลังจากโครงการส่งเสริมสิ้นสุดลง เกษตรกรควรจะมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของการส่งเสริม มีส่วนร่วมในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองด้วย การมีส่วนร่วมของเกษตรกรจะเป็นการเสริมสร้างเกษตรกรให้ใช้สติปัญญาของตนเอง คิดเป็น ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

รูปแบบการส่งเสริมการเกษตร

กระบวนการส่งเสริมในลักษณะการนำวิธีการเทคโนโลยีการจัดการผลิตไปสู่เกษตรกร ซึ่งเป็นการดำเนินการส่งเสริมในลักษณะที่มอบเป็นรูปแบบ เพื่อพัฒนาการตามวัตถุประสงค์ของการส่งเสริม นั้น ๆ มีหลายรูปแบบที่น่าสนใจ ดังนี้

1) การส่งเสริมมุ่งพัฒนาผลผลิตการเกษตรเฉพาะอย่าง เป็นการมุ่งการผลิตเป็นสิ่งสำคัญ การส่งเสริมจะเน้นเทคโนโลยีการผลิตเพื่อผลผลิต การใช้ทรัพยากรนำเข้า การตลาด และราคาเป็นเป้าหมายสำคัญ ดำเนินการโดยหน่วยงานที่มุ่งการผลิตผลผลิตทางการเกษตรและการปฏิบัติ

2) การส่งเสริมการเกษตรแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบการส่งเสริมที่ดี โดยทุกฝ่ายมีโอกาสแสดงความคิดเห็น แสดงกิจกรรมในการผลิต การแปรรูป การตลาด ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการส่งเสริมการเกษตร การมีส่วนร่วมมีผลดี คือเป็นความ

ต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง เป็นวิธีการทำงานจากล่างสู่บนช่วยให้การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรไม่ล้มเหลว เกษตรกรเป็นผู้รู้ดีว่าสิ่งใดดีและเหมาะสม ทั้งในด้านศักยภาพ แรงงาน ความรู้ในการปฏิบัติ ประสบการณ์ และความคิดต่าง ๆ

3) การส่งเสริมในรูปแบบของโครงการ มุ่งแสดงให้เห็นถึงการดำเนินการพัฒนาที่สามารถดำเนินการได้ในระยะเวลาอันสั้น ควบคุมโดยหน่วยงานกลางของรัฐ

4) การส่งเสริมในรูปแบบของการพัฒนาระบบฟาร์ม มุ่งใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับเกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ซึ่งเป็นความต้องการของท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตจากการวิจัยที่เหมาะสม กระบวนการถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างช้า ๆ มีขั้นตอน ในการส่งเสริมหรือถ่ายทอดความรู้เป็นการดำเนินการทั้งในด้านการส่งเสริม และวิจัยควบคู่กันไป

วิธีการส่งเสริม

วิธีการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง วิธีการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมติดต่อกับบุคคลเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้ แจ่มข่าวสาร และนำใจให้ปฏิบัติ หรือรับฟัง ปัญหา ข้อคิดเห็นต่าง ๆ แบ่งได้เป็น 3 วิธี คือ

1. วิธีการส่งเสริมรายบุคคล เป็นการถ่ายทอดความรู้หรือการสื่อสารตัวต่อตัว ระหว่างเจ้าหน้าที่ โดยการเยี่ยมชมเกษตรกรถึงบ้านหรือไร่ นา เกษตรกรมาพบ ณ สำนักงาน การติดต่อทางโทรศัพท์

2. การส่งเสริมแบบกลุ่ม เป็นการถ่ายทอดความรู้หรือการสื่อสาร การแลกเปลี่ยน ความ คิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย โดยการประชุมพบปะ การประชุม เกี่ยวกับการส่งเสริมจัดขึ้นเฉพาะกลุ่มอาชีพ กลุ่มคนทั่ว ๆ ไป ในชุมชน หรือกลุ่มลักษณะอื่นที่ เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริม การฝึกอบรม และการศึกษาดูงานนอกสถานที่

3. การส่งเสริมแบบมวลชน เป็นวิธีการส่งเสริมที่สามารถส่งข่าวสารข้อมูลถึง บุคคล กลุ่มเป้าหมายได้เป็นจำนวนมาก สื่อสารมวลชนที่นำมาใช้ได้ดีในการส่งเสริม ได้แก่ เอกสาร เผยแพร่ โปสเตอร์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งเหมาะสำหรับการช่วยให้เกษตรกรได้ทราบว่ามีความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้น บางราย อาจสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องที่เกี่ยวข้องและสำคัญต่ออาชีพและวิถีชีวิตของตนเอง

สื่อที่ใช้ในการส่งเสริม

- การส่งเสริมโดยใช้สื่อเป็นคำพูด คือ การสอนหรือบรรยาย การประชุม การ สาธิตวิธี การพบปะพูดคุย และการเยี่ยมชม

- การส่งเสริมโดยใช้สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย เอกสารหรือสิ่งพิมพ์ เผยแพร่แก่ผู้รับการส่งเสริมเฉพาะ
- การส่งเสริมโดยใช้สื่อประเภทภาพและเสียง ประกอบด้วย สไลด์หรือภาพนิ่ง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ วีดิทัศน์
- การส่งเสริมโดยใช้สื่อประเภทกิจกรรม ได้แก่ งานวันเกษตร

6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

สินีนุช ครูทเมือง แส่นเสริม (2556) กล่าวถึง ทฤษฎีความต้องการความสัมฤทธิ์ผลของแมคเคลแลนด์ มนุษย์มีความต้องการ 3 ด้าน ได้แก่ความสำเร็จ อำนาจและความต้องการทางสังคม และทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ แบ่งความต้องการของมนุษย์ ออกเป็น 5 ชั้น คือ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญในสังคม และความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต และทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ แบ่งความต้องการของมนุษย์ ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 1) ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการทางร่างกายขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ทางด้านร่างกายและทางเศรษฐกิจ 3) ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการการยอมรับในผลงาน ความเอื้ออาทร ความเป็นมิตรที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และความรักจากผู้บริหารองค์กรและเพื่อนร่วมงาน 4) ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญในสังคม 5) ความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต เมื่อมนุษย์ได้รับการสนองตอบตามความต้องการทั้ง 4 ระดับข้างต้น จะนำไปสู่ความต้องการส่งหวังในชีวิต

ทฤษฎีความต้องการตามแนวความคิดของเมอร์เรย์ (อ้างใน Romravin, 2555) มีความเห็นว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้นก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และอาจเกิดความต้องการเนื่องจากสภาพสังคมก็ได้ ดังนี้ 1) ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกความก้าวร้าว 2) ความต้องการที่จะเอาชนะพื้นฝ้ออุปสรรคต่าง ๆ เป็นความต้องการที่จะฟันฝ่าอุปสรรค ความล้มเหลวต่าง ๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้นมา 3) ความต้องการที่จะยอมแพ้ เป็นความต้องการที่จะยอมแพ้ ยอมรับผิด ยอมรับคำวิจารณ์ หรือยอมรับการถูกลงโทษ 4) ความต้องการป้องกันตนเอง เป็นความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากการดำเนินคดี คำวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจ หาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตน มีการป้องกันตนเองเพื่อให้พ้นผิดจากการกระทำต่าง ๆ 5) ความต้องการเป็นอิสระ เป็นความต้องการที่อยากจะพ้นอิสระจากสิ่งกีดขวางที่บัง ต้องการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง

ตัวเอง 6) ความต้องการความสำเร็จ คือการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จ
 7) ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น ทำให้ผู้อื่นรักใคร่ ต้องการรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับ
 บุคคลอื่น ต้องการเอาอกเอาใจ มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง ความพยายามในการสร้างความสัมพันธ์
 ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น 8) ความต้องการความสนุกสนาน 9) ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคล
 อื่น เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นมีความสนใจ เห็นอกเห็นใจ มีความสงสารในตนเอง ต้องการ
 ได้รับความช่วยเหลือ การดูแล ให้คำแนะนำดูแลนั่นเอง 10) ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อ
 บุคคลอื่น เป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยการ
 ให้ความช่วยเหลือให้บุคคลอื่นพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ 11) ความต้องการในการสร้างความ
 ประทับใจให้กับผู้อื่น (Need for Exhibition) เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นได้เห็น ได้ยิน
 เกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง มีความสนใจตนเอง 12) ความต้องการความมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น
 เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นกระทำตามคำสั่งหรือความคิด ความต้องการของตน ทำให้เกิด
 ความรู้สึกว่าคุณมีอิทธิพลเหนือกว่า 13) ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่า เป็นความ
 ต้องการที่ยอมรับนับถือผู้ที่อาวุโสกว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจ
 เหนือกว่า พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือกับบุคคลดังกล่าวด้วยความยินดี 14) ความต้องการหลีกเลี่ยง
 ความรู้สึกล้มเหลว เป็นความต้องการหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความอับอายทั้งหลาย การดูถูก หรือการ
 กระทำต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความละอายใจ 15) ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย เป็นความ
 ต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย ต้องการได้รับความปลอดภัยจากอันตรายทั้ง
 ปวง และ 16) ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นความต้องการที่จะจัดสิ่งของต่าง ๆ ให้
 อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความประณีต งดงาม

ฉัตรชัย สุรวฒนบุรณ (มปป.) กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการ ดังนี้ 1) ความต้องการ
 ทางกาย เป็นความต้องการของมนุษย์ต่อสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต หมายถึง น้ำ อาหาร อากาศ
 ความต้องการทางเพศ 2) ความต้องการความปลอดภัย หมายถึงความต้องการที่จะปลอดภัยที่คุกคาม
 บุคคล ทั้งทางร่างกายและจิตใจ 3) ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วม คือความต้องการมี
 เพื่อน ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสังคม ได้รับความรักและการยอมรับจากผู้อื่น 4) ความต้องการ
 การยกย่องนับถือ คือความต้องการได้รับการยกย่องนับถือหรือชื่นชม ทั้งจากตนเองและผู้อื่น และ
 5) ความต้องการรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ เป็นความต้องการขั้นสูงสุด ตามแนวคิดของ Maslow

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ

วรรณธิดา เบญจกุล (2556) ศึกษาการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางประเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.64 ปี นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.34 คน รายได้และรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย 370,086.04 และ 338,043.19 บาทต่อปี พื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 24.33 ไร่ พื้นที่ปลูกยางเฉลี่ย 21.04 ไร่ อายุยางเฉลี่ย 14.32 ปี

จิรพร ขสอาลัย (2557) ศึกษาการปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่า เกษตรกรที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุเฉลี่ย 49.69 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพหลักทำไร่ อาชีพรอง คือรับจ้าง แรงงานภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.99 คน ประสบการณ์ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 5.60 ปี พื้นที่การเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 35.52 ไร่ สิทธิในการถือครองเป็นพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ พื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 16.17 ไร่

บุญมาก พ่ออามาตย์ (2552) ศึกษาการพัฒนาการผลิตและการตลาดเพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกร: กรณีศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน มีพื้นที่ปลูกยางพาราระหว่าง 10 – 15 ไร่ มีแรงงานกรีดยางในครัวเรือนจำนวน 2 คน

เนตินัย พระไตรยะ (2551) ศึกษาการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยวิธีเส้นพรมแดนการผลิตเชิงพื้นที่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีอายุ 46 – 50 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา

2) สภาพการผลิตยางพารา

วรรณธิดา เบญจกุล (2556) ศึกษาการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางประเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า พื้นที่ปลูกเป็นที่ราบ ปลูกยางพันธุ์ RRIM 600 ด้วยต้นตอตาข่ายระยะ 3 x 7 เมตร มีการกำจัดวัชพืชทุกปี โดยใช้แรงงานคน ใช้ปุ๋ยเคมี จำนวน 2 ครั้ง/ปี ช่วงเดือนเมษายน- พฤษภาคม และเดือนสิงหาคม – กันยายน โดยการหว่าน มากกว่าครึ่งใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดอื่น ๆ จำนวน 1 ครั้งต่อปี ช่วงเดือนเดียวกันกับการใช้ปุ๋ยเคมี โดยการหว่าน เกือบทุกราย พบโรคและแมลงศัตรูระบาด แต่ไม่ได้ป้องกันกำจัด ใช้ระบบกรีดยาง

ช่วงเวลา 02.00 – 04.00 น. มีแรงงานกรีดยางในครัวเรือนเฉลี่ย 1.87 คน ผลิตน้ำยางสด ขายพ่อค้าในท้องถิ่น ผลผลิตเฉลี่ย 271.24 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี

ภาพรวมวิธีการตลาดยางพาราในประเทศไทยมีวิธีการตลาดยางพาราในประเทศไทย เริ่มต้นจากเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราซึ่งกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ คือภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ เกษตรกรจะกรีดยาง และนำไปจำหน่ายในรูปของ "น้ำยางดิบ" "ยางก้อนถ้วย" หรือ "ยางแผ่นดิบ" โดยเกษตรกรจะรวบรวมผลผลิต เพื่อไปจำหน่ายต่อไป เกษตรกรส่วนหนึ่ง จะนำไปจำหน่ายให้แก่พ่อค้าคนกลางในระดับหมู่บ้าน/อำเภอ ซึ่งเป็นผู้รวบรวมผลผลิตที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก และอีกส่วนหนึ่งจะนำไปจำหน่ายให้แก่กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ซึ่งพ่อค้าคนกลางระดับหมู่บ้าน/อำเภอ กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ส่วนมากจะรวบรวมผลผลิตเพื่อนำไปจำหน่ายต่อให้แก่พ่อค้าคนกลางระดับจังหวัด ซึ่งเป็นผู้รวบรวมรายใหญ่ บางส่วนจะนำไปจำหน่ายผ่านตลาดกลาง หรือ ตลาดประมูลยาง หรืออาจจำหน่ายโดยตรงให้แก่โรงงานแปรรูปขึ้นต้น (ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2555)

จิรพร ยศอาลัย (2557) ศึกษาการปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกเป็นเขลาดชันเล็กน้อย ปลูกยางพันธุ์ RRIM 600 โดยปลูกระยะ 3 x 7 เมตร

บุญมาก พ้ออมาตย์ (2552) ศึกษาการพัฒนาการผลิตและการตลาดเพื่อเพิ่มรายได้องเกษตรกร: กรณีศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหารพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกยางพันธุ์ RRIM 600 ปู๋ยเคมีที่ใส่หลังเปิดกรีดยาง แบ่งใส่ 2 ครั้งต่อปี เกษตรกรจะกรีดยางเมื่ออายุ 7 ปี โดยใช้ระบบกรีดยางครั้งละต้นกรีดยาง 2 วัน เว้น 1 วัน กรีดยางในเวลา 01.00 – 06.00 น. และกรีดยางน้อยกว่า 15 วันต่อเดือน ได้ผลผลิตระหว่าง 301 – 310 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่จะขายยางให้จตุรัสซึ้งยางในอำเภอในรูปยางแผ่นดิบ การเพิ่มรายได้ของเกษตรกรเพิ่มรายได้โดยการปลูกพืชแซมยางและพืชร่วมยาง พืชที่ปลูก ได้แก่ พืชผัก ข้าวโพด ไม้ดอก ไม้ประดับ และหอย สำหรับการเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง ได้แก่ แพะ และไก่ ส่วนการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ จิ้งหรีด

ธเนศ เชื้องกระโทก (2553) ศึกษาการศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดยางพาราในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่ ถือครองที่ดินทำการเกษตร จำนวน 11 – 20 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน 5 – 10 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพาราที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวน 6 – 10 ไร่ ทำการกรีดยางพารา ระหว่างเดือน พฤษภาคม – กุมภาพันธ์ของปีถัดไป ระยะเวลาที่ทำการกรีดยางพารา 8 – 10 เดือนต่อปี ส่วนใหญ่ขายผลผลิตยางพาราให้กับตลาด

ประมุขยางพาราที่สถาบันเกษตรกรจัดตั้งขึ้น มีการเปรียบเทียบราคาก่อนนำยางพาราไปขาย พิจารณาการขายยางพาราจากปัจจัยด้านราคาก่อนตัดสินใจขาย ขายเป็นเงินสด และเกษตรกรส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารราคายางพาราจากตลาดประมุขยางพาราที่สถาบันเกษตรกรจัดตั้ง

เนตินัย พระไตรยะ (2551) ศึกษาการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยวิธีเส้นพรมแดนการผลิตเชิงพื้นที่ พบว่า พื้นที่ส่วนมากเป็นพื้นที่เชิงเขา ลาดชัน เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเลือกกระยะปลูกแบบ 3 x 7 เมตร โดยใช้พันธุ์ RRIM 600 ในช่วง 1 – 4 ปีแรกจะปลูกพืชแซมระหว่างแถวยางพารา การกรีดยังใช้ระบบกรีดยแบบสองวันเว้นหนึ่งวัน เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีร่วมกัน เกษตรกรใช้การถางหญ้ามากกว่าการใช้สารเคมีหรือยาปราบศัตรูพืชในการกำจัดวัชพืช

สุริยา โพธิ์สว่าง (2551, น 89) พบว่า ประเด็นด้านการใส่ปุ๋ย เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางร้อยละ 69.0 ใส่ปุ๋ยรองก้นหลุม ในจำนวนเกษตรกรที่ใส่ปุ๋ยคอก รองก้นหลุม ร้อยละ 41.2 ใส่ปุ๋ยเคมีรองก้นหลุม ร้อยละ 52.4 และใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟตรองก้นหลุม ร้อยละ 34.2 ประเด็นการตัดแต่งกิ่ง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.4 ตัดแต่งกิ่งยางพาราทุกฤดู รองลงมา ร้อยละ 24.7 ตัดแต่งกิ่งยางพาราในฤดูฝน ที่เหลือ ร้อยละ 6.3 และ 5.6 ตัดแต่งกิ่งยางพารา ฤดูหนาว และฤดูร้อน ตามลำดับ ประเด็นระยะเวลาที่ใส่ปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 62.7 ใส่ปุ๋ยครั้งแรกในเดือน เมษายน – พฤษภาคม ร้อยละ 37.3 ใส่ปุ๋ยครั้งแรกในเดือน มิถุนายน – กรกฎาคม และ เกษตรกรร้อยละ 81.0 ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่สองในเดือน สิงหาคม – กันยายน รองลงมา ร้อยละ 18.3 ใส่ปุ๋ยครั้งที่สองในเดือน ตุลาคม – พฤศจิกายน และร้อยละ 0.7 ใส่ปุ๋ยครั้งที่สองในเดือน มิถุนายน – กรกฎาคม ตามลำดับ

วิทยา ชันติยู (2552, น 62) การผลิตยางพาราของเกษตรกรอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 97.4 มีการผลิตในรูปยางก้อนถ้วย มีเพียงร้อยละ 2.6 เท่านั้นที่มีการแปรรูปเป็นอย่างอื่น

4) ความต้องการได้รับการส่งเสริม

วรรณธิดา เบญจกุล (2556) ศึกษาการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางประเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางในภาพรวมระดับปานกลาง โดยเกษตรกรน้อยกว่าครึ่งมีความรู้เกี่ยวกับผลผลิตของยางพันธุ์ RRIM 600 การใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมแก่ยางเปิดกรีดยแล้ว ความเป็นกรด - ด่าง (pH) ของดินที่เหมาะสมในการปลูกยาง เกษตรกรมีความต้องการความรู้ในระดับมากเกี่ยวกับการปลูกสร้างสวน การดูแลรักษาสวน การปรับปรุงคุณภาพยาง และการตลาด ส่วนความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตรในระดับมากแบบกลุ่มและรายบุคคล

จิรพร ยศอาลัย (2557) ศึกษาการปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารระดับปานกลางจากสื่อบุคคล สื่อกลุ่มและ สื่อมวลชน ด้านความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา

สันทัด ไบลีและคณะ(2551) ศึกษาศักยภาพและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการปลูกยางพารา พบว่า ผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ต้องการความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพยาง เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการวิธีการส่งเสริมผ่านสื่อมวลชน โดยผ่านทางโทรทัศน์ หอกระจายข่าว วิทยู ต้องการวิธีการส่งเสริมแบบทั้งการบรรยายและฝึกปฏิบัติจริง รองลงมาจะเน้นการฝึกปฏิบัติจริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวิธีดำเนินการวิจัยรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2558/59 จำนวน 2,562 คน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ที่	ตำบล	ประชากร(คน)
1	บ่อ	452
2	ผาสิงห์	241
3	ไชยสถาน	78
4	ถืมตอง	87
5	เรือง	255
6	นาซาว	365
7	คูใต้	49
8	กองควาย	78
9	บ่อสวก	575
10	สะเนียน	410
รวม		2,562

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.7% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง N = ขนาดของประชากร e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

จากการแทนค่า ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{2,562}{1 + 2,562 (.07)^2} = 189.02$$

ได้กลุ่มขนาดตัวอย่าง จำนวน 190 คน

หากกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบล โดยการคำนวณสัดส่วนตามอัตราส่วนเป็นร้อยละได้กลุ่มตัวอย่างในตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ที่	ตำบล	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ่อ	452	32
2	ผาสิงห์	241	16
3	ไชยสถาน	78	5
4	ถืมตอง	87	6
5	เรือง	255	18
6	นาชาว	365	26
7	คูใต้	49	5
8	กองควาย	78	10
9	บ่อสวก	575	42
10	สะเนียน	410	30
รวม		2,562	190

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ลักษณะคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ (closed-end questions) และคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น (open-ended questions) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์และการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ สร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการกำหนดข้อมูลในประเด็นต่างๆ ที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา สมาชิกในครัวเรือน แรงงานในครัวเรือน รายได้ รายจ่าย สภาวะหนี้สิน จำนวนพื้นที่ถือครอง พื้นที่ปลูก อายุต้นยางพารา

2) ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางพารา ได้แก่ การเตรียมการก่อนปลูก การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต การตลาด

3) ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

4) ตอนที่ 4 การได้รับความรู้และความต้องการส่งเสริม ได้แก่ การปลูกสร้างสวนยางพารา การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา การกรีดยางพารา การแปรรูปผลผลิตยางพารา การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา และกิจกรรมเสริมในสวนยางพารา

2.2 การตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการไว้ดังนี้

1. **การสร้างเครื่องมือ** ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือจากการศึกษาวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. **การหาความเที่ยงตรง (validity)** โดยนำเสนอแบบสัมภาษณ์กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และเที่ยงตรงตามเนื้อหา จากนั้นได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้แบบสัมภาษณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์และครบถ้วนตามเนื้อหายิ่งขึ้น

3. **การทดสอบความเชื่อถือ (reliability)** โดยการนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทำการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 ราย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ จากนั้นจึงนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability consistency) ตามวิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ของ Cronbach โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่นครั้งนี้ ด้านความรุนแรงในการ

ระบาคของโรคและแมลง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.910 ด้านความต้องการความรู้ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.928 ด้านช่องทางการส่งเสริม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.876 ด้านวิธีการส่งเสริม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.841 และด้านปัญหา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่จัดทำขึ้น โดยผู้วิจัยนัดหมายและทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2560 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2560

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล (data screening) ทำการลงรหัสแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ให้ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางพารา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ตอนที่ 4 การได้รับความรู้และความต้องการส่งเสริม คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
- ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
- ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
- ตอนที่ 4 การได้รับความรู้และความต้องการได้รับการส่งเสริมของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

การศึกษาปัจจัยพื้นฐานเกษตรกรผู้ทำสวนยางพารา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และ 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

n = 190

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	128	67.4
หญิง	62	32.6
2. อายุ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30	4	2.1
31 – 40	12	6.3
41 – 50	48	25.3
51 – 60	93	48.9
มากกว่า 60	33	17.4
ค่าต่ำสุด = 29 : ค่าสูงสุด = 76 : ค่าเฉลี่ย = 52.59 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.886		
3. สถานภาพสมรส		
โสด	10	5.3
สมรส	162	85.2
หย่า/หม้าย	18	9.5
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	3.2
ประถมศึกษา	111	58.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	17.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	25	13.2
อนุปริญญาตรี/ปวส.	5	2.6
ปริญญาตรี	9	4.7

จากตารางที่ 4.1 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

1.1.1 เพศ เกษตรกรร้อยละ 67.4 เป็นเพศชาย และร้อยละ 32.6 เป็นเพศหญิง

1.1.2 อายุ เกษตรกรร้อยละ 48.95 มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี รองลงมา ร้อยละ 25.26 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 17.37 มีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 6.32 มีอายุระหว่าง 31 –

40 ปี และร้อยละ 2.11 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี ตามลำดับ โดยเกษตรกรผู้ทำสวนยางพารา มีอายุน้อยที่สุด 29 ปี มากที่สุด 76 ปี และมีอายุเฉลี่ย 52.59 ปี

1.1.3 สถานภาพสมรส เกษตรกรร้อยละ 85.3 มีสถานภาพสมรส รองลงมาคือ ร้อยละ 9.5 มีสถานภาพหย่า/หม้าย และร้อยละ 5.3 มีสถานภาพโสด ตามลำดับ

1.1.4 ระดับการศึกษา เกษตรกรร้อยละ 58.4 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 17.9 จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 13.2 จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.) ร้อยละ 4.7 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 3.2 ไม่ได้เรียนหนังสือ และมีเพียงร้อยละ 2.6 จบการศึกษาระดับอนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ปวส.)

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครัว จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้รวมของครัวเรือนต่อปี รายจ่ายของครัวเรือนต่อปี สถานะหนี้สินของครัวเรือน พื้นที่การถือครองในการเกษตร พื้นที่ปลูกยางพารา และอายุต้นยางพารา ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2 – 4.6

ตารางที่ 4.2 จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1 – 2	22	11.6
3 – 4	121	63.7
5 – 6	41	21.6
มากกว่า 6	6	3.1
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 8 : ค่าเฉลี่ย = 3.94 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.287		
จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)		
1-2	142	74.7
3-4	47	24.8
มากกว่า 4	1	0.5
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 5 : ค่าเฉลี่ย = 2.25 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.803		

จากตารางที่ 4.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เกษตรกร ร้อยละ 63.7 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระหว่าง 3 – 4 คน รองลงมาร้อยละ 21.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 5 – 6 คน ร้อยละ 11.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 1 – 2 คน และมีเพียงร้อยละ 3.1 ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยสุด คือ 1 คน และมากที่สุด คือ 8 คน เฉลี่ยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3.94 คน

1.2.2 จำนวนแรงงานในครัวเรือน เกษตรกร ร้อยละ 74.7 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน ระหว่าง 1 – 2 คน รองลงมาร้อยละ 24.8 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนระหว่าง 3 – 4 คน และมีเพียงร้อยละ 0.5 ที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมากกว่า 4 คน โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยสุด คือ 1 คน และมากที่สุด คือ 5 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 2.25 คน

ตารางที่ 4.3 รายได้รวมของครัวเรือน

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้รวมของครัวเรือน (บาท/ปี)		
1. รายได้จากการทำงานชีพในภาคการเกษตร		
10,000 – 50,000	75	39.5
50,001 – 100,000	51	26.8
100,001 – 150,000	33	17.4
150,001 – 200,000	17	8.9
มากกว่า 200,000	14	7.4
ค่าต่ำสุด = 11,000 : ค่าสูงสุด = 450,000 : ค่าเฉลี่ย = 97,671.58 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 71,701.264		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. รายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตร		
ไม่มีรายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตร	5	2.6
มีรายได้	185	97.4
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000	19	10.0
10,001 - 50,000	82	43.2
50,001 - 100,000	48	25.3
100,001 - 150,000	19	10.0
150,001 - 200,000	10	5.3
มากกว่า 200,000	7	3.7
ค่าต่ำสุด = 6,000 : ค่าสูงสุด = 360,000 : ค่าเฉลี่ย = 74,281.08 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 65,334.648		
3. รวมรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000	16	8.4
50,001 - 100,000	56	29.5
100,001 - 150,000	31	16.3
150,001 - 200,000	29	15.3
มากกว่า 200,000	58	30.5
ค่าต่ำสุด = 20,000 : ค่าสูงสุด = 520,000 : ค่าเฉลี่ย = 169,468.94 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 105,985.666		

จากตารางที่ 4.3 รายได้รวมของครัวเรือน สรุปได้ดังนี้

1.2.3 รายได้จากการทำอาชีพในภาคการเกษตร เกษตรกร ร้อยละ 39.5 มีรายได้จากการทำอาชีพในภาคการเกษตรอยู่ระหว่าง 10,000 – 50,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 26.8 มีรายได้อยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 17.4 มีรายได้อยู่ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.9 มีรายได้อยู่ระหว่าง 150,001 – 200,000 บาทต่อปี และมีเพียงร้อยละ 7.4 ที่มีรายได้มากกว่า 200,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้จากการทำอาชีพในภาคการเกษตร สูงสุด 450,000 บาทต่อปี ต่ำสุด 11,000 บาทต่อปี และมีรายได้เฉลี่ย 97,671.58 บาทต่อปี

1.2.4 รายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตร เกษตรกร ร้อยละ 43.2 มีรายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตรอยู่ระหว่าง 10,001 – 50,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 25.3 มีรายได้อยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาทต่อปี และมีรายได้อยู่ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5.3 มีรายได้อยู่ระหว่าง

150,001 – 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 3.7 มีรายได้มากกว่า 200,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตรสูงสุด 360,000 บาทต่อปี ต่ำสุด 6,000 บาทต่อปี และมีรายได้เฉลี่ย 72,281.08 บาทต่อปี

1.2.5 รวมรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน เกษตรกร ร้อยละ 30.5 มีรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนมากกว่า 200,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 29.5 มีรายได้อยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 16.3 มีรายได้อยู่ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.3 มีรายได้อยู่ระหว่าง 150,001 – 200,000 บาทต่อปี และมีเพียงร้อยละ 8.4 ที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาทต่อปี โดยเกษตรกรมีรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนสูงสุด 520,000 บาทต่อปี ต่ำสุดมีรายได้ 20,000 บาทต่อปี และมีรายได้รวมเฉลี่ย 169,468.94 บาทต่อปี

ตารางที่ 4.4 รายจ่ายและสถานะหนี้สินรวมของครัวเรือน

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายจ่ายรวมของครัวเรือน (บาท/ปี)		
ไม่มีรายจ่าย	4	2.1
มีรายจ่าย	186	97.9
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000	77	40.5
50,001 – 100,000	64	33.6
100,001 – 150,000	24	12.6
150,001 – 200,000	13	6.8
มากกว่า 200,000	8	4.2
ค่าต่ำสุด = 5,000 : ค่าสูงสุด = 300,000 : ค่าเฉลี่ย = 84,322.58 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 61,536.746		
สถานะหนี้สินของครัวเรือน (บาท)		
ไม่มีหนี้สินของครัวเรือน	55	28.9
มีหนี้สิน	135	71.1
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000	28	14.7
50,001 – 100,000	27	14.2
100,001 – 150,000	18	9.5
150,001 – 200,000	14	7.4
มากกว่า 200,000	48	25.3
ค่าต่ำสุด = 5,000 : ค่าสูงสุด = 900,000 : ค่าเฉลี่ย = 208,340.74 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 178,354.174		

จากตารางที่ 4.4 รายจ่ายรวมของครัวเรือน สรุปได้ดังนี้

1.2.6 รายจ่ายรวมของครัวเรือน เกษตรกร ร้อยละ 40.5 มีรายจ่ายรวมทั้งหมดของครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 33.6 มีรายจ่ายอยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 12.6 มีรายจ่ายอยู่ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 6.8 มีรายจ่ายอยู่ระหว่าง 150,001 – 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 4.2 มีรายจ่ายมากกว่า 200,000 บาทต่อปี และมีเพียงร้อยละ 2.1 ที่ไม่มีรายจ่ายของครัวเรือน โดยเกษตรกรมีรายจ่ายรวมทั้งหมดของครัวเรือนสูงสุด 300,000 บาทต่อปี ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี และมีรายจ่ายรวมเฉลี่ย 84,322.58 บาทต่อปี

1.2.7 สถานะหนี้สินของครัวเรือน เกษตรกร ร้อยละ 28.9 ไม่มีหนี้สินของครัวเรือน ร้อยละ 25.26 มีหนี้สินมากกว่า 200,000 บาท ร้อยละ 14.7 มีหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท ร้อยละ 14.2 มีหนี้สินอยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท ร้อยละ 9.5 มีหนี้สินอยู่ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท และร้อยละ 7.4 มีหนี้สินอยู่ระหว่าง 150,001 – 200,000 บาท โดยเกษตรกรมีหนี้สินรวมทั้งหมดของครัวเรือนสูงสุด 900,000 บาท ต่ำสุด 5,000 บาท และมีหนี้สินของครัวเรือนรวมเฉลี่ย 208,340.74 บาท

ตารางที่ 4.5 พื้นที่การถือครองในการเกษตร

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่การถือครองในการเกษตร (ไร่)		
1. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์		
ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง	12	6.3
มีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง	178	93.7
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	51	26.8
6 - 10	68	35.8
11 - 15	23	12.1
16 - 20	13	6.8
มากกว่า 20	23	12.1
ค่าต่ำสุด = 2 : ค่าสูงสุด = 75 : ค่าเฉลี่ย = 11.74 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 11.433		

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. พื้นที่เช่า		
ไม่มีพื้นที่เช่า	174	91.58
มีพื้นที่เช่า	16	8.4
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10	11	5.8
11 - 20	3	1.6
มากกว่า 20	2	1.0
ค่าต่ำสุด = 2 : ค่าสูงสุด = 39 : ค่าเฉลี่ย = 11.75 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9.125		
3. พื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า		
ไม่มีพื้นที่ซึ่งบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า	169	88.9
มีพื้นที่ซึ่งบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า	21	11.1
1 - 10	18	9.5
11-20	3	1.6
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 20 : ค่าเฉลี่ย = 7.10 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.836		
4. พื้นที่ถือครองในการเกษตรรวม (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	45	23.7
6 - 10	69	36.3
11 - 15	33	17.4
16 - 20	16	8.4
มากกว่า 20	27	14.2
ค่าต่ำสุด = 2 : ค่าสูงสุด = 75 : ค่าเฉลี่ย = 12.75 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 11.708		

จากตารางที่ 4.5 พื้นที่การถือครองในการเกษตร สรุปได้ดังนี้

1.2.8 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ เกษตรกร ร้อยละ 35.8 มีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองอยู่ระหว่าง 6 - 10 ไร่ ร้อยละ 26.8 มีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่ ร้อยละ 12.1 มีพื้นที่อยู่ระหว่าง 11 - 15 ไร่ และมากกว่า 20 ไร่ และร้อยละ 6.8 มีพื้นที่อยู่ระหว่าง 16 - 20 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองสูงสุด 75 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองต่ำสุด 2 ไร่ มีพื้นที่เฉลี่ย 11.74 ไร่

1.2.9 พื้นที่เช่า เกษตรกร ร้อยละ 91.6 ไม่มีพื้นที่เช่าทำการเกษตร ร้อยละ 5.8 มีพื้นที่เช่าไม่เกิน 10 ไร่ ร้อยละ 1.6 มีพื้นที่อยู่ระหว่าง 11 – 20 ไร่ และมีเพียงร้อยละ 1.1 ที่มีพื้นที่มากกว่า 20 ไร่ โดยมีพื้นที่เช่าทำการเกษตรสูงสุด 39 ไร่ ต่ำสุด 2 ไร่ มีพื้นที่เฉลี่ย 11.75 ไร่

1.2.10 พื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า เกษตรกร ร้อยละ 88.9 ไม่มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ร้อยละ 9.5 มีพื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่ และมีเพียงร้อยละ 1.6 มีพื้นที่อยู่ระหว่าง 11 – 20 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรซึ่งบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่าสูงสุด 20 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ มีพื้นที่เฉลี่ย 7.10 ไร่

1.2.11 พื้นที่ถือครองในการเกษตรรวม เกษตรกร ร้อยละ 36.3 มีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองอยู่ระหว่าง 6 – 10 ไร่ ร้อยละ 23.7 มีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่ ร้อยละ 17.4 มีพื้นที่อยู่ระหว่าง 11 – 15 ไร่ ร้อยละ 14.2 มีพื้นที่มากกว่า 20 ไร่ และร้อยละ 8.4 มีพื้นที่อยู่ระหว่าง 16 – 20 ไร่ โดยมีพื้นที่รวมสูงสุด 75 ไร่ ต่ำสุด 2 ไร่ และมีพื้นที่ทำการเกษตรรวมเฉลี่ย 12.75 ไร่

ตารางที่ 4.6 พื้นที่ปลูกและอายุต้นยางพารา

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	61	32.1
6 - 10	78	41.1
11 - 15	32	16.8
16 - 20	12	6.3
มากกว่า 20	7	3.7
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 49 : ค่าเฉลี่ย = 8.90 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.316		
อายุต้นยางพารา (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	39	20.5
6 - 10	129	67.9
มากกว่า 10	22	11.6
ค่าต่ำสุด = 2 : ค่าสูงสุด = 13 : ค่าเฉลี่ย = 7.74 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.351		

จากตารางที่ 4.6 พื้นที่ปลูกยางพารา สรุปได้ดังนี้

1.2.12 พื้นที่ปลูกยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 41.1 มีพื้นที่ปลูกยางพาราอยู่ระหว่าง 6 – 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 32.1 มีพื้นที่ปลูกยางพาราน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่ ร้อยละ 16.8 มี

พื้นที่ปลูกอยู่ระหว่าง 11 – 15 ไร่ ร้อยละ 6.3 มีพื้นที่ปลูกอยู่ระหว่าง 16 – 20 ไร่ และมีเพียงร้อยละ 3.7 ที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 20 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกสูงสุด 49 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 8.90 ไร่

1.2.13 อายุต้นยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 67.9 มีต้นยางพารา อายุระหว่าง 6 – 10 ปี รองลงมา ร้อยละ 20.5 มีต้นยางพาราอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และร้อยละ 11.6 มีต้นยางพาราอายุมากกว่า 10 ปี โดยมีต้นยางพาราอายุสูงสุด 13 ปี ต่ำสุด 2 ปี และมีต้นยางพาราอายุเฉลี่ย 7.74 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางพารา

การศึกษาสภาพการผลิตยางพารา ประกอบด้วย 1) สภาพพื้นที่ 2) การปลูกยางพารา 3) การดูแลรักษา 4) การกรีด 5) การแปรรูปผลผลิต และ 6) การตลาด โดยนำผลการวิเคราะห์หาค่า ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 4.7

2.1 สภาพพื้นที่ปลูกยางพารา

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร ประกอบด้วย ลักษณะพื้นที่ และลักษณะดิน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 สภาพพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ลักษณะของพื้นที่		
พื้นที่ราบ	97	51.1
พื้นที่ดอน	28	14.7
พื้นที่เชิงเขา	59	31.1
พื้นที่ลาดเอียง	43	22.6
2. ลักษณะของดิน		
ดินทราย	7	3.7
ดินร่วนปนทราย	60	31.6
ดินร่วน	32	16.8
ดินร่วนปนดินเหนียว	101	53.1
ดินปนกรวด	28	14.7

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.7 สภาพพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

2.1.1 ลักษณะของพื้นที่ พื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร ร้อยละ 51.1 เป็นพื้นที่ราบ รองลงมา ร้อยละ 31.1 เป็นพื้นที่เชิงเขา ร้อยละ 22.6 เป็นพื้นที่ลาดเอียง และร้อยละ 14.7 เป็นพื้นที่ดอน ตามลำดับ

2.1.2 ลักษณะของดิน พื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร ร้อยละ 53.1 เป็นดินร่วนปนเหนียว รองลงมา ร้อยละ 31.6 เป็นดินร่วนปนทราย ร้อยละ 16.8 เป็นดินร่วน และร้อยละ 14.7 เป็นพื้นที่ดอน ร้อยละ 14.7 เป็นดินปนกรวด และมีเพียงร้อยละ 3.7 ที่เป็นดินทราย

2.2 การปลูกยางพารา

การศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนปลูกยางพาราของเกษตรกรประกอบด้วย พันธุ์ยางพารา การไถเตรียมดิน ระยะปลูกยางพารา การใส่ปุ๋ยรองก้นหลุมก่อนปลูก และการปลูกพืชร่วมพืชแซม ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.8 – 4.9

ตารางที่ 4.8 พันธุ์ยางพารา และแหล่งที่มาของพันธุ์ยางพารา

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูก		
RRIM 600	175	92.1
RRIT 251	21	11.1
พันธุ์อื่นๆ	3	1.6
2. แหล่งที่มาของพันธุ์ยางพารา		
ขยายพันธุ์เอง	3	1.6
ซื้อจากร้าน	148	77.9
ได้รับสนับสนุนจากรัฐบาล	70	36.8

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 พันธุ์ยางพารา และแหล่งที่มาของพันธุ์ยางพารา สรุปได้ดังนี้

2.2.1 พันธุ์ยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 92.1 ใช้พันธุ์ยางพารา RRIM 600 รองลงมา ร้อยละ 11.1 ใช้พันธุ์ยางพารา RRIT 251 และ ร้อยละ 1.6 ที่ใช้พันธุ์อื่น

2.2.2 แหล่งที่มาของพันธุ์ยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 77.9 ซื้อพันธุ์ยางพารามาปลูกเอง ร้อยละ 36.8 ได้รับสนับสนุนพันธุ์จากรัฐบาล และร้อยละ 1.6 ทำการขยายพันธุ์เอง

ตารางที่ 4.9 การเตรียมการก่อนปลูก

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การไถเตรียมดิน		
ไม่ไถ	61	32.1
ไถ	129	67.9
ไถพลิกดิน	13	6.8
ไถพรวนดิน	18	9.5
ไถพลิกดินและไถพรวนดิน	99	68.4
ระยะปลูกยางพารา		
ระยะ 3 x 7 เมตร	91	47.9
ระยะ 3 x 8 เมตร	20	10.5
ระยะ 4 x 6 เมตร	80	42.1
ระยะอื่นๆ ได้แก่ 4 x 7 เมตร และ 4 x 8 เมตร	7	3.7
การใช้ปุ๋ยรองหลุมก่อนปลูก		
ไม่ใช้	25	13.2
ใช้	165	86.8
ปุ๋ยหินฟอสเฟต	11	5.8
ปุ๋ยอินทรีย์	59	31.1
ปุ๋ยหินฟอสเฟตและปุ๋ยอินทรีย์	99	52.1
ปุ๋ยใส่เดือน	2	1.1
การปลูกพืชร่วมพืชแซม		
ไม่ปลูก	138	72.6
ปลูก	52	27.4

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.9 การเตรียมการก่อนปลูก สรุปได้ดังนี้

2.2.3 การไถเตรียมดิน เกษตรกร ร้อยละ 67.9 มีการไถเตรียมดิน โดยแยกเป็นร้อยละ 68.4 ไถพลิกดินและไถพรวนดิน ร้อยละ 9.5 ไถพรวนดินอย่างเดียว ร้อยละ 6.8 ไถพลิกดินอย่างเดียว และร้อยละ 32.1 ไม่มีการไถเตรียมดิน

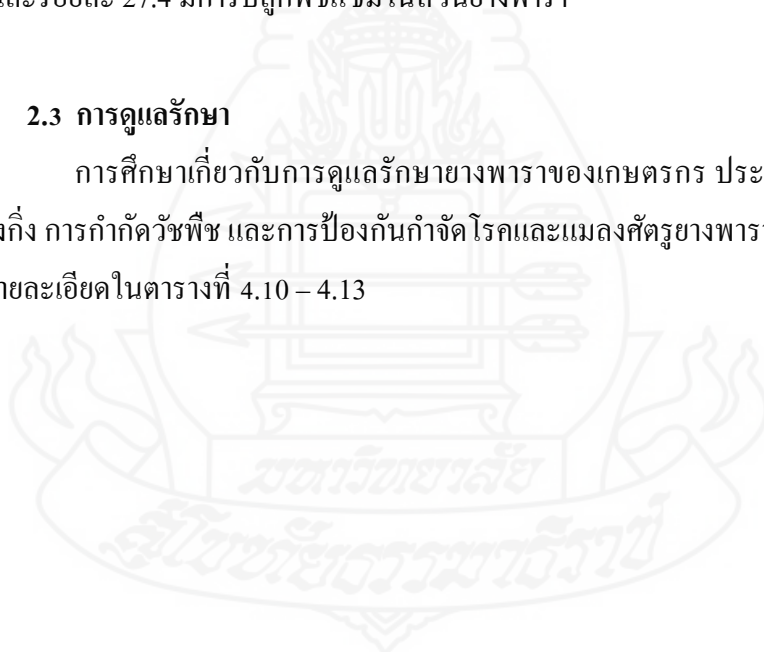
2.2.4 ระยะปลูกยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 47.9 ปลูกยางพาราในระยะ 3×7 เมตร รองลงมา ร้อยละ 42.1 ปลูกในระยะ 4×6 เมตร ร้อยละ 10.5 ปลูกในระยะ 3×8 เมตร และร้อยละ 3.7 ปลูกในระยะอื่นๆ ได้แก่ ระยะ 4×7 เมตร และระยะ 4×8 เมตร

2.2.5 การใช้ปุ๋ยรองหลุมก่อนปลูก เกษตรกร ร้อยละ 52.1 ใช้ปุ๋ยหินฟอสเฟตและปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กัน ร้อยละ 31.1 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพียงอย่างเดียว ร้อยละ 13.2 ไม่มีการใช้ปุ๋ยรองกันหลุมก่อนปลูก ร้อยละ 5.8 ใช้ปุ๋ยหินฟอสเฟตเพียงอย่างเดียว และร้อยละ 1.1 ใช้ ปุ๋ยใส่เดือน

2.2.6 การปลูกพืชร่วมพืชแซม เกษตรกร ร้อยละ 72.6 ไม่ปลูกพืชแซมในส่วนยางพารา และร้อยละ 27.4 มีการปลูกพืชแซมในส่วนยางพารา

2.3 การดูแลรักษา

การศึกษาเกี่ยวกับการดูแลรักษาของเกษตรกร ประกอบด้วย การใส่ปุ๋ย การตัดแต่งกิ่ง การกำจัดวัชพืช และการป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูยางพารา ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.10 – 4.13

ตารางที่ 4.10 การใส่ปุ๋ยขางพารา

ประเด็น	ก่อนเปิดกรีด (n=190)		หลังเปิดกรีด (n=139)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การใส่ปุ๋ย				
ไม่ได้	15	7.9	9	6.5
ได้	175	92.1	130	93.5
ปุ๋ยอินทรีย์	128	67.4	82	59.0
ปุ๋ยเคมี	126	66.3	115	82.7
ไม่ระบุ			3	2.2
2. วิธีการใส่ปุ๋ย				
หยอดเป็นหลุม	22	11.6	6	4.3
หว่าน	123	64.7	103	74.1
โรยเป็นแถว	73	38.4	62	44.6
3. จำนวน (ครั้งต่อปี)				
1	140	73.7	115	82.7
2	35	18.4	15	10.8
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 2 : ค่าเฉลี่ย = 1.20 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .401				
4. ช่วงเวลาที่ใส่ปุ๋ย (เดือน)				
กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม	119	62.6	16	8.4
มิถุนายน – กันยายน	62	32.6	99	52.1
ตุลาคม – มกราคม	26	13.7	22	11.6

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.10 การใส่ปุ๋ยขางพาราในช่วงก่อนเปิดกรีด สรุปได้ดังนี้

2.3.1 การใส่ปุ๋ย

1) ก่อนเปิดกรีด เกษตรกร ร้อยละ 92.1 มีการใส่ปุ๋ยขางพาราในช่วงก่อนเปิดกรีด โดยเกษตรกร ร้อยละ 67.4 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และร้อยละ 66.3 ใช้ปุ๋ยเคมี ส่วนเกษตรกรร้อยละ 7.9 ไม่มีการใส่ปุ๋ยชนิดใด

2) หลังเปิดกรีด เกษตรกร ร้อยละ 93.5 มีการใส่ปุ๋ยขางพาราในช่วงหลังเปิดกรีด โดยเกษตรกร ร้อยละ 88.5 ใช้ปุ๋ยเคมี และร้อยละ 63.1 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 6.5 ไม่มีการใส่ปุ๋ยชนิดใด และมีเพียงร้อยละ 2.3 ที่ใช้ปุ๋ยชนิดอื่น

2.3.2 วิธีการใส่ปุ๋ย

1) เกษตรกร ร้อยละ 64.7 ใส่ปุ๋ยโดยใช้วิธีหว่าน รองลงมา ร้อยละ 38.4 ใส่ปุ๋ยโดยวิธีโรยเป็นแถว และร้อยละ 11.6 ใส่ปุ๋ยโดยวิธีหยอดเป็นหลุม

2) เกษตรกร ร้อยละ 79.2 ใส่ปุ๋ยโดยใช้วิธีหว่าน รองลงมา ร้อยละ 47.7 ใส่ปุ๋ยโดยวิธีโรยเป็นแถว และมีเพียงร้อยละ 4.6 ที่ใส่ปุ๋ยโดยวิธีหยอดเป็นหลุม

2.3.3 จำนวนครั้ง

1) ก่อนเปิดกรีด เกษตรกร ร้อยละ 80 ใส่ปุ๋ยขางพารา 1 ครั้งต่อปี และร้อยละ 20 ใส่ปุ๋ยขางพารา 2 ครั้งต่อปี โดยมีการใส่ปุ๋ยขางพาราเฉลี่ย 1.20 ครั้งต่อปี

2) เกษตรกร ร้อยละ 88.5 ใส่ปุ๋ยขางพารา 1 ครั้งต่อปี และร้อยละ 11.5 ใส่ปุ๋ยขางพารา 2 ครั้งต่อปี โดยมีการใส่ปุ๋ยขางพาราเฉลี่ย 1.12 ครั้งต่อปี

2.3.4 ช่วงเวลา

1) เกษตรกร ร้อยละ 57.4 ใส่ปุ๋ยในเดือนพฤษภาคม รองลงมา ร้อยละ 22.6 ใส่ปุ๋ยในเดือนมิถุนายน ร้อยละ 10.0 ใส่ปุ๋ยในเดือนตุลาคม ร้อยละ 5.8 ใส่ปุ๋ยในเดือนเมษายน ร้อยละ 4.2 ใส่ปุ๋ยในเดือนสิงหาคม ร้อยละ 3.7 ใส่ปุ๋ยในเดือนกันยายน ใส่ปุ๋ยในเดือนมกราคม และเดือนกรกฎาคม ร้อยละ 2.1 เท่ากัน และร้อยละ 1.6 มีการใส่ปุ๋ยในเดือนพฤศจิกายน ตามลำดับ

2) เกษตรกร ร้อยละ 27.7 ใส่ปุ๋ยในเดือนสิงหาคม รองลงมา ร้อยละ 17.7 ใส่ปุ๋ยในเดือนกันยายน ร้อยละ 15.4 ใส่ปุ๋ยในเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม ร้อยละ 7.7 ใส่ปุ๋ยในเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 6.9 ใส่ปุ๋ยในเดือนตุลาคม ร้อยละ 4.6 ใส่ปุ๋ยในเดือนมกราคมและธันวาคม ร้อยละ 3.1 ใส่ปุ๋ยในเดือนกุมภาพันธ์ และร้อยละ 0.8 มีการใส่ปุ๋ยในเดือนมีนาคมและเมษายน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 การตัดแต่งกิ่งขางพาราในช่วง 1-3 ปี แรก

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การตัดแต่งกิ่งในช่วง 1-3 ปี		
ไม่ตัดแต่ง	58	30.5
ตัดแต่ง	132	69.5
ฤดูฝน	41	21.6
ฤดูร้อน	81	42.6
ฤดูหนาว	14	7.4

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.11 การตัดแต่งกิ่งยางพาราในช่วง 1- 3 ปี แรก สรุปได้ดังนี้

2.3.9 การตัดแต่งกิ่งยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 69.5 มีการตัดแต่งกิ่งต้นยางพารา โดยร้อยละ 42.6 ทำการตัดแต่งกิ่งต้นยางพาราในฤดูร้อน ร้อยละ 21.6 ทำการตัดแต่งกิ่งต้นยางพาราในฤดูฝน ร้อยละ 7.4 ทำการตัดแต่งกิ่งต้นยางพาราในฤดูหนาว และร้อยละ 30.5 ไม่มีการตัดแต่งกิ่งต้นยางพารา

ตารางที่ 4.12 การกำจัดวัชพืชในแปลงยางพารา

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การกำจัดวัชพืช		
ไม่กำจัด	43	22.6
กำจัด	147	77.4
ใช้แรงงานคน	106	55.8
ใช้รถไถกลบ	29	15.3
ใช้สารกำจัดวัชพืช	42	22.1
2. จำนวน (ครั้งต่อปี)		
1	84	57.1
2	56	38.1
มากกว่า 2	7	4.8
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 3 : ค่าเฉลี่ย = 1.47 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .589		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.12 การกำจัดวัชพืชในแปลงยางพารา สรุปได้ดังนี้

2.3.10 การกำจัดวัชพืช เกษตรกร ร้อยละ 55.8 กำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน รองลงมา ร้อยละ 22.6 ไม่มีการกำจัดวัชพืชในแปลงยางพารา ร้อยละ 22.1 ใช้สารกำจัดวัชพืช และ ร้อยละ 15.3 ใช้รถไถกลบ

2.3.11 จำนวน (ครั้งต่อปี) เกษตรกร ร้อยละ 57.1 ทำการกำจัดวัชพืชในแปลงยางพารา 1 ครั้งต่อปี ร้อยละ 38.1 ทำการกำจัดวัชพืช 2 ครั้งต่อปี และมีเพียง ร้อยละ 4.8 ที่ทำการกำจัดวัชพืช 3 ครั้งต่อปี การกำจัดวัชพืชในแปลงยางพารา เฉลี่ย 1.47 ครั้งต่อปี

ตารางที่ 4.13 ระดับความรุนแรงการระบาดและการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูยางพารา

n = 190

โรคและแมลง	ระดับการระบาด		วิธีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูยางพารา จำนวน (ร้อยละ)			
	\bar{X}	แปลความ	ไม่ใช้วิธี ใดเลย	ใช้สารเคมี	ใช้ชีว วิธี	ใช้วิธี ผสมผสาน
1. ปลวก	2.23	น้อย	97 (60.6)	26 (16.2)	0 (0.0)	37 (23.1)
2. โรคโคนต้นแห้ง	1.72	น้อยที่สุด	94 (72.3)	5 (3.8)	3 (2.3)	28 (21.5)
3. โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อราต่างๆ	1.92	น้อย	80 (65.6)	12 (9.8)	1 (0.8)	29 (23.8)
4. โรคราสีชมพู	2.06	น้อย	52 (61.9)	3 (3.6)	4 (4.8)	25 (29.8)
5. โรคเส้นดำ	1.91	น้อย	63 (67.0)	5 (5.3)	3 (3.2)	23 (24.5)
6. โรคเปลือกเน่า	1.93	น้อย	53 (62.4)	3 (3.5)	3 (3.5)	26 (30.6)
7. โรคเปลือกแห้ง	2.00	น้อย	58 (56.3)	14 (13.6)	0 (0.0)	31 (30.1)

จากตารางที่ 4.13 ระดับความรุนแรงการระบาดและการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูยางพารา สรุปได้ดังนี้

2.3.12 ระดับความรุนแรงการระบาดและวิธีป้องกันกำจัดโรคและแมลง ปลวกมีการระบาดในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.23 เกษตรกรร้อยละ 60.6 ไม่มีการป้องกันกำจัด ร้อยละ 23.1 ใช้วิธีผสมผสาน ร้อยละ 16.2 ใช้สารเคมี โรคราสีชมพูการระบาดอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.06 เกษตรกรร้อยละ 61.9 ไม่ใช้วิธีใดเลย ร้อยละ 29.8 ใช้วิธีผสมผสาน ร้อยละ 4.8 ใช้ชีววิธี และร้อยละ 3.6 ใช้สารเคมี โรคเปลือกแห้งการระบาดอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.00 เกษตรกรร้อยละ 56.3 ไม่ใช้วิธีใดเลย ร้อยละ 30.1 ใช้วิธีผสมผสาน และร้อยละ 13.6 ใช้สารเคมี โรคเปลือกเน่าการระบาดอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.93 เกษตรกรร้อยละ 62.4 ไม่ใช้วิธีใดเลย ร้อยละ 30.6 ใช้วิธีผสมผสาน ร้อยละ 3.5 ใช้สารเคมีและชีววิธี โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อราต่าง ๆ การระบาดอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.92 เกษตรกรร้อยละ 65.6 ไม่ใช้วิธีใดเลย ร้อยละ 23.8 ใช้วิธีผสมผสาน ร้อยละ 9.8 ใช้

สารเคมี และร้อยละ 0.8 ใช้ชีววิธี โรคเส้นดําการระบาดอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.91 เกษตรกร ร้อยละ 67.0 ไม่ใช้วิธีใดเลย ร้อยละ 24.5 ใช้วิธีผสมผสาน ร้อยละ 5.3 ใช้สารเคมีและร้อยละ 3.2 ใช้ชีววิธี และโรคโคนต้นแห่งการระบาดอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.72 เกษตรกรร้อยละ 72.3 ไม่ใช้วิธีใดเลย ร้อยละ 21.5 ใช้วิธีผสมผสาน ร้อยละ 3.8 ใช้สารเคมี และร้อยละ 2.3 ใช้ชีววิธี

2.4 การกรีดยางพารา

การศึกษาเกี่ยวกับการกรีดยางพาราของเกษตรกรผู้ทำสวนยางพาราประกอบด้วย อายุต้นยางพร้อมกรีด ระบบการกรีด ช่วงเวลาการกรีด และผลผลิตยางพารา ได้ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การกรีดยางพารา

n = 139			
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. อายุต้นยางกรีด (ปี)			
6	61	43.9	
7	68	48.9	
8	9	6.5	
9	1	0.7	
ค่าต่ำสุด = 6 : ค่าสูงสุด = 9 : ค่าเฉลี่ย = 6.64 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .637			
2. ระบบการกรีดยางพารา			
กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน	17	12.2	
กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน	22	15.8	
กรีดครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน	91	65.4	
กรีดหนึ่งในสามของต้นสองวันเว้นวัน	40	28.8	
3. ช่วงเวลาการกรีด			
เวลา 24.00 – 02.00 น.	26	18.7	
เวลา 02.01 – 04.00 น.	70	50.4	
เวลา 04.01 – 06.00 น.	39	28.1	
เวลาอื่นๆ ได้แก่ เวลา 01.00 – 03.00 น. และ 03.00 – 06.00 น.	4	2.9	

**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.14 การกรีดยางพารา สรุปได้ดังนี้

2.4.1 อายุต้นยางกรีดยาง เกษตรกร ร้อยละ 48.9 เริ่มกรีดยางเมื่อต้นยางพาราอายุ 7 ปี รองลงมา ร้อยละ 43.9 เริ่มกรีดยางเมื่อต้นยางพาราอายุ 6 ปี ร้อยละ 6.5 เริ่มกรีดยางเมื่อต้นยางพาราอายุ 8 ปี และมีเพียงร้อยละ 0.7 ที่กรีดยางเมื่อต้นยางพาราอายุ 9 ปี โดยเริ่มกรีดยางเมื่อต้นยางพารามีอายุสูงสุด 9 ปี ต่ำสุด 6 ปี และต้นยางพาราอายุเฉลี่ย 6.64 ปี

2.4.2 ระบบการกรีดยาง เกษตรกร ร้อยละ 65.4 ใช้ระบบกรีดยางครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน รองลงมา ร้อยละ 28.8 ใช้ระบบกรีดยางหนึ่งในสามของต้นสองวันเว้นวัน ร้อยละ 15.8 ใช้ระบบกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน และร้อยละ 12.2 ใช้ระบบกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน

2.4.3 ช่วงเวลาในการกรีดยาง เกษตรกร ร้อยละ 50.4 กรีดยางเวลา 02.01 – 04.00 น. รองลงมา ร้อยละ 28.1 กรีดยางเวลา 04.01 – 06.00 น. ร้อยละ 18.7 กรีดยางเวลา 24.00 – 02.00 น. และร้อยละ 2.9 กรีดยางเวลา 01.01 – 03.00 น. และ 03.01 – 06.00 น.

2.5 การผลิตและแปรรูปยางพารา

การศึกษาเกี่ยวกับการผลิตและแปรรูปยางพาราของเกษตรกรประกอบด้วย ปริมาณผลผลิต รูปแบบการผลิต การรวมกลุ่มผลิตแปรรูป ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.15 – 4.16

ตารางที่ 4.15 รูปแบบการผลิตยางพารา

n = 139		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รูปแบบการผลิต		
ยางแผ่นดิบ	4	2.9
น้ำยางสด	13	9.4
ยางก้อนถ้วย	135	97.1
ปริมาณผลผลิตปี 59 (กิโลกรัม/ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 200	49	35.3
201 - 300	33	23.7
301 - 400	22	15.8
401 - 500	13	9.4
มากกว่า 500	22	15.8

ค่าต่ำสุด = 25 : ค่าสูงสุด = 1,071 : ค่าเฉลี่ย = 320.68 : ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 227.626

**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.15 รูปแบบการผลิตยางพารา สรุปได้ดังนี้

2.5.1 รูปแบบการผลิต เกษตรกร ร้อยละ 97.1 ผลิตเป็นยางก้อนถ้วย ร้อยละ 9.4 ผลิตเป็นน้ำยางสด และร้อยละ 2.9 ผลิตเป็นยางแผ่นดิบ

2.5.2 ปริมาณผลผลิตปี 59 เกษตรกร ร้อยละ 35.3 ได้ผลผลิตยางพารา น้อยกว่าหรือเท่ากับ 200 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมา ร้อยละ 23.7 ได้ผลผลิตยางพารา อยู่ระหว่าง 201 – 300 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 15.8 ได้ผลผลิตยางพาราอยู่ระหว่าง 301 – 400 กิโลกรัมต่อไร่ และมากกว่า 500 กิโลกรัมต่อไร่ และร้อยละ 9.4 ได้ผลผลิตยางพารา อยู่ระหว่าง 401 – 500 กิโลกรัมต่อไร่ โดยผลผลิตสูงสุด 1,071 กิโลกรัมต่อไร่ ต่ำสุด 25 กิโลกรัมต่อไร่ และมีผลผลิตเฉลี่ย 320.68 กิโลกรัมต่อไร่

ตารางที่ 4.16 การรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ข้อดีการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา		
ไม่ดี	50	26.3
ดี	140	73.7
ผลผลิตมีคุณภาพตามมาตรฐาน	34	17.9
ราคาผลผลิตสูง	88	46.3
สะดวกในการเจรจาซื้อขาย	101	53.2
ลดต้นทุนการผลิต	12	6.3
ได้เครือข่าย	35	18.4
2. การรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพาราในชุมชน		
ไม่มี	108	56.8
มี	82	43.2
ไม่เข้าร่วม	12	6.3
เข้าร่วม	70	36.9

**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

n = 190		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ความต้องการการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา		
ไม่ต้องการ	63	33.2
ต้องการ	127	66.8
ยางแผ่นดิบ	62	32.6
ยางแผ่นผึ่งแห้ง	17	8.9
ยางแผ่นรมควัน	93	48.9
น้ำยางสด	2	1.1

**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.16 การรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา สรุปได้ดังนี้

2.5.3 ข้อดีการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 73.7 คิดว่าการรวมกลุ่มมีข้อดี โดยแยกเป็นประเด็นดังนี้ ร้อยละ 53.2 คิดว่าสะดวกต่อการเจรจาซื้อขาย รองลงมา ร้อยละ 46.3 คิดว่าการรวมกลุ่มทำให้ผลผลิตมีราคาสูง ร้อยละ 18.4 คิดว่าช่วยให้มีเครือข่าย ร้อยละ 17.9 คิดว่าทำให้ผลผลิตมีคุณภาพตามมาตรฐาน และร้อยละ 6.3 คิดว่าช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ ส่วนร้อยละ 26.3 คิดว่าการรวมกลุ่มไม่มีข้อดี

2.5.4 การรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพาราในชุมชน ร้อยละ 56.8 ไม่มีการรวมกลุ่มในชุมชน ร้อยละ 43.2 มีการรวมกลุ่มในชุมชน โดยร้อยละ 36.9 เข้าร่วมกลุ่มในชุมชน และร้อยละ 6.3 ไม่เข้าร่วมกลุ่มในชุมชน

2.5.5 ความต้องการการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 66.8 มีความต้องการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา ในรูปแบบต่าง ๆ คือ ร้อยละ 48.9 ต้องการผลิตยางแผ่นรมควัน รองลงมา ร้อยละ 32.6 ต้องการผลิตยางแผ่นดิบ ร้อยละ 8.9 ต้องการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง มีเพียงร้อยละ 1.1 ที่ต้องการผลิตเป็นน้ำยางสด และร้อยละ 33.2 ไม่ต้องการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา

2.6 การตลาดยางพารา

การศึกษาเกี่ยวกับตลาดยางพาราของเกษตรกร ประกอบด้วย แหล่งจำหน่าย รูปแบบการขาย การตรวจสอบราคาก่อนการขาย รูปแบบตลาดในท้องถิ่น และการได้รับเงิน หลังจากการขายผลผลิต ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การจำหน่ายผลผลิตยางพารา

n = 139		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งจำหน่ายผลผลิต		
ผู้รวบรวมในท้องถิ่น	106	76.3
สถาบันเกษตรกร	58	41.7
ตลาดกลางยางพารา	32	23.0
โรงงานยางพารา	6	4.3
แหล่งอื่นๆ ได้แก่ พ่อค้ารับซื้อโดยตรงที่สวน	2	1.4
รูปแบบการขายที่ให้ผลตอบแทนราคาดี		
เกษตรกรนำไปขายสถานที่รับซื้อเอง	19	13.7
รวมกลุ่มและมีการประมูลราคาขาย	110	79.1
รวมกลุ่มขายโดยตรงกับพ่อค้า	8	5.8
พ่อค้ารับซื้อโดยตรงที่สวน	2	1.4
รูปแบบการขายผลผลิตของเกษตรกร		
เกษตรกรนำไปขายสถานที่รับซื้อเอง	25	18.0
รวมกลุ่มและมีการประมูลราคาขาย	116	83.5
รวมกลุ่มขายโดยตรงกับพ่อค้า	10	7.2
พ่อค้ารับซื้อโดยตรงที่สวน	2	1.4
การสอบถามหรือตรวจสอบราคาก่อนการขายผลผลิต		
ไม่สอบถามหรือตรวจสอบ	4	2.9
สอบถามหรือตรวจสอบ	135	97.1
สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	16	8.4
ตลาดกลางยางพารา	70	36.8
สถานที่รับซื้อยางพารา	75	39.5
เพื่อนบ้านหรือเครือข่าย	75	39.5
อื่นๆ ได้แก่ ประธานกลุ่ม	1	0.5
ผู้กำหนดราคาซื้อ - ขาย ผลผลิต		
เกษตรกร	54	38.8
พ่อค้า	78	56.1
รัฐบาล	36	25.9
ไม่ระบุ	3	2.2

**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

n = 139		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระบบตลาดในท้องถิ่น		
ซื้อขายกับพ่อค้ารายเดียว	73	52.5
ซื้อขายกับพ่อค้าหลายราย	66	47.5
การรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิต		
ไม่มี	7	5.0
มี	132	95.0
รวมกลุ่มขายขางพาราแบบถาวร	96	71.1
รวมกลุ่มขายขางพาราแบบชั่วคราว	34	23.9
การได้รับเงินหลังจากการขายผลผลิต		
ไม่ได้รับทันที	7	5.0
ได้รับทันที	132	95.0

จากตารางที่ 4.17 แหล่งจำหน่ายผลผลิตขางพารา สรุปได้ดังนี้

2.6.1 แหล่งจำหน่ายผลผลิต เกษตรกร ร้อยละ 76.3 จำหน่ายให้กับผู้รวบรวมในท้องถิ่น รองลงมา ร้อยละ 41.7 จำหน่ายให้กับสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 23.0 จำหน่ายในตลาดท้องถิ่น ร้อยละ 4.3 ขายให้โรงงานขางพารา และมีเพียงร้อยละ 1.4 ที่ขายให้กับพ่อค้ารับซื้อโดยตรงที่สวน

2.6.2 รูปแบบการขายที่ให้ผลตอบแทนราคาดี เกษตรกร ร้อยละ 79.1 รวมกลุ่มและมีการประมูลราคาขาง รองลงมา ร้อยละ 13.7 เกษตรกรนำไปขายสถานที่รับซื้อเอง ร้อยละ 5.8 รวมกลุ่มขายโดยตรงกับพ่อค้า และร้อยละ 1.4 พ่อค้ารับซื้อโดยตรงที่สวน

2.6.3 รูปแบบการขายผลผลิตของเกษตรกร เกษตรกร ร้อยละ 83.5 รวมกลุ่มและมีการประมูลราคาขาง รองลงมา ร้อยละ 18.0 นำไปขายสถานที่รับซื้อเอง ร้อยละ 7.2 รวมกลุ่มขายโดยตรงกับพ่อค้า และมีเพียงร้อยละ 1.4 ที่ขายผลผลิตให้กับพ่อค้ารับซื้อโดยตรงที่สวน

2.6.4 การตรวจสอบราคาก่อนการขายผลผลิต เกษตรกร ร้อยละ 97.1 มีการสอบถามหรือตรวจสอบราคาก่อนการขายผลผลิต โดยสอบถามจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ ร้อยละ 39.5 สอบถามจากสถานที่รับซื้อขางพาราและเพื่อนบ้านหรือเครือญาติ ร้อยละ 36.8 สอบถามจากตลาดกลางขางพารา ร้อยละ 8.4 สอบถามจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด และมีเพียงร้อยละ 0.5 ที่สอบถามจากประธานกลุ่ม เกษตรกรร้อยละ 2.9 ไม่มีการสอบถามราคาก่อนการขายผลผลิต

2.6.5 ผู้กำหนดราคาซื้อขายผลผลิต ร้อยละ 56.1 พ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคา รองลงมา ร้อยละ 38.8 เกษตรกรเป็นผู้กำหนดราคา ร้อยละ 25.9 รัฐบาลเป็นผู้กำหนดราคา และมีเพียงร้อยละ 2.2 ส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้กำหนดราคา

2.6.6 ระบบตลาดในท้องถิ่น ร้อยละ 52.5 ซื้อขายกับพ่อค้ารายเดียว และร้อยละ 47.5 ซื้อขายกับพ่อค้าหลายราย

2.6.7 การรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 95.0 มีการรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิต ตามรูปแบบดังนี้ ร้อยละ 71.1 รวมกลุ่มขายยางพาราแบบถาวร ร้อยละ 23.9 รวมกลุ่มขายยางพาราแบบชั่วคราว และมีเพียงร้อยละ 5.0 ที่ไม่มีการรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิต

2.6.8 การได้รับเงินหลังจากการขายผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.0 ได้รับเงินทันทีหลังจากการขายผลผลิต มีเพียงร้อยละ 5.0 เท่านั้นที่ไม่ได้รับเงินทันที

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

การศึกษาค้นคว้าปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

3.1 ปัญหาการผลิตยางพาราของเกษตรกร

ปัญหาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ประกอบด้วย เนื้อหาเรื่องพื้นที่ปลูกยางไม่เหมาะสม การขาดน้ำในฤดูแล้ง การปลูกและการดูแลรักษา การปลูกพืชร่วมพืชแซม โรคราและแมลง การกรีด การเก็บรักษาผลผลิต ภัยธรรมชาติ การแปรรูป การขาดแคลนแรงงาน กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา ราคา สถานที่รับซื้อ การขนส่งผลผลิต การได้รับเงินหลังการขาย และการรวมกลุ่มของเกษตรกร ซึ่งปรากฏผลในตารางที่ 4.18 ดังนี้

ตารางที่ 4.18 ปัญหาของเกษตรกร

ประเด็น	ระดับปัญหา จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลความ	อันดับ
	ไม่มีปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. พื้นที่ปลูกยางไม่เหมาะสม	97 (51.1)	20 (21.5)	21 (22.6)	43 (46.2)	9 (9.7)	0 (0.0)	2.44	0.938	น้อย	7
2. ขาดน้ำในฤดูแล้ง	13 (6.8)	7 (4.0)	12 (6.8)	37 (20.9)	65 (36.7)	56 (31.6)	3.85	1.066	มาก	2
3. ด้านการปลูกและการดูแลรักษาสวนยาง	58 (30.5)	37 (28.0)	27 (20.5)	35 (26.5)	20 (15.2)	13 (9.8)	2.58	1.308	น้อย	4
4. พืชแซมและพืชร่วม	76 (40.0)	33 (28.9)	40 (35.1)	19 (16.7)	15 (13.2)	7 (6.1)	2.32	1.201	น้อย	12
5. โรคราและแมลงศัตรูยางพารา	45 (23.7)	47 (32.4)	41 (28.3)	29 (20.0)	16 (11.0)	12 (8.3)	2.34	1.266	น้อย	10
6. การกรีดยางพารา	65 (34.2)	52 (41.6)	30 (24.0)	28 (22.4)	8 (6.4)	7 (5.6)	2.10	1.183	น้อย	15

n = 190

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับปัญหา จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่มี ปัญหา	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
7. การเก็บรักษา ผลผลิตยางพารา	66 (34.7)	49 (39.5)	27 (21.8)	32 (25.8)	5 (4.0)	11 (8.9)	2.37	2.177	น้อย	8
8. ภัยธรรมชาติ	23 (12.1)	46 (27.5)	26 (15.6)	36 (21.5)	29 (17.4)	30 (18.0)	2.83	1.460	ปาน กลาง	3
9. การแปรรูปยางพารา	51 (26.8)	51 (36.7)	38 (27.3)	17 (12.2)	13 (9.4)	20 (14.4)	2.50	2.124	น้อย	5
10. ขาดแคลนแรงงาน	64 (33.7)	49 (38.9)	40 (31.8)	12 (9.5)	13 (10.3)	12 (9.5)	2.35	2.129	น้อย	9
11. กิจกรรมเสริมใน สวนยางพารา	23 (33.2)	46 (37.0)	26 (22.8)	36 (22.0)	29 (11.0)	30 (7.1)	2.28	1.266	น้อย	13
12. ราคายางพาราไม่ แน่นอน	13 (6.8)	20 (11.3)	11 (6.2)	21 (11.9)	42 (23.7)	83 (46.9)	3.99	1.866	มาก	1
13. สถานที่รับซื้อ ยางพารา	43 (22.6)	50 (34.0)	27 (18.4)	35 (23.8)	19 (12.9)	16 (10.9)	2.48	1.362	น้อย	6
14. การขนส่งผลผลิต ยางพารา	52 (27.4)	53 (38.4)	32 (23.2)	21 (15.2)	19 (13.8)	13 (9.4)	2.33	1.357	น้อย	11
15. ระยะเวลาการรับ เงินหลังการขายผลผลิต	95 (50.0)	38 (40.0)	18 (18.9)	22 (23.2)	15 (15.8)	2 (2.1)	2.21	1.193	น้อย	14
17. การรวมกลุ่ม เกษตรกร	88 (46.3)	29 (28.4)	29 (28.4)	30 (29.4)	5 (4.9)	9 (8.8)	2.37	1.202	น้อย	8
รวม	872 (32.6)	627 (30.5)	445 (22.0)	453 (21.7)	322 (13.5)	321 (9.2)	2.58	1.444	น้อย	

จากตารางที่ 4.18 ปัญหาของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีปัญหาในระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ราคา
ยางพาราไม่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 3.99) และการขาดน้ำในฤดูแล้ง (ค่าเฉลี่ย 3.85) มีปัญหาระดับปาน
กลาง ได้แก่ ภัยธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 2.83) และระดับน้อย จำนวน 13 ประเด็น ได้แก่ การปลูกและ
การดูแลรักษา (ค่าเฉลี่ย 2.58) การแปรรูป (ค่าเฉลี่ย 2.50) สถานที่รับซื้อ (ค่าเฉลี่ย 2.48) พื้นที่ปลูก

ยางไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 2.44) การเก็บรักษาผลผลิตและการรวมกลุ่มของเกษตรกร(ค่าเฉลี่ย 2.37) การขาดแคลนแรงงาน (ค่าเฉลี่ย 2.35) โรคและแมลง (ค่าเฉลี่ย 2.34) การขนส่งผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 2.33) การปลูกพืชร่วมพืชแซม (ค่าเฉลี่ย 2.32) กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.28) การได้รับเงินหลังการขาย (ค่าเฉลี่ย 2.21) และการกรีด (ค่าเฉลี่ย 2.10)

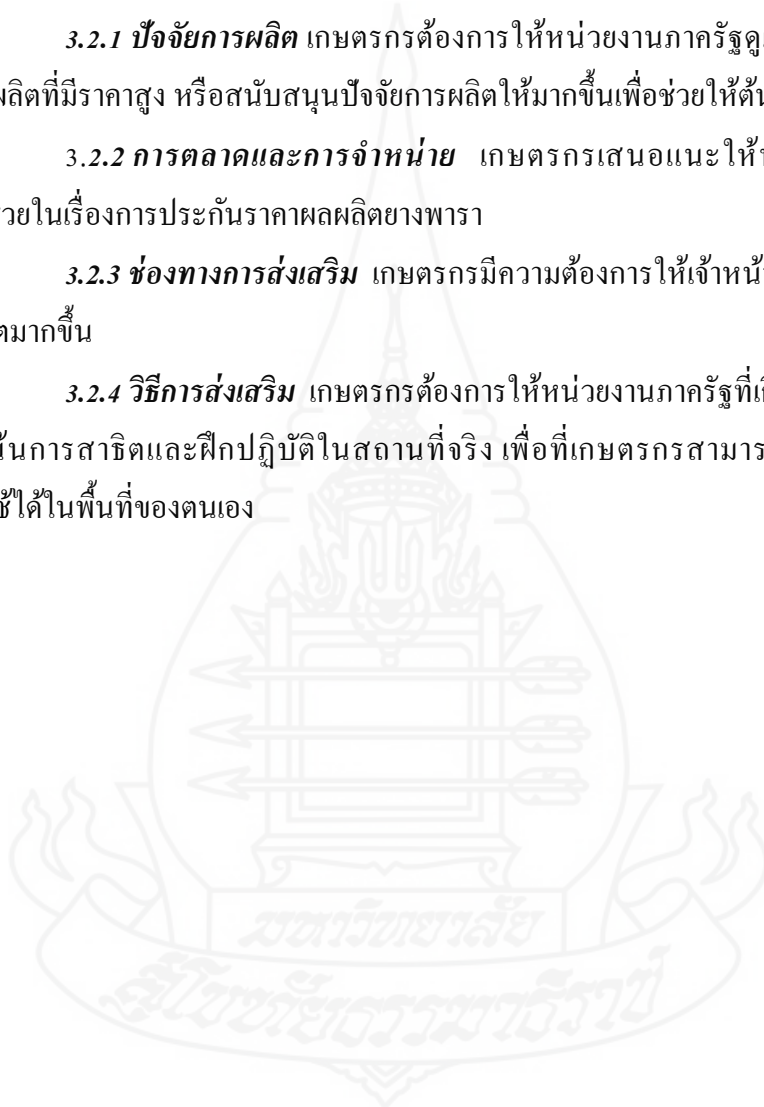
3.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

3.2.1 **ปัจจัยการผลิต** เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานภาครัฐดูแลในเรื่องของราคาปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูง หรือสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้มากขึ้นเพื่อช่วยให้ต้นทุนการผลิตลดลง

3.2.2 **การตลาดและการจำหน่าย** เกษตรกรเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องช่วยในเรื่องการประกันราคาผลผลิตยางพารา

3.2.3 **ช่องทางการส่งเสริม** เกษตรกรมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้ามาดูแลในการผลิตมากขึ้น

3.2.4 **วิธีการส่งเสริม** เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจัดโครงการอบรมที่เน้นการสาธิตและฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง เพื่อที่เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ในพื้นที่ของตนเอง

ตอนที่ 4 การได้รับความรู้และความต้องการส่งเสริมของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

การศึกษาการส่งเสริมการผลิตยางพาราของเกษตรกร อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

4.1 การได้รับความรู้เนื้อหาในการส่งเสริมการผลิตยางพารา

การได้รับความรู้เนื้อหาในการส่งเสริมการผลิตยางพารา ประกอบด้วย เนื้อหาการปลูกสร้างสวนยางพารา การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา การกรีดยางพารา การแปรรูปผลผลิตยางพารา การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา และกิจกรรมเสริมในสวนยางพารา ได้แก่ การปลูกสตรอเบอร์รี่ การปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะเห็ด การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงไก่เนื้อ การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงโค การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ การเลี้ยงไส้เดือน การทำปุ๋ยหมักซึ่งปรากฏผลในตารางที่ 4.19 ดังนี้

ตารางที่ 4.19 การได้รับความรู้ของเกษตรกร

ประเด็น	การได้รับความรู้ จำนวน (ร้อยละ)	
	ไม่ได้	ได้
1. การปลูกสร้างสวนยางพารา	24 (12.6)	166 (87.4)
2. การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	28 (14.7)	162 (85.3)
3. การกรีดยางพารา	86 (45.3)	104 (54.7)
4. การแปรรูปผลผลิตยางพารา	145 (76.3)	45 (23.7)
5. การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา	106 (55.8)	84 (44.2)

n = 190

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	การได้รับความรู้ จำนวน (ร้อยละ)	
	ไม่ได้	ได้
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง		
6.1 การปลูกศตรอบเบอร์รี่	171 (90.0)	19 (10.0)
6.2 การปลูกพืชสวนครัว	43 (22.6)	147 (77.4)
6.3 การเพาะเห็ด	98 (51.6)	92 (48.4)
6.4 การเลี้ยงสุกร	97 (51.1)	93 (48.9)
6.5 การเลี้ยงเป็ด	132 (69.5)	58 (30.5)
6.6 การเลี้ยงไก่เนื้อ	79 (41.6)	111 (58.4)
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	81 (42.6)	109 (57.4)
6.8 การเลี้ยงโค	76 (40.0)	114 (60.0)
6.9 การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์	127 (66.8)	63 (33.2)
6.10 การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ	154 (81.1)	36 (18.9)
6.11 การเลี้ยงไส้เดือน	169 (88.9)	21 (11.1)
6.12 การทำปุ๋ยหมัก	60 (31.6)	130 (68.4)
รวม	1,676 (51.9)	1,554 (48.1)

จากตารางที่ 4.19 การได้รับความรู้ของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

การได้รับความรู้เนื้อหาในการส่งเสริมการผลิตยางพารา เกษตรกรร้อยละ 51.9 ไม่ได้ ได้รับความรู้ด้านการส่งเสริม และร้อยละ 48.1 ได้รับความรู้ด้านการส่งเสริม เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เกษตรกรร้อยละ 87.4 ได้รับความรู้ในเรื่องการปลูกสร้างสวนยางพารา รองลงมาร้อยละ 85.3 ได้รับความรู้เรื่องการปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา ร้อยละ 77.4 ได้รับความรู้เรื่องการปลูกพืชผักสวนครัว ร้อยละ 68.4 ได้รับความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมัก ร้อยละ 60 ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงโค ร้อยละ 58.4 ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่เนื้อ ร้อยละ 57.4 ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ไข่ ร้อยละ 54.7 ได้รับความรู้เรื่องการกรีดยางพารา ร้อยละ 48.9 ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงสุกร ร้อยละ 48.4 ได้รับความรู้เรื่องการเพาะเห็ด ร้อยละ 44.2 ได้รับความรู้เรื่องการปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา ร้อยละ 33.2 ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ ร้อยละ 30.5 ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงเป็ด ร้อยละ 23.7 ได้รับความรู้เรื่องการแปรรูปยางพารา ร้อยละ 18.9 ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ร้อยละ 11.1 ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงไส้เดือน และร้อยละ 10.0 ได้รับความรู้เรื่องการปลูกสตอเบอรี่ ตามลำดับ

4.2 ความต้องการความรู้เนื้อหาในการส่งเสริมการผลิตยางพารา

ความต้องการเนื้อหาในการส่งเสริมการผลิตยางพารา ประกอบด้วย เนื้อหาเรื่องการปลูกสร้างสวนยางพารา การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา การกรีดยางพารา การแปรรูปผลผลิตยางพารา การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา และกิจกรรมเสริมในสวนยางพาราได้แก่ การปลูกสตอเบอรี่ การปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะเห็ด การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงไก่เนื้อ การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงโค การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ การเลี้ยงไส้เดือน การทำปุ๋ยหมักซึ่งปรากฏผลในตารางที่ 4.20 ดังนี้

ตารางที่ 4.20 ความต้องการความรู้เนื้อหาในการส่งเสริม

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก				
	ต้องการ	ที่สุด	ที่สุด	กลาง	มาก	ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวน ยางพารา	17 (8.9)	4 (2.3)	73 (42.2)	30 (17.3)	19 (11.0)	47 (27.2)	3.18	1.299	ปาน กลาง	17
2. การปฏิบัติดูแล รักษาสวนยางพารา	16 (8.4)	2 (1.1)	48 (27.6)	41 (23.6)	22 (12.6)	61 (35.1)	3.53	1.257	มาก	15
3. การกรีดยางพารา	10 (5.3)	1 (0.6)	40 (22.2)	38 (21.1)	30 (16.7)	71 (39.4)	3.72	1.215	มาก	12
4. การแปรรูป ผลผลิตยางพารา	3 (1.6)	0 (0.0)	12 (6.4)	42 (22.5)	34 (18.2)	99 (52.9)	4.18	0.992	มาก	2
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	3 (1.6)	0 (0.0)	16 (8.6)	32 (17.1)	26 (13.9)	113 (60.4)	4.26	1.027	มาก ที่สุด	1
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก สตรอเบอร์รี่	28 (14.7)	4 (2.5)	39 (24.1)	31 (19.1)	9 (5.6)	79 (48.8)	3.74	1.345	มาก	10
6.2 การปลูกพืชผัก สวนครัว	5 (2.6)	18 (9.7)	27 (14.6)	44 (23.8)	21 (11.4)	75 (40.5)	3.58	1.393	มาก	14
6.3 การเพาะเห็ด	3 (1.6)	1 (0.5)	15 (8.0)	45 (24.1)	43 (23.0)	83 (44.4)	4.03	1.029	มาก	5
6.4 การเลี้ยงสุกร	5 (2.6)	2 (1.1)	45 (24.3)	46 (24.9)	23 (12.4)	69 (37.3)	3.61	1.243	มาก	13
6.5 การเลี้ยงเป็ด	10 (5.3)	8 (4.4)	22 (12.2)	48 (26.7)	25 (13.9)	77 (42.8)	3.78	1.243	มาก	8
6.6 การเลี้ยงไก่เนื้อ	2 (1.1)	1 (0.5)	17 (9.0)	42 (22.3)	34 (18.1)	94 (50.0)	4.08	1.064	มาก	4
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	5 (2.6)	0 (0.0)	14 (7.6)	43 (23.2)	29 (15.7)	99 (53.5)	4.15	1.026	มาก	3

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก				
	ต้องการ	ที่สุด	ที่สุด	กลาง	มาก	ที่สุด				
6.8 การเลี้ยงโค	8 (4.2)	1 (0.5)	37 (20.3)	45 (24.7)	26 (14.3)	73 (40.1)	3.73	1.203	มาก	11
6.9 การเลี้ยงกบใน บ่อซีเมนต์	4 (2.1)	1 (0.5)	16 (8.6)	57 (30.6)	31 (16.7)	81 (43.5)	3.94	1.066	มาก	6
6.10 การเลี้ยงแมลง เศรษฐกิจ	11 (5.8)	9 (5.0)	27 (15.1)	33 (18.4)	40 (22.3)	70 (39.1)	3.75	1.257	มาก	9
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	8 (4.2)	5 (2.7)	25 (13.7)	47 (25.8)	27 (14.8)	78 (42.9)	3.81	1.207	มาก	7
6.12 การทำปุ๋ยหมัก	5 (2.6)	9 (4.9)	57 (30.8)	25 (13.5)	20 (10.8)	74 (40.0)	3.50	1.403	มาก	16
รวม	143 (4.4)	66 (2.1)	530 (17.4)	689 (22.3)	459 (14.8)	1343 (43.4)	3.80	1.192	มาก	

จากตารางที่ 4.20 ความต้องการความรู้เนื้อหาในการส่งเสริม **สรุปได้ดังนี้**

ความต้องการความรู้เนื้อหาในการส่งเสริมการผลิตยางพารา เกษตรกรมีความต้องการความรู้เนื้อหาในระดับมากที่สุด ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 4.26) ระดับมาก ได้แก่ การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 4.18) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 4.15) การเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 4.08) การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 4.03) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 3.94) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 3.81) การเลี้ยงเป็ด (ค่าเฉลี่ย 3.78) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.75) การปลูกสตรอเบอร์รี่ (ค่าเฉลี่ย 3.74) การเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 3.73) การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.72) การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 3.61) การปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 3.58) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.53) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 3.50) ตามลำดับ และระดับปานกลาง ได้แก่ การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.18)

เกษตรกรมีความต้องการความรู้เนื้อหาในการส่งเสริมการผลิตยางพารา 5 อันดับแรก ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 4.26) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย

4.18) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 4.15) การเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 4.08) การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 4.03) ตามลำดับ และมีความต้องการเนื้อหา 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.53) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 3.50) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.18) ตามลำดับ

4.3 ความต้องการช่องทางการส่งเสริมการผลิตยางพารา

ความต้องการช่องทางการส่งเสริมการผลิตยางพารา ประกอบด้วย สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งปรากฏผลในตารางที่ 4.21 ดังนี้

ตารางที่ 4.21 ความต้องการช่องทางการส่งเสริม

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ (\bar{X})								
	สื่อบุคคล		สื่อสิ่งพิมพ์			สื่ออิเล็กทรอนิกส์			
	ราชการ	เอกชน	แม่ น พับ	คู่มือ อ	โปสเตอร์	วิทยุ	โทรทัศน์	วีดิทัศน์	อินเทอร์เน็ต
1.การปลูกสร้างสวนยางพารา	2.75	2.18	2.84	3.22	2.44	2.79	3.09	2.67	3.40
2. การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	2.80	2.43	2.68	3.09	2.73	2.83	2.94	2.80	3.29
3. การกรีดยางพารา	3.08	2.29	2.65	3.25	3.10	2.03	2.98	3.33	3.00
4. การแปรรูปผลผลิตยางพารา	3.28	2.08	2.79	2.56	2.89	2.33	2.89	2.38	3.24
5. การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา	3.43	1.97	2.75	2.86	2.57	2.34	2.89	2.70	2.90
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง									
6.1 การปลูกสตรอเบอร์รี่	3.30	2.03	2.88	2.92	2.62	1.29	2.69	2.62	3.31

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการช่องทาง (\bar{X})								
	สื่อบุคคล			สื่อสิ่งพิมพ์			สื่ออิเล็กทรอนิกส์		
	ราชการ	เอกชน	ผ่านพับ	คู่มือ	โปสเตอร์	วิทยุ	โทรทัศน์	วีดิทัศน์	อินเทอร์เน็ต
6.2 การปลูกพืชผักสวนครัว	3.25	2.08	2.73	3.03	2.78	2.07	2.78	2.24	3.09
6.3 การเพาะเห็ด	3.51	2.03	2.52	2.95	3.10	1.94	2.71	2.30	2.82
6.4 การเลี้ยงสุกร	3.47	1.86	2.48	2.68	3.00	2.00	2.58	1.96	2.55
6.5 การเลี้ยงเป็ด	3.42	2.12	2.44	2.53	2.46	2.47	2.91	2.58	3.58
6.6 การเลี้ยงไก่เนื้อ	3.32	2.19	2.52	2.91	2.29	2.00	2.91	2.23	2.79
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	3.33	2.29	2.64	2.87	2.33	2.00	2.68	2.70	2.45
6.8 การเลี้ยงโค	3.44	2.19	2.65	2.93	2.73	1.79	3.00	2.45	3.24
6.9. การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์	3.46	2.38	2.82	2.96	2.09	2.21	2.83	2.62	2.88
6.10 การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ	3.38	2.17	2.72	2.81	2.11	2.07	2.90	2.61	3.14
6.11 การเลี้ยงไส้เดือน	3.13	2.21	2.72	2.97	2.20	2.37	3.15	3.39	3.71
6.12 การทำปุ๋ยหมัก	3.14	2.42	2.89	3.02	2.62	1.94	2.91	2.81	3.68
เฉลี่ย	3.26	2.17	2.69	2.74	2.92	2.10	2.90	2.61	3.12

จากตารางที่ 4.21 ความต้องการช่องทางการส่งเสริม สรุปได้ดังนี้

4.3.1 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่อบุคคลภาครัฐ เกษตรกรมีความต้องการ 2 ระดับ คือ ระดับมาก ได้แก่ประเด็น การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 3.51) การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 3.47) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 3.46) การเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 3.44) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.45) การเลี้ยงเป็ด (ค่าเฉลี่ย 3.42) และระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.38) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 3.33) การเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 3.32) การปลูกสตอเบอรี่ (ค่าเฉลี่ย 3.30) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.28) การปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 3.25) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 3.14) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 3.13) การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.08) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 2.80) และการปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.75) ตามลำดับ

4.3.2 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่อบุคคลภาคเอกชน เกษตรกรมี

ความต้องการระดับน้อยในทุกประเด็นเรียงตามลำดับ ดังนี้ การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 2.43) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 2.42) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.38) การกรีดยางพาราและการเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 2.29) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 2.21) การเลี้ยงไก่เนื้อและการเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 2.19) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.18) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.17) การเลี้ยงเป็ด (ค่าเฉลี่ย 2.12) การแปรรูปผลผลิตยางพาราและการปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 2.08) การปลูกสตอเบอรี่และการเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 2.03) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 1.97) การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 1.86) ตามลำดับ

4.3.3 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ (แผ่นพับ) เกษตรกรมี

ความต้องการ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 2.89) การปลูกสตอเบอรี่ (ค่าเฉลี่ย 2.88) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.84) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.82) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.79) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.75) การปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 2.73) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจและการเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 2.72) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 2.68) การกรีดยางพาราและการเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 2.65) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 2.64) ระดับน้อย ได้แก่ประเด็น การเพาะเห็ดและการเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 2.52) การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 2.48) การเลี้ยงเป็ด (ค่าเฉลี่ย 2.44) ตามลำดับ

4.3.4 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ (คู่มือ) เกษตรกรมี

ความต้องการ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.25) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.22) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 3.09) การปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 3.03) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 3.02) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 2.97) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.96) การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 2.95) การเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 2.93) และ การปลูกสตอเบอรี่ (ค่าเฉลี่ย 2.92) การเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 2.91) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 2.87) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.86) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.81) การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 2.68) ระดับน้อย ได้แก่ประเด็นการแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.56) และการเลี้ยงเป็ด (ค่าเฉลี่ย 2.53) ตามลำดับ

4.3.5 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ (โปสเตอร์) เกษตรกร

มีความต้องการ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.10) การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 3.10) การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 3.00) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.89) การปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 2.78) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางและการเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 2.73) การปลูกสตอเบอรี่และการทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 2.62) ระดับน้อย ได้แก่ประเด็น การ

ปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.57) การเลี้ยงเปิด (ค่าเฉลี่ย 2.46) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.44) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 2.33) การเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 2.29) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 2.20) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.11) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.96) ตามลำดับ

4.3.6 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (วิทยุ)

เกษตรกรมีความต้องการ ระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 2.83) และการปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.79) ระดับน้อย ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงเปิด (ค่าเฉลี่ย 2.47) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 2.37) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.34) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.33) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.21) การปลูกพืชผักสวนครัวและการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.07) การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.03) การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่เนื้อ และการเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 2.00) การเพาะเห็ดและการทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 1.94) ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 1.79) และการปลูกสตอเบอร์รี่ (ค่าเฉลี่ย 1.29) ตามลำดับ

4.3.7 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โทรทัศน์)

เกษตรกรมีความต้องการ ระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 3.15) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.09) การเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 3.00) การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.98) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 2.94) การเลี้ยงเปิด การเลี้ยงไก่เนื้อ และการทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 2.91) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.90) การแปรรูปผลผลิตยางพาราและการปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.89) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.83) การปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 2.78) การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 2.71) การปลูกสตอเบอร์รี่ (ค่าเฉลี่ย 2.69) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 2.68) ตามลำดับ ระดับน้อย ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 2.58)

4.3.8 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (วิดีโอ)

เกษตรกรมีความต้องการ ระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 3.39) การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.33) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 2.81) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 2.80) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพาราและการเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 2.70) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.67) การปลูกสตอเบอร์รี่และการเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.62) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.61) ระดับน้อย ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงเปิด (ค่าเฉลี่ย 2.58) การเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 2.45) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.38) การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 2.30) การปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 2.24) การเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 2.23) การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 1.96) ตามลำดับ

4.3.9 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (อินเทอร์เน็ต)

เกษตรกรมีความต้องการ ระดับมาก ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 3.71) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 3.68) การเลี้ยงเป็ด (ค่าเฉลี่ย 3.58) ระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.40) การปลูกสตอเบอร์รี่ (ค่าเฉลี่ย 3.31) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 3.29) การแปรรูปผลผลิตยางพาราและการเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 3.24) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.14) การปลูกพืชผักสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 3.09) การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.00) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.90) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.88) การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 2.82) การเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 2.79) และระดับน้อย ได้แก่ประเด็น การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 2.55) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 2.45) ตามลำดับ

4.4 ความต้องการวิธีการส่งเสริมการผลิตยางพารา

ความต้องการวิธีการในการส่งเสริมการผลิตยางพารา ประกอบด้วย การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน ซึ่งปรากฏผลในตารางที่ 4.22 ดังนี้

ตารางที่ 4.22 ความต้องการวิธีการส่งเสริม

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ (\bar{X})			
	บรรยาย	สาธิต	ฝึกปฏิบัติ	ทัศนศึกษา
1.การปลูกสร้างสวนยางพารา	2.68	2.89	4.31	0.00
2. การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	2.64	3.56	4.43	4.00
3. การกรีดยางพารา	2.26	3.71	4.68	3.50
4. การแปรรูปผลผลิต ยางพารา	2.34	3.69	4.59	2.41
5. การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา	2.41	3.63	4.39	3.00
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง				
6.1 การปลูกสตอเบอร์รี่	2.41	3.41	4.37	3.47
6.2 การปลูกพืชผักสวนครัว	2.43	3.35	4.32	4.09
6.3 การเพาะเห็ด	2.42	3.44	4.43	3.67
6.4 การเลี้ยงสุกร	2.33	3.42	4.27	5.00

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ (\bar{X})			
	บรรยาย	สาธิต	ฝึกปฏิบัติ	ทัศนศึกษา
6.5 การเลี้ยงเป็ด	2.29	3.41	4.39	0.00
6.6 การเลี้ยงไก่เนื้อ	2.41	3.44	4.62	0.00
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	2.36	3.46	4.56	0.00
6.8 การเลี้ยงโค	2.30	3.42	4.39	5.00
6.9 การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์	2.15	3.36	4.30	1.00
6.10 การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ	2.00	3.30	4.19	2.27
6.11 การเลี้ยงไส้เดือน	2.20	3.43	4.23	3.24
6.12 การทำปุ๋ยหมัก	2.11	3.27	4.05	2.50
เฉลี่ย	2.34	3.42	4.38	2.54

จากตารางที่ 4.22 ความต้องการวิธีการส่งเสริม สรุปได้ดังนี้

4.4.1 ความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการบรรยาย เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมในการผลิตยางพารา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง ได้แก่ประเด็น การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.68) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 2.64) และระดับน้อย ได้แก่ประเด็น การปลูกพืชสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 2.43) การเพาะเห็ด(ค่าเฉลี่ย 2.42) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา การปลูกสตรอเบอรี่และการเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 2.41) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 3.46) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.34) การเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 2.30) การเลี้ยงเป็ด (ค่าเฉลี่ย 2.29) การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.26) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 2.20) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 2.15) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 2.11) ตามลำดับ

4.4.2 ความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการสาธิต เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการสาธิต ระดับมาก ได้แก่ประเด็น การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.71) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.69) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.63) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 3.56) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 3.46) การเพาะเห็ดและการเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 3.44) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 3.43) การเลี้ยงสุกรและการเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 3.42) การ

ปลูกสตรอเบอร์รี่และการเลี้ยงเป็ด (ค่าเฉลี่ย 3.41) และความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ ประเด็นการเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 3.36) การปลูกพืชสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 3.35) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.30) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 3.27) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.89) ตามลำดับ

4.4.3 ความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติ เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติ 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ได้แก่ประเด็น การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 4.68) การเลี้ยงไก่เนื้อ (ค่าเฉลี่ย 4.62) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 4.59) การเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าเฉลี่ย 4.56) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 4.43) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา การเลี้ยงเป็ด และการเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 4.39) การปลูกสตรอเบอร์รี่ (ค่าเฉลี่ย 4.37) การปลูกพืชสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 4.32) การปลูกสร้างสวนยางพารา (ค่าเฉลี่ย 4.31) การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ (ค่าเฉลี่ย 4.30) การเลี้ยงสุกร (ค่าเฉลี่ย 4.27) การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 4.23) และระดับมาก ได้แก่ ประเด็น การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 4.19) การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 4.05) ตามลำดับ

4.4.4 ความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการศึกษาดูงาน ประเด็นที่เกษตรกรต้องการระดับมากที่สุด ได้แก่ การเลี้ยงสุกรและการเลี้ยงโค (ค่าเฉลี่ย 5.00) ระดับมาก ได้แก่ การปลูกพืชสวนครัว (ค่าเฉลี่ย 4.09) การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง (เฉลี่ย 4.00) การเพาะเห็ด (ค่าเฉลี่ย 3.67) การกรีดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.50) การปลูกสตรอเบอร์รี่ (ค่าเฉลี่ย 3.47) มีความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ การเลี้ยงไส้เดือน (ค่าเฉลี่ย 3.24) การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา (ค่าเฉลี่ย 3.00) ระดับน้อย ได้แก่ การทำปุ๋ยหมัก (ค่าเฉลี่ย 2.50) การแปรรูปผลผลิตยางพารา (ค่าเฉลี่ย 2.41) การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.27) สำหรับการเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์มีความต้องการระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.00)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 2) ศึกษาสภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในจังหวัดน่าน และ 4) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรผู้ทำสวนยางพาราในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2558/59 จำนวน 2,562 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane 1973) โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 7 ได้เกษตรกรที่ศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 190 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.42 ของประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างรายชื่อกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยใช้วิธีจับสลากให้ได้จำนวนตัวอย่างตามที่กำหนด

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ลักษณะคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ (closed-end questions) และคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น (open-ended questions) โดยแบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่ 1) สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 2) สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน และ 4) การได้รับความรู้และความต้องการส่งเสริมของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือจากการศึกษาวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอแบบสัมภาษณ์กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์และความสอดคล้องตามเนื้อหา แล้วนำไปทำการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 ราย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ จากนั้นจึงนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability consistency) ตามวิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ ด้านความรุนแรงในการระบาดของโรคและแมลง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.910 ด้านความต้องการความรู้ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.928 ด้านช่องทางการส่งเสริม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.876 ด้านวิธีการส่งเสริม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.841 และด้านปัญหา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความ สมบูรณ์ของข้อมูล (data screening) ทำการลบรหัสแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ

1) สภาพพื้นฐานทางสังคม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส อายุโดยเฉลี่ย 52.59 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.94 คน และจำนวนแรงงาน เฉลี่ย 2.25 คน

2) สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการทำอาชีพในภาคการเกษตร เฉลี่ย 97,671.98 บาทต่อปี รายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย

72,326.32 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย 169,468.94 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย 82,547.37 บาทต่อปี และมีหนี้สินรวมของครัวเรือนเฉลี่ย 208,340.74 บาทต่อปี ด้านพื้นที่ถือครองในการเกษตรเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง เฉลี่ยแล้วมีพื้นที่ทำกิน 12.75 ไร่ต่อครัวเรือน มีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 8.90 ไร่ และต้นยางพารามีอายุเฉลี่ย 7.74

1.3.2 สภาพการผลิต

1) ด้านสภาพพื้นที่ปลูกยางพารา พบว่า พื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ และพื้นที่เชิงเขา ลักษณะดินเป็นดินร่วนเป็นดินเหนียว

2) ด้านการปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 โดยซื้อเอง และบางรายได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เกษตรกรมีการไถเตรียมดินทั้งไถพลิกดินและไถพรวนดิน ใช้ระยะปลูกอยู่ที่ 3 x 7 เมตร และ 4 x 6 เมตร มีการใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟตและปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กันรองก่อนปลูก หลังจากปลูกยางพาราแล้วเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่นิยมปลูกพืชร่วมพืชแซม

3) ด้านการดูแลรักษา พบว่า ในระยะก่อนเปิดกรีดยางเกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี โดยวิธีการหว่าน เฉลี่ย 1.20 ครั้งต่อปี ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน ในระยะหลังเปิดกรีดยางเกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี โดยวิธีการหว่าน เฉลี่ย 1.12 ครั้งต่อปี ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการตัดแต่งกิ่งต้นยางพาราในช่วง 1 – 3 ปีแรก มีการกำจัดวัชพืชเฉลี่ย 1.47 ครั้งต่อปี โดยส่วนใหญ่ใช้แรงงานคน ในเรื่องโรคและแมลงศัตรูยางพาราพบการระบาดของในระดับน้อยไม่กระทบต่อผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่จึงไม่มีการป้องกันกำจัดโรคและศัตรูยางพารา หากมีการป้องกันกำจัดก็จะใช้วิธีการป้องกันกำจัดแบบผสมผสาน

4) ด้านการกรีดยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ เริ่มกรีดยางพาราเมื่ออายุต้นยางพาราเฉลี่ย 6.64 ปี โดยใช้ระบบการกรีดยางครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน ในช่วงระหว่างเวลา 02.00 – 06.00 น.

5) ด้านการผลิตและการแปรรูปยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตเป็นยางก้อนถ้วย มีผลผลิตเฉลี่ย 320.68 กิโลกรัมต่อไร่ การรวมกลุ่มในชุมชนยังมีบางกลุ่มและเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารา ในรูปของยางแผ่นรมควันและยางแผ่นดิบ

6) ด้านการตลาดยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ จำหน่ายให้กับผู้รวบรวมในท้องถิ่น โดยผ่านการรวมกลุ่มและมีการประมูลราคา และตรวจสอบราคาก่อนการขาย

ผลผลิตจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งราคาที่ได้รับส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับพ่อค้า เกษตรกรส่วนใหญ่รวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิตอย่างถาวร และได้รับเงินทันทีหลังจากการขายผลผลิต

1.3.3 ด้านปัญหาและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตยางพารา

ปัญหาการผลิตยางพาราของเกษตรกร แบ่งตามระดับของปัญหาดังนี้

- 1) ประเด็นที่มีปัญหามาก ได้แก่ ราคาขายพาราไม่แน่นอน และการขาดน้ำในฤดูแล้งมีปัญหามาก
- 2) ประเด็นที่มีปัญหาปานกลาง ได้แก่ ภัยธรรมชาติ
- 3) ประเด็นที่มีปัญหาน้อย ได้แก่ การปลูกและการดูแลรักษาสวนยาง การแปรรูปยางพารา สถานที่รับซื้อยางพารา พื้นที่ปลูกยางพาราไม่เหมาะสม การเก็บรักษาผลผลิตยางพารา การรวมกลุ่มเกษตรกร ขาดแคลนแรงงาน โรคและแมลงศัตรูยางพารา การขนส่งผลผลิตยางพารา การปลูกพืชร่วมและพืชแซม กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา ระยะเวลาการรับเงินหลังจากการขายผลผลิต และการกรีดยางพารา

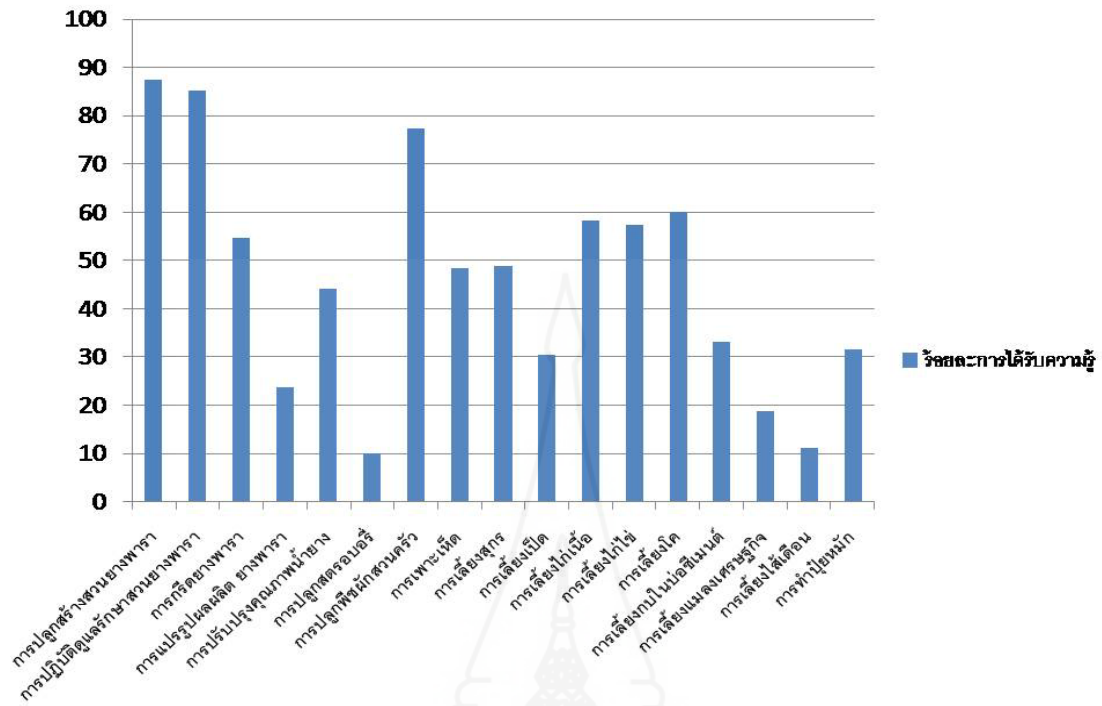
ด้านข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ปัจจัยการผลิต เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานภาครัฐดูแลในเรื่องของราคาปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูง หรือสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้มากขึ้นเพื่อช่วยให้ต้นทุนการผลิตลดลง
- 2) การตลาดและการจำหน่าย เกษตรกรเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องช่วยในเรื่องการประกันราคาผลผลิตยางพารา
- 3) ช่องทางการส่งเสริม เกษตรกรมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้ามาดูแลในการผลิตมากขึ้น
- 4) วิธีการส่งเสริม เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจัดโครงการอบรมที่เน้นการสาธิตและฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง เพื่อที่เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ในพื้นที่ของตนเอง

1.3.4 การได้รับความรู้และความต้องการได้รับการส่งเสริมการผลิตยางพารา

การส่งเสริมการผลิตยางพาราของเกษตรกร อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ซึ่งสรุปผลดังภาพที่ 5.1 - 5.2 ดังนี้

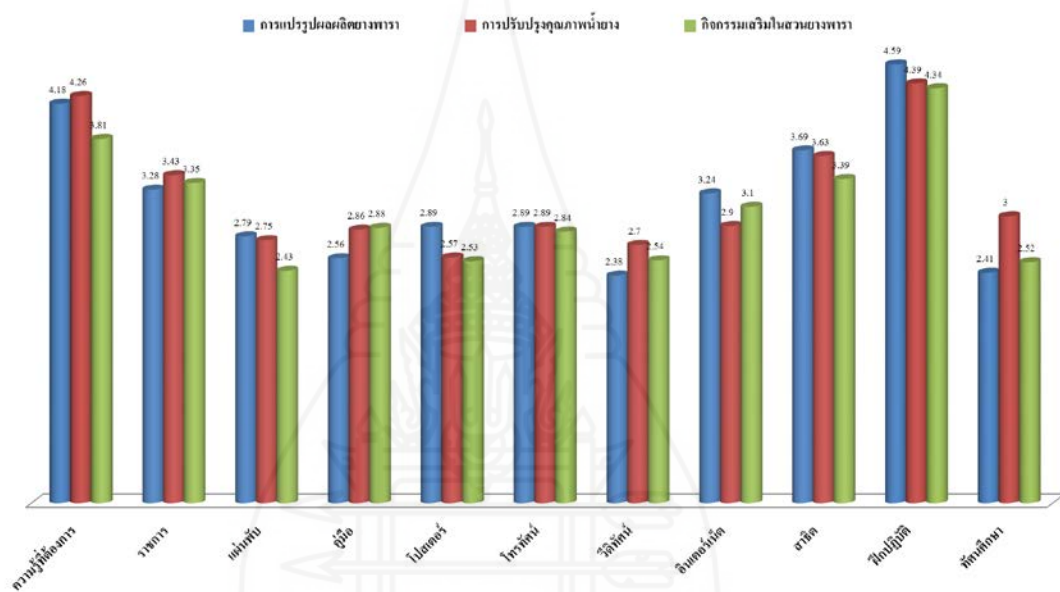

ภาพที่ 5.1 การได้รับความรู้ในการผลิตยางพารา

จากภาพที่ 5.1 การได้รับความรู้ในการผลิตยางพารา สรุปได้ดังนี้

การได้รับความรู้ในการผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้มากในประเด็นการปลูกสร้างสวนยางพารา รองลงมาคือ การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงโค การกรีดยางพารา การเลี้ยงไก่เนื้อ การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงสุกร การเพาะเห็ด การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ การทำปุ๋ยหมัก การเลี้ยงเป็ด การแปรรูป การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ การเลี้ยงไส้เดือน และการปลูกสตรอเบอร์รี่ ตามลำดับ

ภาพที่ 5.2 ความต้องการได้รับการส่งเสริมการผลิตยางพารา

จากภาพที่ 5.2 ความต้องการได้รับการส่งเสริมการผลิตยางพารา สรุปได้ดังนี้

1) ความต้องการความรู้ พบว่า เกษตรกรต้องการความรู้ระดับมากที่สุดคือ ด้านการปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา ระดับมาก คือ การแปรรูปผลผลิตยางพารา กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา และการกรีดยางพารา ระดับปานกลาง คือ การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา และการปลูกสร้างสวนยางพารา

2) ความต้องการช่องทางในการส่งเสริม

การปลูกสร้างสวนยางพารา พบว่า เกษตรกรมีความต้องการช่องทางในระดับปานกลาง คือ อินเทอร์เน็ต คู่มือ โทรทัศน์ แผ่นพับ วิทยุ วิทยุทัศน์ และสื่อบุคคลจากหน่วยงานภาครัฐ มีความต้องการในระดับน้อย คือ โปสเตอร์ และสื่อบุคคลจากหน่วยงานเอกชน

การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง พบว่า เกษตรกรมีความต้องการช่องทางในระดับปานกลาง คือ วิทยุ อินเทอร์เน็ต กลุ่มือ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อบุคคลจากหน่วยงานราชการ ไปสเตอร์ และแผ่นพับ สำหรับสื่อบุคคลจากหน่วยงานเอกชนมีความต้องการในระดับน้อย

การกรีดยางพารา พบว่า เกษตรกรมีความต้องการช่องทางในระดับปานกลาง คือ กลุ่มือ ไปสเตอร์ สื่อบุคคลจากหน่วยงานราชการ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ วิทยุ และแผ่นพับ มีความต้องการช่องทางในระดับน้อยคือ สื่อบุคคลจากหน่วยงานเอกชน และวิทยุ

การแปรรูปผลผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรมีความต้องการช่องทางในระดับปานกลาง คือ สื่อบุคคลจากหน่วยงานราชการ อินเทอร์เน็ต ไปสเตอร์ โทรทัศน์ และแผ่นพับ มีความต้องการช่องทางในระดับน้อยคือ กลุ่มือ วิทยุ และสื่อบุคคลจากหน่วยงานเอกชน

การปรับปรุงคุณภาพน้ำยาง พบว่า เกษตรกรมีความต้องการสื่อบุคคลจากหน่วยงานราชการ ในระดับมาก คือ มีความต้องการช่องทางในระดับปานกลาง คือ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ กลุ่มือ แผ่นพับ และวิทยุ มีความต้องการช่องทางในระดับน้อยคือ ไปสเตอร์ วิทยุ และสื่อบุคคลจากหน่วยงานเอกชน

กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา พบว่า เกษตรกรมีความต้องการช่องทางในระดับปานกลาง คือ สื่อบุคคลจากหน่วยงานราชการ อินเทอร์เน็ต กลุ่มือ และ โทรทัศน์ มีความต้องการช่องทางในระดับน้อยคือ วิทยุ ไปสเตอร์ แผ่นพับ สื่อบุคคลจากหน่วยงานเอกชน และวิทยุ

3) ความต้องการวิธีการส่งเสริม

การปลูกสร้างสวนยางพารา พบว่า เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติมากที่สุด มีความต้องการในระดับปานกลาง คือ การสาธิต และการบรรยาย

การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง พบว่า เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติมากที่สุด มีความต้องการในระดับมาก คือ การทัศนศึกษาและการสาธิต สำหรับการบรรยายมีความต้องการในระดับปานกลาง

การกรีดยางพารา พบว่า เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติมากที่สุด มีความต้องการในระดับมาก คือ การสาธิต และการทัศนศึกษา สำหรับการบรรยายมีความต้องการในระดับน้อย

การแปรรูปผลผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติมากที่สุด มีความต้องการวิธีการส่งเสริม โดยการสาธิตในระดับมาก และมีความต้องการในระดับน้อยคือ การทัศนศึกษา และการบรรยาย

การปรับปรุงคุณภาพน้ำยาง พบว่าเกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติมากที่สุด โดยวิธีการสาธิตในระดับมาก โดยการทัศนศึกษาในระดับปานกลาง และการบรรยายในระดับน้อย

กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา พบว่าเกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติมากที่สุด มีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการสาธิตในระดับมาก และมีความต้องการในระดับน้อยคือ การบรรยาย และการทัศนศึกษา

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราในพื้นที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน มีหัวข้อที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ด้านสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ จากการศึกษาพบว่า

2.1.1 **สภาพพื้นฐานทางสังคม** พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 60 ปี อายุโดยเฉลี่ย 52.59 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.94 คน และจำนวนแรงงาน เฉลี่ย 2.25 คน สอดคล้องกับ จีรพร ยศอาลัย (2557:50) ซึ่งศึกษา การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 3 – 4 คน และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนระหว่าง 1-2 คน และเนตินัย พระไตรยะ (2551:31) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยวิธีเส้นพรมแดนการผลิตเชิงพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรมีอายุ 46 – 50 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร่วมกับการปลูกยางพารา การศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษา

2.1.2 **สภาพทางด้านเศรษฐกิจ** พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการทำอาชีพในภาคการเกษตร เฉลี่ย 97,671.98 บาทต่อปี รายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 72,326.32 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย 169,468.94 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย 82,547.37 บาทต่อปี และมีหนี้สินรวมของครัวเรือนเฉลี่ย 208,340.74 บาทต่อปี ด้านพื้นที่ถือครองในการเกษตรเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง เฉลี่ยแล้วมีพื้นที่ทำกิน 12.75 ไร่ต่อครัวเรือน มีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 8.90 ไร่ และต้นยางพารามีอายุเฉลี่ย 7.74 ปี สอดคล้องกับ จีรพร ยศอาลัย(2557:61) ซึ่งศึกษา การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใน

อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ มีรายได้ระหว่าง 1 – 200,000 บาท และเนตินัย พระไตรปิฎก (2551:41) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยวิธีเส้นพรมแดนการผลิตเชิงพื้นที่ พบว่า เกษตรกรมีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางเฉลี่ย 8.74 ไร่

2.2 ด้านสภาพการผลิตยางพารา

2.2.1 สภาพพื้นที่ปลูกยางพารา พบว่า พื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ราบ และพื้นที่เชิงเขา สอดคล้องกับ วรรณธิดา เบญจกุล(2556:บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ราบ และจิรพร ขศอาลัย(2557:63) ซึ่งศึกษา การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกเป็นเขลาดชันเล็กน้อย

2.2.2 การปลูกยางพารา พบว่า พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 โดยซื้อเอง และบางรายได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เกษตรกรมีการไถเตรียมดินทั้งไถพลิกดินและไถพรวนดิน ใช้ระยะปลูกอยู่ที่ 3 x 7 เมตร และ 4 x 6 เมตร มีการใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟตและปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กันรองกันหลุมก่อนปลูก หลังจากปลูกยางพาราแล้วเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่นิยมปลูกพืชร่วมพืชแซมมีความสอดคล้องกับ จิรพร ขศอาลัย(2557:72) ซึ่งศึกษา การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกยางพันธุ์ RRIM 600 และใช้ระยะปลูก 3 x 7 เมตร เช่นเดียวกับ วรรณธิดา เบญจกุล (2556:บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรปลูกยางพันธุ์ RRIM 600 ด้วยระยะ 3 x 7 เมตร และเนตินัย พระไตรปิฎก (2551:36) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยวิธีเส้นพรมแดนการผลิตเชิงพื้นที่ พบว่า เกษตรกรประมาณร้อยละ 95 เลือกใช้ระยะปลูก 3 x 7 เมตร และมีจำนวนต้นยางพาราต่อไร่อยู่ระหว่าง 76 – 80 ต้นต่อไร่ และเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทุกรายเลือกใช้อย่างพันธุ์ RRIM 600 ซึ่งเป็นอย่างที่เหมาะสมที่สุดในการปลูกในภาคเหนือ ในการปลูกพืชแซมระหว่างแถวยางพารา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 19 ที่ไม่ปลูกพืชแซมระหว่างแถวยางพาราในช่วงยางพาราอายุ 1 – 3 ปี โดยให้เหตุผลว่าต้นยางพาราโตแล้วปลูกพืชแซมไม่ค่อยได้ผล และบางรายเข้าใจว่าพืชแซมจะไปแย่งปุ๋ยของต้นยางพารา

2.2.3 การดูแลรักษา พบว่า ในระยะก่อนเปิดกรีดเกษตรกรส่วนใหญ่ มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี โดยวิธีการหว่าน เฉลี่ย 1.20 ครั้งต่อปี ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน

ในระยะหลังเปิดกรีดยางเกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี โดยวิธีการหว่าน เฉลี่ย 1.12 ครั้งต่อปี ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการตัดแต่งกิ่งต้นยางพารา ในช่วง 1 – 3 ปี แรก มีการกำจัดวัชพืชเฉลี่ย 1.47 ครั้งต่อปี โดยส่วนใหญ่ใช้แรงงานคน พบการระบาดของโรคและแมลงศัตรูยางพาราในระดับน้อย เกษตรกรส่วนใหญ่จึงไม่มีการป้องกันกำจัดสำหรับเกษตรกรที่มีการป้องกันกำจัดก็จะใช้วิธีการป้องกันกำจัดแบบผสมผสาน สอดคล้องกับวรรณธิดา เบญจกุล(2556:บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษา การผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางประเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรมีการกำจัดวัชพืชทุกปีโดยใช้แรงงานคนใช้ปุ๋ยเคมีจำนวน 2 ครั้งต่อปี ช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคมและเดือนสิงหาคม – กันยายนโดยการหว่านเกษตรกรมากกว่าครึ่งใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดอื่น ๆ จำนวน 1 ครั้งต่อปีช่วงเดือนเดียวกันกับการใช้ปุ๋ยเคมีโดยการหว่านพบ โรคและแมลงศัตรูระบาดแต่ไม่ได้ป้องกันกำจัด และเนตินัย พระไทรยะ (2551:น39) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยวิธีเส้นพรมแดนการผลิตเชิงพื้นที่ พบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยร่วมกัน คือ ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี ซึ่งใส่ปุ๋ยประมาณ 2 – 3 ครั้งต่อปี และโดยส่วนมากเกษตรกรไม่นิยมใช้สารเคมี/ยาปราบศัตรูพืชในการกำจัดวัชพืช ส่วนใหญ่จะใช้การถางหญ้าไถกลบ

2.2.4 การกรีดยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ เริ่มกรีดยางพาราเมื่ออายุต้นยางพาราเฉลี่ย 6.64 ปี โดยใช้ระบบการกรีดยางต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน ในช่วงระหว่างเวลา 02.00 – 06.00 น. สอดคล้องกับ วรรณธิดา เบญจกุล (2556:บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษา การผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางประเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรใช้ระบบกรีดยางช่วงเวลา 02.00 – 04.00 น. และเนตินัย พระไทรยะ (2551:น36) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยวิธีเส้นพรมแดนการผลิตเชิงพื้นที่ พบว่า เกษตรกรตัวอย่างทุกรายเลือกใช้ระบบกรีดยางสองวันเว้นหนึ่งวัน

2.2.5 การผลิตและการแปรรูปยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตเป็นยางก้อนถ้วย สอดคล้องกับวิทยา ชันดิยู (2552:น62) ซึ่งศึกษาเรื่อง การผลิตยางพาราของเกษตรกรอำเภอรันดาปี จังหวัดหนองคาย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 97.4 มีการผลิตในรูปยางก้อนถ้วย

2.2.6 การตลาดยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ จำหน่ายให้กับผู้รวบรวมในท้องถิ่น โดยผ่านการรวมกลุ่มและมีการประมูลราคา และตรวจสอบราคาก่อนการขายผลผลิตจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งราคาที่ได้รับส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับพ่อค้า เกษตรกรส่วนใหญ่รวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิตอย่างถาวร และได้รับเงินทันทีหลังจากการขายผลผลิตสอดคล้องกับธนศ เขื่องกระโทก (2553:74)

ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดยางพาราในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ขายให้กับตลาดประมูลยางพาราที่สถาบันเกษตรกรจัดตั้งขึ้น รองลงมาคือ ขายให้พ่อค้ายางพาราระดับท้องถิ่น เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเปรียบเทียบราคายางก่อนนำไปขาย และเกษตรกรส่วนใหญ่ขายเป็นเงินสด

2.3 ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

ด้านปัญหา

ปัญหาการผลิตยางพาราของเกษตรกรโดยรวมมีน้อย แยกได้ตามประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่มีปัญหามาก ได้แก่ ราคายางพาราไม่แน่นอนและการขาดน้ำในฤดูแล้ง สอดคล้องกับ จีรพร ยศอาลัย(2557,น83) ซึ่งศึกษา การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่าเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องของการขาดแหล่งน้ำในระดับมาก และประเด็นที่มีปัญหปานกลาง ได้แก่ โรคและแมลงศัตรูยางพารา ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณธิดา เบญจกุล(2556:บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษา การผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางประเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า ปัญหาที่พบในระดับมาก ได้แก่ โรคแมลงศัตรู การตลาด วัสดุ และปัจจัยการผลิต

ด้านข้อเสนอแนะ

เกษตรกรต้องการให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้ามาดูแลในการผลิตมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐดูแลในเรื่องของราคาปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูง หรือสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อช่วยให้ต้นทุนการผลิตลดลง และช่วยในเรื่องการประกันราคาผลผลิตยางพารา สอดคล้องกับ จีรพร ยศอาลัย(2557:น89) ซึ่งศึกษา การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่า เกษตรกรเสนอแนะด้านการปลูกและบำรุงรักษา ให้ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตราคาถูก (ปุ๋ยขี้หมู) ด้านการตลาด เสนอให้รัฐมีการประกันราคายางพารา และด้านการส่งเสริมเสนอว่าควรส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับวรรณธิดา เบญจกุล(2556:บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษา การผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางประเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่ารัฐควรประกันราคาผลผลิตยางและควรมีเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมเยียนบ่อยขึ้น

2.4 ความต้องการในการได้รับการส่งเสริมการผลิตยางพารา

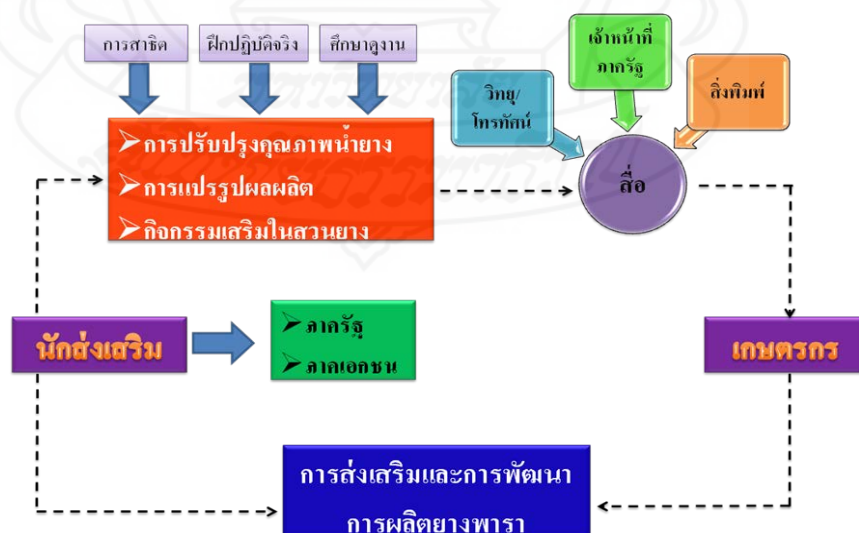
2.4.1 ความต้องการความรู้ แยกตามประเด็นที่เกษตรกรต้องการ ดังนี้ ความต้องการความรู้มากที่สุดคือ เรื่องการปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา ความต้องการความรู้มาก ได้แก่

เรื่องการแปรรูปผลผลิต ความต้องการความรู้ปานกลาง ได้แก่ การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา และการปลูกสร้างสวนยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการความรู้ในระดับมาก สอดคล้องกับ วรรณธิดา เบญจกุล(2556:บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษา การผลิตยางพาราและความต้องการ การส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรมีความ ต้องการความรู้ในระดับมากเกี่ยวกับการปลูกสร้างสวนยางพารา การดูแลรักษาสวนยางพารา การ ปรับปรุงคุณภาพยาง และการตลาด และสอดคล้องกับ สันทัด ไบลีและคณะ(2551:น103) ซึ่งศึกษา ศักยภาพและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการปลูกยางพารา พบว่า ผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ต้องการความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพยาง

2.4.2 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริม พบว่า เกษตรกรมีความต้องการ ส่งเสริมผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ โทรศัพท์ วิทยุกระจายเสียง สอดคล้องกับ สันทัด ไบลีและคณะ(2551:น103) ซึ่งศึกษา ศักยภาพและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการปลูก ยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการวิธีการส่งเสริมผ่านสื่อมวลชน โดยผ่านทางโทรศัพท์ หอกระจายข่าว วิทยุ

2.4.3 ความต้องการวิธีการส่งเสริม พบว่าเกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริม โดยการฝึกปฏิบัติ และการสาธิตมากที่สุด สอดคล้องกับ สันทัด ไบลีและคณะ(2551:น103) ซึ่ง ศึกษา ศักยภาพและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการปลูกยางพารา พบว่า ผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ต้องการวิธีการส่งเสริมแบบทั้งการบรรยายและฝึกปฏิบัติจริง รองลงมาจะเน้นการฝึกปฏิบัติจริง

ดังนั้น จึงสรุปแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราเกษตรกรในอำเภอ เมืองน่าน จังหวัดน่าน ดังภาพที่ 5.3

ภาพที่ 5.3 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพารา

จากภาพที่ 5.3 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพารา อธิบายได้ดังนี้

การส่งเสริมและพัฒนา เริ่มจากการบูรณาการร่วมกันของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีเนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี คือ การปรับปรุงคุณภาพน้ำยาง การแปรรูปผลผลิตยาง และกิจกรรมเสริมในสวนยางโดยวิธีการฝึกปฏิบัติจริง การสาธิตวิธี และการศึกษาดูงาน ผ่านสื่อมวลชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมไปถึงสื่อทางวิทยุและโทรทัศน์ ประกอบด้วย เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติจริง และนำไปสู่การพัฒนาอย่างแท้จริงและยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อควรพิจารณาเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 เกษตรกรมีความต้องการความรู้ในเรื่องการปรับปรุงคุณภาพน้ำยางมากที่สุด รองลงมาคือ การแปรรูปผลผลิตน้ำยางพารา และกลุ่มกิจกรรมเสริมในสวนยางพารา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะส่งเสริมและพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เกษตรกรเพิ่มมูลค่าของผลผลิต และมีรายได้เพิ่มจากกิจกรรมเสริมที่สามารถทำควบคู่กับการผลิตยางพาราได้ แต่ต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของปัจจัยในการประกอบกิจกรรมเสริมในแต่ละกิจกรรม โดยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร โดยใช้แผ่นพับ คู่มือ โปสเตอร์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ

3.1.2 เกษตรกรมีความต้องการสื่อบุคคลภาครัฐมากกว่าภาคเอกชน แต่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับตัวเจ้าหน้าที่ต่อเกษตรกรในการนำวิทยาการใหม่ต่าง ๆ ไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรเป้าหมาย

3.1.3 การส่งเสริมควรเน้นวิธีการสาธิต ฝึกปฏิบัติจริง และศึกษาดูงานในสถานที่จริง การรวมกลุ่มให้เกิดศักยภาพในการผลิต การตลาด และอำนาจการต่อรองในด้านต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนไม่ต้องพึ่งพาแต่หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบต้นทุน ผลตอบแทน และผลกระทบด้านต่าง ๆ ในการแปรรูปผลผลิตยางพาราแต่ละรูปแบบ

- 3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำกิจกรรมเสริมในสวนยางพารา
- 3.2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบต้นทุน และผลตอบแทน ระหว่างเกษตรกรที่ทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว กับเกษตรกรที่ทำกิจกรรมเสริมในสวนยางควบคู่ไปด้วย
- 3.2.4 ควรศึกษาเกี่ยวกับการแปรรูปและระบบตลาดของเกษตรกรที่อยู่ในลักษณะกลุ่ม และรายย่อย
- 3.2.5 แนวทางการพัฒนาการผลิตและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2559). *อาชีพเสริมทางรอดชาวสวนยาง: กรณีตัวอย่างเกษตรกรชาวสวนยางที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเสริม*. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กองบริหารสินค้าข้อตกลงและมาตรการการค้า กรมการค้าต่างประเทศ. (2558). *สินค้าทางการค้า*. ค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.dft.go.th/Portals>
- จิรพร ยศอาลัย. (2557). *การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ฉัตรชัย สุรวัฒนบุรณ. (มปป.). *ธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์*. ค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.chatchai.ece.engr.tu.ac.th/K28.htm>
- ไทยเกษตรศาสตร์. (2555). *การส่งเสริมการเกษตร*. ค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.thaikasetsart.com>
- ชเนศ เชื่องกระโทก. (2553). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดยางพาราในจังหวัดมุกดาหาร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- นุชนารถ กังพิศดาร. (2548). *ยางพารา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- เนตินัย พระไตรยะ. (2552). *การศึกษาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยวิธีเส้นพรมแดนการผลิตเชิงพื้นที่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุญมาก พ่ออามาตย์. (2552). *การพัฒนาการผลิตและการตลาดเพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกร: กรณีศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- บำเพ็ญ เขียวหวาน, พรชุลย์ นิลวิเศษ, สุนัน สีสั่งข์, ทิพวรรณ ลิมังกูร, วิชัย ศรีขวัญ, วิโรจน์ แสงบางกา, และคณะ. (2557). *ประมวลสาระชุดวิชาสังคมไทยกับการบริหารการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร หน่วยที่ 1-5*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. (2556). *ประมวลสาระชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา หน่วยที่ 1-7: หน่วยที่ 4 แนวคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณธิดา เบญจกุล. (2556). *การผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอบางประเหลียน จังหวัดตรัง (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิทยา ชันติยู. (2552). *การผลิตยางพาราของเกษตรกรอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย (ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้รับการตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สถาบันวิจัยยาง. (2558). *สถิติยางไทย*. ค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2558, จาก http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm
- สันทัด ไบลิและคณะ. (2551). *ศึกษาศักยภาพและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการปลูกยางพารา*. (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- สินีนุช คุรุทเมือง แสนเสริม. (2556). *ประมวลสาระชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา หน่วยที่ 8-15: หน่วยที่ 9 จิตวิทยาสังคมและมนุษย์สัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุริยา โพธิ์สว่าง. (2551). *การปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน. (2556). *สถานการณ์การผลิตยางพาราจังหวัดน่าน*. น่าน: สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน. (อัดสำเนา).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). *แนวทางพัฒนayangพาราทั้งระบบ*. ค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2558, จาก http://www.oae.go.th/download/download_hot/2557/The-rubber-development.pdf
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์กรมมหาชน). (ม.ป.ป.). *ความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม*. ค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2558, จาก http://www.oae.go.th/download/download_hot/2557/The-rubber-development.pdf
- _____. (ม.ป.ป.). *คลังข้อมูลระบบสารสนเทศระดับภูมิภาค (ภาคใต้): ยางพารา*. ค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2558, จาก <http://www.arda.or.th/kasetinfo/south/para/controller/01-04-03.php>

- สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2558). *สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2558*. ค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2558, จาก http://www.oae.go.th/download/document_tendency/journalofecon2558.pdf
- Romravin. (2555). *ความต้องการของมนุษย์(HUMAN NEEDS)*. ค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2558, จา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

คำชี้แจง :

แบบสอบถามชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร สภาพการผลิตยางพารา ปัญหาและข้อเสนอแนะ และการได้รับความรู้และความต้องการได้รับการส่งเสริม ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่าน

1. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน จำนวน 9 หน้า ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร
 - ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางพารา
 - ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตยางพารา
 - ตอนที่ 4 การได้รับความรู้และความต้องการได้รับการส่งเสริม

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

สารที ศรีงาม

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1. เพศ

(.....) 1. ชาย (.....) 2. หญิง

2. อายุ ปี

3. สถานภาพสมรส

(.....) 1. โสด (.....) 2. สมรส (.....) 3. หย่า/หม้าย

4. ระดับการศึกษา

(.....) 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ (.....) 5. อนุปริญญา/ปวส.
 (.....) 2. ชั้นประถมศึกษา (.....) 6. ปริญญาตรี
 (.....) 3. ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (.....) 7. ปริญญาตรีขึ้นไป
 (.....) 4. ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (.....) 8. อื่น ๆ

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของท่าน.....คน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม)

6. แรงงานในครัวเรือน.....คน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม)

7. รายได้ต่อปีของครัวเรือนจากภาคการเกษตรบาท

8. รายได้ต่อปีของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร บาท

9. รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน บาท

10. สถานะหนี้สินของครัวเรือน บาท

11. ลักษณะพื้นที่การถือครองในการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(.....) 1. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ จำนวน ไร่
 (.....) 2. พื้นที่เช่า จำนวน ไร่
 (.....) 3. พื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า จำนวน.....ไร่

12. พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด.....ไร่

13. อายุต้นยางพารา.....ปี

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางพารา

1. สภาพพื้นที่ปลูกยางพาราของท่านเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1.1 พื้นที่ราบ	☐ 1.2 พื้นที่ดอน
☐ 1.3 พื้นที่เชิงเขา	☐ 1.4 พื้นที่ลาดเอียง
☐ 1.5 อื่น ๆ ระบุ.....	
2. ลักษณะของดินที่ปลูกยางพาราเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 2.1 ดินทราย	☐ 2.2 ดินร่วนปนทราย
☐ 2.3 ดินร่วน	☐ 2.4 ดินร่วนปนดินเหนียว
☐ 2.5 ดินศิลาแลง (ดินปนกรวด)	☐ 2.6 อื่น ๆ ระบุ.....
3. พันธุ์ยางพาราที่ท่านใช้ปลูกเป็นพันธุ์อะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 3.1 พันธุ์ RRIM600	☐ 3.2 พันธุ์ RRIT 251	☐ 3.3 พันธุ์อื่นๆ ระบุ.....
---	--	--
4. ท่านได้พันธุ์ยางพาราจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 4.1 ขยายพันธุ์เอง	☐ 4.2 ซื้อ
☐ 4.3 ได้รับสนับสนุนจากภาครัฐ	
☐ 4.4 อื่นๆ ระบุ.....	
5. ท่านไถเตรียมดินก่อนปลูกยางพาราหรือไม่

☐ 5.1 ไม่ไถ	☐ 5.2 ไถ
------------------------------------	---------------------------------

 ถ้าไถ ท่านไถอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 5.2.1 ไถพลิกดิน	☐ 5.2.2 ไถพรวนดิน
☐ 5.2.3 ไถทั้งสองวิธี	
☐ 5.2.4 อื่น ๆ ระบุ.....	
6. ท่านปลูกยางพาราระยะเท่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 6.1 ระยะ 3 x 7 เมตร	☐ 6.2 ระยะ 3 x 8 เมตร
☐ 6.3 ระยะ 4 x 6 เมตร	☐ 6.4 อื่นๆ ระบุ.....
7. ท่านใช้ปุ๋ยรองก้นหลุมก่อนปลูกยางพาราหรือไม่

☐ 7.1 ไม่ใช่	☐ 7.2 ใช่
-------------------------------------	----------------------------------

 ถ้าใช่ ท่านใช้ปุ๋ยอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 7.2.1 ปุ๋ยหินฟอสเฟต	☐ 7.2.2 ปุ๋ยอินทรีย์
☐ 7.2.3 ทั้งสองชนิด	☐ 7.2.4 อื่นๆระบุ.....

8. ท่านปลูกพืชแซมสวนยางพาราหรือไม่

() 8.1 ไม่ได้ปลูก () 8.2 ปลูก

9. ท่านใส่ปุ๋ยในระยะก่อนเปิดกรีดยางพาราหรือไม่

() 9.1 ไม่ใส่ () 9.2 ใส่

ถ้าใส่ ท่านใช้ปุ๋ยอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 9.2.1 ปุ๋ยอินทรีย์ () 9.2.2 ปุ๋ยเคมี

() 9.2.3 อื่นๆ ระบุ.....

10. ท่านใส่ปุ๋ยในระยะก่อนเปิดกรีดยางพาราโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 10.1 หยอดเป็นหลุม () 10.2 หว่าน

() 10.3 โรยเป็นแถว () 10.4 อื่นๆ ระบุ.....

11. ท่านใส่ปุ๋ยระยะก่อนเปิดกรีดยางพาราในรอบปีการผลิต.....ครั้ง/ปี

12. ท่านใส่ปุ๋ยยางระยะก่อนเปิดกรีดยางพาราในเดือนใด.....

13. ท่านใส่ปุ๋ยในระยะหลังเปิดกรีดยางพาราหรือไม่

() 13.1 ไม่ใส่ () 13.2 ใส่

ถ้าใส่ ท่านใช้ปุ๋ยอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 13.2.1 ปุ๋ยอินทรีย์ () 13.2.2 ปุ๋ยเคมี

() 13.2.3 อื่นๆ ระบุ.....

14. ท่านใส่ปุ๋ยในระยะหลังเปิดกรีดยางพาราโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 14.1 หยอดเป็นหลุม () 14.2 หว่าน

() 14.3 โรยเป็นแถว () 14.4 อื่นๆ ระบุ.....

15. ท่านใส่ปุ๋ยระยะหลังเปิดกรีดยางพาราในรอบปีการผลิต.....ครั้ง/ปี

16. ท่านใส่ปุ๋ยยางระยะหลังเปิดกรีดยางพาราในเดือนใด.....

17. ท่านตัดแต่งกิ่งยางพาราในช่วง 1-3 ปี หรือไม่

() 17.1 ไม่ได้ตัดแต่ง () 17.2 ตัดแต่ง

ถ้าตัดแต่ง ท่านตัดแต่งฤดูใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 17.2.1 ฤดูฝน () 17.2.2 ฤดูร้อน () 17.2.3 ฤดูหนาว

18. ท่านกำจัดวัชพืชในแปลงยางพาราหรือไม่ (นอกเหนือจากถอนเตรียมดิน)

() 18.1 ไม่กำจัด () 18.2 กำจัด

ถ้ากำจัดวัชพืชท่านใช้วิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 18.2.1 ใช้แรงงานคน () 18.2.2 ใช้รถไถกลบ
 () 18.2.3 ใช้สารกำจัดวัชพืช () 18.2.4 อื่นๆ ระบุ.....

19. ท่านกำจัดวัชพืชในการผลิตยางพารา.....ครั้งต่อปี

20. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูยางพารา

โรคและแมลง	การระบาดในระดับความรุนแรง						วิธีป้องกันกำจัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
	ไม่มี (0)	น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	ไม่ใช้ วิธีใด เลย	ใช้ สาร เคมี	ใช้ชีว วิธี	ใช้วิธี ผสม ผสาน
1. ปลวก										
2. โรคโคนต้นแห้ง										
3. โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อราต่างๆ										
4. โรคราสีชมพู										
5. โรคเส้นดำ										
6. โรคเปลือกเน่า										
7. โรคเปลือกแห้ง										
8. อื่น ๆ (ระบุ).....										

21. ท่านกรีดยางพาราเมื่อต้นยางพารามีอายุ.....ปี

22. ท่านกรีดยางพาราโดยใช้ระบบกรีดยางระบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 22.1 กรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน
 () 22.2 กรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน
 () 22.3 กรีดยางครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน
 () 22.4 กรีดยางหนึ่งในสามของต้นสองวันเว้นวัน
 () 22.5 กรีดยางหนึ่งในสามของต้นวันเว้นวันร่วมกับใช้สารเร่งน้ำยาง
 () 22.6 อื่นๆ ระบุ.....

23. ส่วนใหญ่ท่านกรีดยางพาราช่วงเวลาใด

- () 23.1 เวลา 01.00-02.00 น. () 23.2 เวลา 02.01-04.00 น.
 () 23.3 เวลา 04. 01-06.00 น. () 23.4 อื่นๆ ระบุ.....

24. ท่านแปรรูปผลผลิตยางพาราเป็นอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 24.1 ยางแผ่นดิบ () 24.2 ยางแผ่นผึ่งแห้ง
 () 24.3 ยางแผ่นรมควัน () 24.4 น้ำยางสด
 () 24.5 ยางก้อนถ้วย () 24.6 อื่นๆ ระบุ.....

25. ท่านได้ผลผลิตยางพาราในปีที่ผ่านมา.....กิโลกรัม

26. ท่านคิดว่าการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพารามีข้อดีหรือไม่

- () 26.1 ไม่มี () 26.2 ดี
 ถ้าดี ท่านคิดว่าเพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () 26.2.1 ผลผลิตมีคุณภาพตามมาตรฐาน () 26.2.2 ราคาผลผลิตสูง
 () 26.2.3 สะดวกในการเจรจาซื้อขาย () 26.2.4 ลดต้นทุนการผลิต
 () 26.2.5 ได้เครือข่าย () 26.2.6 อื่นๆ ระบุ.....

27. ในชุมชนของท่านมีการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพาราหรือไม่

- () 27.1 ไม่มี () 27.2 มี
 ถ้ามี ท่านเข้าร่วมหรือไม่
 () 27.2.1 ไม่เข้าร่วม () 27.2.2 เข้าร่วม

28. ท่านต้องการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปยางพาราหรือไม่

- () 28.1 ไม่ต้องการ () 28.2 ต้องการ
 ถ้าต้องการ ท่านจะผลิตและแปรรูปในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () 28.2.1 ยางแผ่นดิบ () 28.2.2 ยางแผ่นผึ่งแห้ง
 () 28.2.3 ยางแผ่นรมควัน () 28.2.4 น้ำยางสด
 () 28.2.5 อื่นๆ ระบุ.....

29. ท่านนำผลผลิตยางพาราไปขายที่ไหน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 29.1 ผู้รวบรวมในท้องถิ่น () 29.2 สถาบันเกษตรกร
 () 29.3 ตลาดกลางยางพารา () 29.4 โรงงานยางพารา
 () 29.5 อื่นๆ ระบุ.....

30. ท่านคิดว่าการขายผลผลิตยางพาราแบบใดได้ราคาดีที่สุด
- () 30.1 เกษตรกรนำไปขายที่สถานรับซื้อเอง () 30.2 รวมกลุ่มและมีการประมูลราคา
- () 30.3 รวมกลุ่มขายโดยตรงกับพ่อค้า () 30.4 พ่อค้ารับซื้อโดยตรงที่สวน
31. รูปแบบการขายผลผลิตยางพาราของท่านเป็นแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 31.1 เกษตรกรนำไปขายที่สถานรับซื้อเอง
- () 31.2 รวมกลุ่มและมีการประมูลราคา
- () 31.3 รวมกลุ่มขายโดยตรงกับพ่อค้า
- () 31.4 พ่อค้ารับซื้อโดยตรงที่สวน
- () 31.5 อื่นๆ ระบุ.....
32. ก่อนขายยางพาราได้สอบถามหรือตรวจสอบราคาหรือไม่
- () 32.1 ไม่สอบถาม () 32.2 สอบถาม
- ถ้าสอบถาม ท่านสอบถามจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 32.2.1 สำนักงานพาณิชย์จังหวัด () 32.2.2 ตลาดกลางยางพารา
- () 32.2.3 สถานที่รับซื้อยางพารา () 32.2.4 เพื่อนบ้าน/เครือข่าย
- () 32.2.5 อื่น ๆ ระบุ.....
33. ใครเป็นผู้กำหนดราคา ซื้อ-ขาย ยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 33.1 เกษตรกรเป็นผู้กำหนดราคา () 33.2 พ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคา
- () 33.3 รัฐบาลเป็นผู้กำหนดราคา () 33.4 อื่น ๆ
34. ระบบตลาดยางพาราในท้องถิ่นของท่านเป็นแบบใด
- () 34.1 ซื้อขายกับพ่อค้ารายเดียว () 34.2 ซื้อขายกับพ่อค้าหลายราย
35. ท่านมีการรวมกลุ่มกันเพื่อขายผลผลิตยางพาราหรือไม่
- () 35.1 ไม่มี () 35.2 มี
- ถ้ามี ท่านมีการรวมกลุ่มแบบใด
- () 35.2.1 รวมกลุ่มขายยางพาราแบบถาวร
- () 35.2.2 รวมกลุ่มขายยางพาราแบบชั่วคราว
- () 35.2.3 อื่น ๆ ระบุ.....
36. หลังจากขายยางพาราแล้วได้รับเงินสดทันทีหรือไม่
- () 36.1 ไม่ได้รับ () 36.2 ได้รับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

คำแนะนำ : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่ตรงกับระดับปัญหาของท่าน

ประเด็นปัญหา	ไม่มี ปัญหา	ระดับของปัญหา				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1. พื้นที่ปลูกยางไม่เหมาะสม						
2. ขาดน้ำในฤดูแล้ง						
3. ด้านการปลูกและการดูแลรักษาสวนยาง						
4. พืชแซมและพืชร่วม						
5. โรคและแมลงศัตรูยางพารา						
6. การกรีดยางพารา						
7. การเก็บรักษาผลผลิตยางพารา						
8. ภัยธรรมชาติ						
9. การแปรรูปยางพารา						
10. ขาดแคลนแรงงาน						
11. กิจกรรมเสริมในสวนยางพารา						
12. ราคายางพาราไม่แน่นอน						
13. สถานที่รับซื้อยางพารา						
14. การขนส่งผลผลิตยางพารา						
15. ระยะเวลาการรับเงินหลังการขายผลผลิต ยางพารา						
16. การรวมกลุ่มของเกษตรกร						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 การได้รับความรู้และความต้องการได้รับการส่งเสริม

ความรู้	1. การได้รับความรู้		2. ระดับความรู้ที่ต้องการ	3. ระดับความต้องการช่องทางในการส่งเสริมการเรียนรู้									4. ระดับความต้องการวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้			
	ไม่ได้	ได้		3.1 สื่อบุคคล			3.2 สื่อสิ่งพิมพ์			3.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์			บรรยาย	สาธิต	ฝึกปฏิบัติ	ทัศนศึกษา
				ราชการ	เอกชน	ผ่านพับ	คู่มือ	โปสเตอร์	วิทยุ	TV	วิดีโอ	อินเทอร์เน็ต				
1. การปลูกสร้างสวนยางพารา																
2. การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา																
3. การกรีดยางพารา																
4. การแปรรูปผลผลิตยางพารา																
5. การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา																
6. การปลูกสตรอเบอร์รี่																
7. การปลูกพืชผักสวนครัว																
8. การเพาะเห็ด																
9. การเลี้ยงสุกร																
10. การเลี้ยงเป็ด																
11. การเลี้ยงไก่เนื้อ																
12. การเลี้ยงไก่ไข่																
13. การเลี้ยงโค																
14. การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์																
15. การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ																
16. การเลี้ยงไส้เดือน																
17. การทำปุ๋ยหมัก																

หมายเหตุ 0 = ไม่ต้องการ 1 = ต้องการน้อยที่สุด 2 = ต้องการน้อย 3 = ต้องการปานกลาง 4 = ต้องการมาก 5 = ต้องการมากที่สุด

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงผลการวิเคราะห์

ตารางที่ 1 ความต้องการสื่อบุคคลภาครัฐ

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวน ยางพารา	60 (31.6)	32 (24.6)	32 (24.6)	27 (20.8)	15 (11.5)	24 (18.5)	2.75	1.427	ปาน กลาง	17
2. การปฏิบัติดูแล รักษายางพารา	63 (33.2)	33 (26.0)	31 (24.4)	21 (16.5)	13 (10.2)	29 (22.8)	2.80	1.508	ปาน กลาง	16
3. การกรีดยางพารา	47 (24.7)	26 (18.2)	27 (18.9)	33 (23.1)	23 (16.1)	34 (23.8)	3.08	1.427	ปาน กลาง	15
4. การแปรรูปผลผลิต ยางพารา	46 (24.2)	21 (14.6)	28 (19.4)	29 (20.1)	22 (15.3)	44 (30.6)	3.28	1.446	ปาน กลาง	11
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	46 (24.2)	13 (9.0)	32 (22.2)	26 (18.1)	26 (18.1)	47 (32.6)	3.43	1.377	มาก	5
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูกสตรีอ เบอร์รี่	59 (31.1)	8 (6.1)	46 (35.1)	21 (16.0)	11 (8.4)	45 (34.4)	3.30	1.407	ปาน กลาง	10
6.2 การปลูกพืชผัก สวนครัว	43 (22.6)	18 (12.2)	31 (21.1)	38 (25.9)	16 (10.9)	44 (29.9)	3.25	1.399	ปาน กลาง	12
6.3 การเพาะเห็ด	44 (23.2)	10 (6.8)	29 (19.9)	33 (22.6)	25 (17.1)	49 (33.6)	3.51	1.320	มาก	1
6.4 การเลี้ยงสุกร	58 (30.5)	3 (2.3)	34 (25.8)	33 (25.0)	22 (16.7)	40 (30.3)	3.47	1.232	มาก	2
6.5 การเลี้ยงเป็ด	54 (28.4)	5 (3.7)	40 (29.4)	25 (18.4)	25 (18.4)	41 (30.1)	3.42	1.291	มาก	6
6.6 การเลี้ยงไก่เนื้อ	34 (17.9)	6 (3.8)	40 (25.6)	45 (28.8)	28 (17.9)	37 (23.7)	3.32	1.202	ปาน กลาง	9
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	36 (18.9)	6 (3.9)	38 (24.7)	43 (27.9)	33 (21.4)	34 (22.1)	3.33	1.183	ปาน กลาง	8
6.8 การเลี้ยงโค	33 (17.4)	2 (1.3)	44 (28.0)	38 (24.2)	29 (18.5)	44 (28.0)	3.44	1.205	มาก	4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	35 (18.4)	2 (1.3)	33 (21.3)	44 (28.4)	44 (28.4)	32 (20.6)	3.46	1.083	มาก	3
6.10 การเลี้ยงแมลง เศรษฐกิจ	46 (24.2)	3 (2.1)	38 (26.4)	39 (27.1)	29 (20.1)	35 (24.3)	3.38	1.177	ปาน กลาง	7
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	48 (25.3)	7 (4.9)	48 (33.8)	38 (26.8)	17 (12.0)	32 (22.5)	3.13	1.245	ปาน กลาง	14
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	57 (30.0)	14 (10.5)	32 (24.1)	39 (29.3)	17 (12.8)	31 (23.3)	3.14	1.309	ปาน กลาง	13
รวม	809 (25.0)	209 (8.9)	603 (25.0)	572 (23.5)	395 (16.1)	642 (26.5)	3.26	1.308	ปาน กลาง	

ตารางที่ 2 ความต้องการสื่อบุคคลภาคเอกชน

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวน ยางพารา	162 (85.3)	10 (35.7)	9 (32.1)	5 (17.9)	2 (7.1)	2 (7.1)	2.18	1.219	น้อย	7
2. การปฏิบัติดูแล รักษาสวนยาง	160 (84.2)	9 (30.0)	9 (30.0)	4 (13.3)	6 (20.0)	2 (6.7)	2.43	1.305	น้อย	1
3. การกรีดยางพารา	159 (83.7)	9 (29.0)	12 (38.7)	5 (16.1)	2 (6.5)	3 (9.7)	2.29	1.243	น้อย	4
4. การแปรรูป ผลผลิตยางพารา	154 (81.1)	15 (41.7)	11 (30.6)	3 (8.3)	6 (16.7)	1 (2.8)	2.08	1.204	น้อย	10
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	157 (82.6)	16 (48.5)	8 (24.2)	5 (15.2)	2 (6.1)	2 (6.1)	1.97	1.212	น้อย	12
6.1 การปลูกสตรอ เบอร์รี่	154 (81.1)	11 (30.6)	17 (47.2)	5 (13.9)	2 (5.6)	1 (2.8)	2.03	0.971	น้อย	11
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	154 (81.1)	12 (33.3)	15 (41.7)	5 (13.9)	2 (5.6)	2 (5.6)	2.08	1.105	น้อย	10
6.3 การเพาะเห็ด	151 (79.5)	17 (43.6)	12 (30.8)	4 (10.3)	4 (10.3)	2 (5.1)	2.03	1.203	น้อย	11
6.4 การเลี้ยงสุกร	154 (81.1)	17 (47.2)	12 (33.3)	3 (8.3)	3 (8.3)	1 (2.8)	1.86	1.073	น้อย	13
6.5 การเลี้ยงเป็ด	165 (86.8)	8 (32.0)	10 (40.0)	4 (16.0)	2 (8.0)	1 (4.0)	2.12	1.092	น้อย	9
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	159 (83.7)	8 (25.8)	15 (48.4)	4 (12.9)	2 (6.5)	2 (6.5)	2.19	1.108	น้อย	6
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	159 (83.7)	6 (19.4)	17 (54.8)	3 (9.7)	3 (9.7)	2 (6.5)	2.29	1.101	น้อย	4
6.8 การเลี้ยงโค	159 (83.7)	8 (25.8)	15 (48.4)	4 (12.9)	2 (6.5)	2 (6.5)	2.19	1.108	น้อย	6

ตารางที่ 2 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	164 (86.3)	8 (30.8)	8 (30.8)	4 (15.4)	4 (15.4)	2 (7.7)	2.38	1.299	น้อย	3
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	166 (87.4)	8 (33.3)	8 (33.3)	5 (20.8)	2 (8.3)	1 (4.2)	2.17	1.129	น้อย	8
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	166 (87.4)	8 (33.3)	8 (33.3)	4 (16.7)	3 (12.5)	1 (4.2)	2.21	1.179	น้อย	5
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	164 (86.3)	8 (30.8)	8 (30.8)	3 (11.5)	5 (19.2)	2 (7.7)	2.42	1.332	น้อย	2
รวม	2,707 (83.8)	178 (33.6)	194 (37.0)	70 (13.7)	52 (10.1)	29 (5.6)	2.17	1.169	น้อย	

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้แผ่นพับ

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวน ยางพารา	87 (45.8)	22 (21.4)	33 (32.0)	13 (12.6)	9 (8.7)	26 (25.2)	2.84	1.507	ปาน กลาง	3
2. การปฏิบัติดูแล รักษาสวนยาง	96 (50.5)	24 (25.5)	29 (30.9)	17 (18.1)	1 (1.1)	23 (24.5)	2.68	1.497	ปาน กลาง	9
3. การกรีดยางพารา	89 (46.8)	28 (27.7)	34 (33.7)	8 (7.9)	7 (6.9)	24 (23.8)	2.65	1.539	ปาน กลาง	10
4. การแปรรูป ผลผลิตยางพารา	80 (42.1)	29 (26.4)	38 (34.5)	4 (3.6)	56 (4.5)	34 (30.9)	2.79	1.6321	ปาน กลาง	5
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	80 (42.1)	26 (23.6)	39 (35.5)	11 (10.0)	4 (3.6)	30 (27.3)	2.75	1.546	ปาน กลาง	6
6.1 การปลูกสตอร์ เบอร์รี่	110 (57.9)	11 (13.8)	36 (45.0)	8 (10.0)	2 (2.5)	23 (28.8)	2.88	1.479	ปาน กลาง	2
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	93 (48.9)	19 (19.6)	37 (38.1)	13 (13.4)	7 (7.2)	21 (21.6)	2.73	1.433	ปาน กลาง	7
6.3 การเพาะเห็ด	84 (44.2)	19 (17.9)	49 (46.2)	20 (18.9)	0 (0.0)	18 (17.0)	2.52	1.282	น้อย	12
6.4 การเลี้ยงสุกร	110 (57.9)	18 (22.5)	35 (43.8)	11 (13.8)	3 (3.8)	13 (16.2)	2.48	1.331	น้อย	13
6.5 การเลี้ยงเป็ด	88 (46.3)	29 (28.4)	39 (38.2)	13 (12.7)	2 (2.0)	19 (18.6)	2.44	1.411	น้อย	14
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	80 (42.1)	26 (23.6)	42 (38.2)	19 (17.3)	5 (4.5)	18 (16.4)	2.52	1.346	น้อย	12
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	80 (42.1)	22 (20.0)	40 (36.4)	22 (20.0)	8 (7.3)	18 (16.4)	2.64	1.332	ปาน กลาง	11
6.8 การเลี้ยงโค	98 (51.6)	25 (27.2)	29 (31.5)	10 (10.9)	9 (9.8)	19 (20.7)	2.65	1.493	ปาน กลาง	10

ตารางที่ 3 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	76 (40.0)	18 (15.8)	43 (37.7)	20 (17.5)	8 (7.0)	25 (21.9)	2.82	1.393	ปาน กลาง	4
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	76 (40.0)	19 (16.7)	48 (42.1)	16 (14.0)	8 (7.0)	23 (20.2)	2.72	1.379	ปาน กลาง	8
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	103 (54.2)	18 (20.7)	33 (37.9)	13 (14.9)	1 (1.1)	22 (25.3)	2.72	1.476	ปาน กลาง	8
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	96 (50.5)	15 (16.0)	32 (34.0)	17 (18.1)	8 (8.5)	22 (23.4)	2.89	1.418	ปาน กลาง	1
รวม	1,526 (47.2)	368 (21.6)	636 (37.4)	235 (13.7)	138 (5.1)	378 (22.2)	2.69	1.44	ปาน กลาง	

ตารางที่ 4 ความต้องการใช้คู่มือ

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวน ยางพารา	101 (53.2)	12 (13.5)	17 (19.1)	22 (24.7)	15 (16.9)	23 (25.8)	3.22	1.380	ปาน กลาง	2
2. การปฏิบัติดูแล รักษาสวนยาง	89 (46.8)	13 (12.9)	28 (27.7)	11 (10.9)	35 (34.7)	14 (13.9)	3.09	1.305	ปาน กลาง	3
3. การกรีดยางพารา	89 (45.8)	13 (10.7)	28 (23.3)	11 (20.4)	35 (21.4)	14 (24.3)	3.25	1.31	ปาน กลาง	1
4. การแปรรูป ผลผลิตยางพารา	77 (40.5)	23 (20.4)	37 (32.7)	24 (21.2)	25 (22.1)	4 (3.5)	2.56	1.149	น้อย	16
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	74 (38.9)	19 (16.4)	34 (29.3)	23 (19.8)	24 (20.7)	16 (13.8)	2.86	1.305	ปาน กลาง	13
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูกสตรอ เบอร์รี่	139 (73.2)	7 (13.7)	15 (29.4)	14 (27.5)	5 (9.8)	10 (19.6)	2.92	1.324	ปาน กลาง	10
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	86 (45.3)	23 (22.1)	21 (20.2)	16 (15.4)	18 (17.3)	26 (25.0)	3.03	1.510	ปาน กลาง	4
6.3 การเพาะเห็ด	92 (48.4)	13 (13.3)	35 (35.7)	16 (16.3)	12 (12.2)	22 (22.4)	2.95	1.388	ปาน กลาง	8
6.4 การเลี้ยงสุกร	105 (55.3)	20 (23.5)	23 (27.1)	20 (23.5)	8 (9.4)	14 (16.5)	2.68	1.373	ปาน กลาง	15
6.5 การเลี้ยงเป็ด	113 (59.5)	20 (26.0)	29 (37.7)	10 (13.0)	3 (3.9)	15 (19.5)	2.53	1.429	น้อย	17
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	75 (39.5)	16 (13.9)	36 (31.3)	30 (26.1)	8 (7.0)	25 (21.7)	2.91	1.348	ปาน กลาง	11
6.7 การเลี้ยงไก่ ไข่	78 (41.1)	20 (17.9)	32 (28.6)	25 (22.3)	12 (10.7)	23 (20.5)	2.87	1.389	ปาน กลาง	12
6.8 การเลี้ยงโค	103 (54.2)	13 (14.9)	31 (35.6)	10 (11.5)	15 (17.2)	18 (20.7)	2.93	1.404	ปาน กลาง	9

ตารางที่ 4 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	81 (42.6)	15 (13.8)	29 (26.6)	27 (24.8)	21 (19.3)	17 (15.6)	2.96	1.283	ปาน กลาง	7
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	87 (45.8)	17 (16.5)	35 (34.0)	22 (21.4)	9 (8.7)	20 (19.4)	2.81	1.358	ปาน กลาง	14
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	103 (54.2)	13 (14.9)	27 (31.0)	20 (23.0)	4 (4.6)	23 (26.4)	2.97	1.426	ปาน กลาง	6
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	100 (52.6)	14 (15.6)	31 (34.4)	7 (7.8)	15 (16.7)	23 (25.6)	3.02	1.476	ปาน กลาง	5
รวม	1,517 (49.23)	255 (16.47)	452 (29.63)	278 (19.39)	256 (14.86)	282 (19.66)	2.74	1.285	ปาน กลาง	

ตารางที่ 5 ความต้องการใช้โปสเตอร์

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้าง สวนยางพารา	181 (95.3)	3 (33.3)	3 (33.3)	1 (11.1)	0 (0.0)	2 (22.2)	2.44	1.590	น้อย	9
2. การปฏิบัติดูแล รักษาสวนยางพารา	179 (94.2)	3 (27.3)	3 (27.3)	1 (9.1)	2 (18.2)	2 (18.2)	2.73	1.555	ปาน กลาง	5
3. การกรีดยางพารา	180 (94.7)	3 (30.0)	1 (10.0)	1 (10.0)	2 (20.0)	3 (30.0)	3.10	1.729	ปาน กลาง	1
4. การแปรรูป ผลผลิตยางพารา	181 (95.3)	3 (33.3)	1 (11.1)	1 (11.1)	2 (22.2)	2 (22.2)	2.89	1.691	ปาน กลาง	3
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	183 (96.3)	3 (42.9)	1 (14.3)	1 (14.3)	0 (0.0)	2 (28.6)	2.57	1.813	น้อย	7
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก स्टรเบอร์รี่	169 (88.9)	6 (28.6)	6 (28.6)	0 (0.0)	8 (38.1)	1 (4.8)	2.62	1.396	ปาน กลาง	6
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	172 (90.5)	4 (22.2)	3 (16.7)	7 (38.9)	1 (5.6)	3 (16.7)	2.78	1.353	ปาน กลาง	4
6.3 การเพาะเห็ด	161 (84.7)	4 (13.8)	5 (17.2)	11 (37.9)	2 (6.9)	7 (24.1)	3.10	1.345	ปาน กลาง	1
6.4 การเลี้ยง สุกร	172 (90.5)	4 (22.2)	3 (16.7)	2 (11.1)	7 (38.9)	2 (11.1)	3.00	1.414	ปาน กลาง	2
6.5 การเลี้ยงเป็ด	177 (93.2)	4 (30.8)	5 (38.5)	0 (0.0)	2 (15.4)	2 (15.4)	2.46	1.506	น้อย	8
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	173 (91.1)	4 (23.5)	10 (58.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (17.6)	2.29	1.359	น้อย	11
6.7 การเลี้ยงไก่ ไข่	175 (92.1)	4 (26.7)	8 (53.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (20.0)	2.33	1.447	น้อย	10
6.8 การเลี้ยงโค	175 (92.1)	4 (26.7)	3 (20.0)	3 (20.0)	3 (20.0)	2 (13.3)	2.73	1.438	ปาน กลาง	5

ตารางที่ 5 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	179 (94.2)	6 (54.5)	2 (18.2)	1 (9.1)	0 (0.0)	2 (18.2)	2.09	1.578	น้อย	14
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	181 (95.3)	4 (44.4)	3 (33.3)	0 (0.0)	1 (11.1)	1 (11.1)	2.11	1.453	น้อย	13
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	180 (94.7)	4 (40.0)	4 (40.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (20.0)	2.20	1.549	น้อย	12
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	177 (93.2)	4 (30.8)	5 (38.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (30.8)	2.62	1.710	ปาน กลาง	6
รวม	1,592 (49.2)	271 (16.5)	488 (29.6)	308 (19.4)	264 (14.9)	307 (19.7)	2.92	1.364	ปาน กลาง	

ตารางที่ 6 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (วิทยุ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้าง สวนยางพารา	161 (84.7)	2 (6.9)	8 (27.6)	16 (55.2)	0 (0.0)	3 (10.3)	2.79	0.978	ปาน กลาง	2
2. การปฏิบัติดูแล รักษาสวนยางพารา	161 (84.7)	4 (13.8)	3 (10.3)	19 (65.5)	0 (0.0)	3 (10.3)	2.83	1.037	ปาน กลาง	1
3. การกรีดยางพารา	156 (82.1)	9 (26.5)	15 (44.1)	10 (29.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.03	0.758	น้อย	9
4. การแปรรูป ผลผลิตยางพารา	157 (82.6)	2 (6.1)	19 (57.6)	11 (33.3)	1 (3.0)	0 (0.0)	2.33	0.645	น้อย	6
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	158 (83.2)	2 (6.2)	19 (59.4)	10 (31.2)	0 (0.0)	1 (3.1)	2.34	0.745	น้อย	5
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก สตอร์เบอร์รี่	176 (92.6)	11 (78.6)	2 (14.3)	1 (7.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.29	0.611	น้อย ที่สุด	13
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	150 (78.9)	14 (35.0)	11 (27.5)	14 (35.0)	0 (0.0)	1 (2.5)	2.07	0.971	น้อย	8
6.3 การเพาะเห็ด	156 (82.1)	9 (26.5)	19 (55.9)	5 (14.7)	1 (2.9)	0 (0.0)	1.94	0.736	น้อย	11
6.4 การเลี้ยง สุกร	170 (89.5)	6 (30.0)	8 (40.0)	6 (30.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.00	0.795	น้อย	10
6.5 การเลี้ยงเป็ด	171 (90.0)	3 (15.8)	6 (31.6)	8 (42.1)	2 (10.5)	0 (0.0)	2.47	0.905	น้อย	3
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	158 (83.2)	12 (37.5)	10 (31.2)	9 (28.1)	0 (0.0)	1 (3.1)	2.00	0.984	น้อย	10
6.7 การเลี้ยงไก่ ไข่	157 (82.6)	12 (36.4)	11 (33.3)	9 (27.3)	0 (0.0)	1 (3.0)	2.00	0.968	น้อย	10
6.8 การเลี้ยงโค	166 (87.4)	11 (45.8)	9 (37.5)	2 (8.3)	2 (8.3)	0 (0.0)	1.79	0.932	น้อย ที่สุด	12

ตารางที่ 6 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	166 (87.4)	9 (37.5)	5 (20.8)	7 (29.2)	2 (8.3)	1 (4.2)	2.21	1.179	น้อย	7
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	161 (84.7)	10 (34.5)	7 (24.1)	12 (41.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.07	0.884	น้อย	8
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	171 (90.0)	4 (21.1)	4 (21.1)	11 (57.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.37	0.831	น้อย	4
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	173 (91.1)	6 (35.3)	8 (47.1)	2 (11.8)	0 (0.0)	1 (5.9)	1.94	1.029	น้อย	11
รวม	2,768 (85.7)	126 (29.0)	164 (34.3)	152 (32.2)	8 (1.9)	12 (2.5)	2.10	0.838	น้อย	

ตารางที่ 7 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โทรทัศน์)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวนยางพารา	143 (75.3)	5 (10.6)	16 (34.0)	10 (21.3)	2 (4.3)	14 (29.8)	3.09	1.427	ปาน กลาง	2
2. การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	140 (73.7)	5 (10.0)	19 (38.0)	10 (20.0)	6 (12.0)	10 (20.0)	2.94	1.316	ปาน กลาง	5
3. การกรีดยางพารา	131 (68.9)	4 (6.8)	22 (37.3)	13 (22.0)	11 (18.6)	9 (15.3)	2.98	1.210	ปาน กลาง	4
4. การแปรรูปผลผลิตยางพารา	134 (70.5)	8 (14.3)	18 (32.1)	13 (23.2)	6 (10.7)	11 (19.6)	2.89	1.344	ปาน กลาง	8
5. การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา	136 (71.6)	11 (20.4)	12 (22.2)	15 (27.8)	4 (7.4)	12 (22.2)	2.89	1.423	ปาน กลาง	8
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก สอดรเบอร์รี่	151 (79.5)	4 (10.3)	20 (51.3)	6 (15.4)	2 (5.1)	7 (17.9)	2.69	1.280	ปาน กลาง	12
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	135 (71.1)	3 (5.5)	25 (45.5)	17 (30.9)	1 (1.8)	9 (16.4)	2.78	1.150	ปาน กลาง	10
6.3 การเพาะเห็ด	145 (76.3)	3 (6.7)	25 (55.6)	7 (15.6)	2 (4.4)	8 (17.8)	2.71	1.236	ปาน กลาง	11
6.4 การเลี้ยง สุกร	154 (81.1)	10 (27.8)	13 (36.1)	3 (8.3)	2 (5.6)	8 (22.2)	2.58	1.519	น้อย	14
6.5 การเลี้ยงเป็ด	135 (71.1)	9 (16.4)	21 (38.2)	0 (0.0)	16 (29.1)	9 (16.4)	2.91	1.418	ปาน กลาง	6
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	121 (63.7)	11 (15.9)	18 (26.1)	18 (26.1)	10 (14.5)	12 (17.4)	2.91	1.326	ปาน กลาง	6
6.7 การเลี้ยงไก่ ไข่	127 (66.8)	11 (17.5)	20 (31.7)	15 (23.8)	12 (19.0)	5 (7.9)	2.68	1.202	ปาน กลาง	13
6.8 การเลี้ยงโค	151 (79.5)	6 (15.4)	11 (28.2)	5 (12.8)	11 (28.2)	6 (15.4)	3.00	1.357	ปาน กลาง	3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	142 (74.7)	9 (18.8)	14 (29.2)	9 (18.8)	8 (16.7)	8 (16.7)	2.83	1.374	ปาน กลาง	9
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	141 (74.2)	3 (6.1)	19 (38.8)	15 (30.6)	4 (8.2)	8 (16.3)	2.90	1.177	ปาน กลาง	7
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	156 (82.1)	14 (41.2)	0 (0.0)	7 (20.6)	7 (20.6)	6 (17.6)	3.15	1.158	ปาน กลาง	1
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	155 (81.6)	0 (0.0)	19 (54.3)	5 (14.3)	6 (17.1)	5 (14.3)	2.91	1.147	ปาน กลาง	6
รวม	2,397 (74.2)	116 (14.3)	292 (35.2)	168 (19.5)	110 (13.1)	147 (17.8)	2.90	1.298	ปาน กลาง	

ตารางที่ 8 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (วิดีโอ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวนยางพารา	181 (95.3)	4 (44.4)	0 (0.0)	2 (22.2)	1 (11.1)	2 (22.2)	2.67	1.732	ปาน กลาง	6
2. การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	175 (92.1)	4 (26.7)	4 (26.7)	2 (13.3)	1 (6.7)	4 (26.7)	2.80	1.612	ปาน กลาง	4
3. การกรีดยางพารา	169 (88.9)	5 (23.8)	2 (9.5)	4 (19.0)	1 (4.8)	9 (42.9)	3.33	1.683	ปาน กลาง	2
4. การแปรรูปผลผลิตยางพารา	166 (87.4)	6 (25.0)	8 (33.3)	5 (20.8)	5 (20.8)	0 (0.0)	2.38	1.096	น้อย	11
5. การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา	163 (85.8)	9 (33.3)	1 (3.7)	9 (33.3)	5 (18.5)	3 (11.1)	2.70	1.409	ปาน กลาง	5
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูกสตอร์เบอร์รี่	169 (88.9)	2 (9.5)	5 (23.8)	13 (61.9)	1 (4.8)	0 (0.0)	2.62	0.740	ปาน กลาง	7
6.2 การปลูกพืชผักสวนครัว	165 (86.8)	9 (36.0)	7 (28.0)	6 (24.0)	0 (0.0)	3 (12.0)	2.24	1.300	น้อย	13
6.3 การเพาะเห็ด	163 (85.8)	9 (33.3)	9 (33.3)	4 (14.8)	2 (7.4)	3 (11.1)	2.30	1.325	น้อย	12
6.4 การเลี้ยงสุกร	167 (87.9)	4 (17.4)	17 (73.9)	1 (4.3)	1 (4.3)	0 (0.0)	1.96	0.638	น้อย	15
6.5 การเลี้ยงเป็ด	166 (87.4)	5 (20.8)	8 (33.3)	7 (29.2)	0 (0.0)	4 (16.7)	2.58	1.316	น้อย	9
6.6 การเลี้ยงไก่เนื้อ	160 (84.2)	15 (50.0)	3 (10.0)	7 (23.3)	0 (0.0)	5 (16.7)	2.23	1.501	น้อย	14
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	163 (85.8)	5 (18.5)	8 (29.6)	9 (33.3)	0 (0.0)	5 (18.5)	2.70	1.325	ปาน กลาง	5
6.8 การเลี้ยงโค	159 (83.7)	4 (12.9)	15 (48.4)	8 (25.8)	2 (6.5)	2 (6.5)	2.45	1.028	น้อย	10

ตารางที่ 8 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	151 (79.5)	8 (20.5)	11 (28.2)	13 (33.3)	2 (5.1)	5 (12.8)	2.62	1.248	ปาน กลาง	7
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	154 (81.1)	4 (11.1)	15 (41.7)	12 (33.3)	1 (2.8)	4 (11.1)	2.61	1.103	ปาน กลาง	8
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	152 (80.0)	2 (5.3)	9 (23.7)	13 (34.2)	0 (0.0)	14 (36.8)	3.39	1.346	ปาน กลาง	1
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	174 (91.6)	2 (12.5)	7 (43.8)	2 (12.5)	2 (12.5)	3 (18.8)	2.81	1.377	ปาน กลาง	3
รวม	2,797 (86.6)	97 (23.6)	129 (28.9)	117 (25.8)	24 (6.2)	66 (15.5)	2.61	1.281	ปาน กลาง	

ตารางที่ 9 ความต้องการช่องทางในการส่งเสริมโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (อินเทอร์เน็ต)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวนยางพารา	170 (89.5)	0 (0.0)	4 (20.0)	7 (35.0)	6 (30.0)	3 (15.0)	3.40	0.995	ปาน กลาง	4
2. การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	176 (92.6)	1 (7.1)	0 (0.0)	8 (57.1)	4 (28.6)	1 (7.1)	3.29	0.914	ปาน กลาง	6
3. การกรีดยางพารา	170 (89.5)	2 (10.0)	6 (30.0)	5 (25.0)	4 (20.0)	3 (15.0)	3.00	1.257	ปาน กลาง	10
4. การแปรรูปผลผลิตยางพารา	169 (88.9)	0 (0.0)	7 (33.3)	6 (28.6)	4 (19.0)	4 (19.0)	3.24	1.136	ปาน กลาง	7
5. การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา	169 (88.9)	2 (9.5)	8 (38.1)	4 (19.0)	4 (19.0)	3 (14.3)	2.90	1.261	ปาน กลาง	11
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก ศตรอบเบอร์รี่	158 (83.2)	4 (12.5)	7 (21.9)	6 (18.8)	5 (15.6)	10 (31.2)	3.31	1.447	ปาน กลาง	5
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	155 (81.6)	4 (11.4)	6 (17.1)	9 (25.7)	15 (42.9)	1 (2.9)	3.09	1.095	ปาน กลาง	9
6.3 การเพาะเห็ด	157 (82.6)	3 (9.1)	10 (30.3)	11 (33.3)	8 (24.2)	1 (3.0)	2.82	1.014	ปาน กลาง	13
6.4 การเลี้ยง สุกร	161 (84.7)	5 (17.2)	8 (27.6)	11 (37.9)	5 (17.2)	0 (0.0)	2.55	0.985	น้อย	15
6.5 การเลี้ยงเป็ด	166 (87.4)	0 (0.0)	2 (8.3)	6 (25.0)	16 (66.7)	0 (0.0)	3.58	0.654	มาก	3
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	161 (84.7)	4 (13.8)	4 (13.8)	16 (55.2)	4 (13.8)	1 (3.4)	2.79	0.978	ปาน กลาง	14
6.7 การเลี้ยงไก่ ไข่	161 (84.7)	4 (13.8)	14 (48.3)	6 (20.7)	4 (13.8)	1 (3.4)	2.45	1.021	น้อย	16
6.8 การเลี้ยงโค	165 (86.8)	5 (16.0)	2 (8.0)	8 (32.0)	6 (24.0)	5 (20.0)	3.24	1.332	ปาน กลาง	7

ตารางที่ 9 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	166 (87.4)	2 (8.3)	8 (33.3)	7 (29.2)	5 (20.8)	2 (8.3)	2.88	1.116	ปาน กลาง	12
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	162 (85.3)	2 (7.1)	5 (17.9)	8 (28.6)	13 (46.4)	0 (0.0)	3.14	0.970	ปาน กลาง	8
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	166 (87.4)	0 (0.0)	4 (16.7)	7 (29.2)	5 (20.8)	8 (33.3)	3.71	1.122	มาก	1
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	168 (88.4)	2 (9.1)	3 (13.6)	4 (18.2)	4 (18.2)	9 (40.9)	3.68	1.393	มาก	2
รวม	2,800 (86.7)	40 (8.5)	98 (22.2)	129 (30.5)	112 (25.9)	52 (12.8)	3.12	1.099	ปาน กลาง	

ตารางที่ 10 ความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการบรรยาย

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวน ยางพารา	98 (51.6)	16 (17.4)	37 (40.2)	15 (16.3)	8 (8.7)	16 (17.4)	2.68	1.342	ปาน กลาง	1
2. การปฏิบัติดูแล รักษาสวนยางพารา	93 (48.9)	17 (17.5)	37 (38.1)	20 (20.6)	10 (10.3)	13 (13.4)	2.64	1.268	ปาน กลาง	2
3. การกรีดยางพารา	84 (44.2)	27 (25.5)	46 (43.4)	18 (17.0)	8 (7.5)	7 (6.6)	2.26	1.124	น้อย	11
4. การแปรรูปผลผลิต ยางพารา	75 (39.5)	26 (22.6)	52 (45.2)	18 (15.7)	10 (8.7)	9 (7.8)	2.34	1.154	น้อย	7
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	67 (35.3)	28 (22.8)	58 (47.2)	12 (9.8)	8 (6.5)	17 (13.8)	2.41	1.293	น้อย	5
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก สตอร์เบอร์รี่	78 (41.1)	38 (33.9)	31 (27.7)	18 (16.1)	9 (8.0)	16 (14.3)	2.41	1.399	น้อย	5
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	55 (28.9)	46 (34.1)	33 (24.4)	26 (19.3)	12 (8.9)	18 (13.3)	2.43	1.385	น้อย	3
6.3 การเพาะเห็ด	58 (30.5)	48 (36.4)	23 (17.4)	32 (24.2)	16 (12.1)	13 (9.8)	2.42	1.348	น้อย	4
6.4 การเลี้ยง สุกร	62 (32.6)	41 (32.0)	38 (29.7)	27 (21.1)	10 (7.8)	12 (9.4)	2.33	1.262	น้อย	8
6.5 การเลี้ยงเป็ด	81 (42.6)	38 (34.9)	28 (25.7)	23 (21.1)	13 (11.9)	7 (6.4)	2.29	1.242	น้อย	10
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	63 (33.2)	38 (29.9)	39 (30.7)	23 (18.1)	14 (11.0)	13 (10.2)	2.41	1.299	น้อย	5
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	77 (40.5)	39 (34.5)	30 (26.5)	16 (14.2)	20 (17.7)	8 (7.1)	2.36	1.310	น้อย	6
6.8 การเลี้ยงโค	69 (36.3)	45 (37.2)	29 (24.0)	21 (17.4)	18 (14.9)	8 (6.6)	2.30	1.289	น้อย	9

ตารางที่ 10 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	73 (38.4)	44 (37.6)	33 (28.2)	25 (21.4)	8 (6.8)	7 (6.0)	2.15	1.179	น้อย	13
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	69 (36.3)	51 (42.1)	32 (26.4)	26 (21.5)	11 (9.1)	1 (0.8)	2.00	1.041	น้อย	15
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	75 (39.5)	37 (32.2)	38 (33.0)	24 (20.9)	12 (10.4)	4 (3.5)	2.20	1.110	น้อย	12
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	68 (35.8)	49 (40.2)	28 (23.0)	31 (25.4)	11 (9.0)	3 (2.5)	2.11	1.112	น้อย	14
รวม	1,245 (38.5)	628 (31.2)	612 (31.2)	375 (18.8)	198 (10.0)	172 (8.8)	2.34	1.245	น้อย	

ตารางที่ 11 ความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการสาธิต

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวนยางพารา	71 (37.4)	24 (20.2)	25 (21.0)	24 (20.2)	32 (26.9)	14 (11.8)	2.89	1.326	ปาน กลาง	14
2. การปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	64 (33.7)	6 (4.8)	16 (12.7)	27 (21.4)	55 (43.7)	22 (17.5)	3.56	1.070	มาก	4
3. การกรีดยางพารา	56 (29.5)	4 (3.0)	10 (7.5)	33 (24.6)	61 (45.5)	26 (19.4)	3.71	0.964	มาก	1
4. การแปรรูปผลผลิตยางพารา	50 (26.3)	4 (2.9)	8 (5.7)	39 (27.9)	65 (46.4)	24 (17.1)	3.69	0.921	มาก	2
5. การปรับปรุงคุณภาพน้ำยางพารา	46 (24.2)	4 (2.8)	13 (9.0)	41 (28.5)	60 (41.7)	26 (18.1)	3.63	0.973	มาก	3
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก สตรอเบอร์รี่	63 (33.2)	6 (4.7)	17 (13.4)	33 (26.0)	61 (48.0)	10 (7.9)	3.41	0.979	มาก	9
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	66 (34.7)	9 (7.3)	25 (20.2)	20 (16.1)	54 (43.5)	16 (12.9)	3.35	1.155	ปาน กลาง	11
6.3 การเพาะเห็ด	48 (25.3)	5 (3.5)	22 (15.5)	37 (26.1)	61 (43.0)	17 (12.0)	3.44	1.007	มาก	6
6.4 การเลี้ยง สุกร	61 (32.1)	5 (3.9)	25 (19.4)	30 (23.3)	49 (38.0)	20 (15.5)	3.42	1.088	มาก	8
6.5 การเลี้ยงเป็ด	57 (30.0)	4 (3.0)	21 (15.8)	36 (27.1)	60 (45.1)	12 (9.0)	3.41	0.962	มาก	9
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	37 (19.5)	4 (2.6)	20 (13.1)	50 (32.7)	63 (41.2)	16 (10.5)	3.44	0.938	มาก	6
6.7 การเลี้ยงไก่ ไข่	35 (18.4)	5 (3.2)	18 (11.6)	52 (33.5)	61 (39.4)	19 (12.3)	3.46	0.962	มาก	5
6.8 การเลี้ยงโค	54 (28.4)	3 (2.2)	24 (17.6)	36 (26.5)	59 (43.4)	14 (10.3)	3.42	0.970	มาก	8

ตารางที่ 11 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	46 (24.2)	3 (2.1)	26 (18.1)	44 (30.6)	58 (40.3)	13 (9.0)	3.36	0.951	ปาน กลาง	10
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	38 (20.0)	3 (2.0)	29 (19.1)	54 (35.5)	51 (33.6)	15 (9.9)	3.30	0.956	ปาน กลาง	12
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	35 (18.4)	3 (1.9)	23 (14.8)	51 (32.9)	61 (39.4)	17 (11.0)	3.43	0.939	มาก	7
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	36 (18.9)	12 (7.8)	25 (16.2)	39 (25.3)	66 (42.9)	12 (7.8)	3.27	1.073	ปาน กลาง	13
รวม	863 (26.7)	104 (4.6)	347 (14.7)	646 (27.0)	977 (41.3)	293 (12.5)	3.42	1.014	มาก	

ตารางที่ 12 ความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการฝึกปฏิบัติ

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้างสวน ยางพารา	65 (34.2)	8 (6.4)	13 (10.4)	6 (4.8)	3 (2.4)	95 (76.0)	4.31	1.310	มาก ที่สุด	9
2. การปฏิบัติดูแล รักษาสวนยางพารา	55 (28.9)	8 (5.9)	9 (6.7)	7 (5.2)	4 (3.0)	107 (79.3)	4.43	1.213	มาก ที่สุด	5
3. การกรีดยางพารา	38 (20.0)	3 (2.0)	2 (1.3)	8 (5.3)	15 (9.9)	124 (81.6)	4.68	0.802	มาก ที่สุด	1
4. การแปรรูปผลผลิต ยางพารา	25 (13.2)	3 (1.8)	4 (2.4)	13 (7.9)	17 (10.3)	128 (77.6)	4.59	0.876	มาก ที่สุด	3
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยางพารา	33 (17.4)	3 (1.9)	13 (8.3)	19 (12.1)	7 (4.5)	115 (73.2)	4.39	1.102	มาก ที่สุด	6
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก स्टรอปเบอร์รี่	56 (29.5)	6 (4.5)	9 (6.7)	9 (6.7)	16 (11.9)	94 (70.1)	4.37	1.147	มาก ที่สุด	7
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	38 (20.0)	8 (5.3)	15 (9.9)	9 (5.9)	9 (5.9)	111 (73.0)	4.32	1.252	มาก ที่สุด	8
6.3 การเพาะเห็ด	29 (15.3)	0 (0.0)	15 (9.3)	16 (9.9)	15 (9.3)	115 (71.4)	4.43	1.004	มาก ที่สุด	5
6.4 การเลี้ยง สุกร	44 (23.2)	6 (4.1)	15 (10.3)	15 (10.3)	8 (5.5)	102 (69.9)	4.27	1.233	มาก ที่สุด	11
6.5 การเลี้ยงเป็ด	38 (20.0)	3 (2.0)	19 (12.5)	7 (4.6)	9 (5.9)	114 (75.0)	4.39	1.152	มาก ที่สุด	6
6.6 การเลี้ยงไก่ เนื้อ	29 (15.3)	3 (1.9)	11 (6.8)	3 (1.9)	10 (6.2)	134 (83.2)	4.62	0.955	มาก ที่สุด	2
6.7 การเลี้ยงไก่ไข่	29 (15.3)	3 (1.9)	11 (6.8)	9 (5.6)	8 (5.0)	130 (80.7)	4.56	0.999	มาก ที่สุด	4
6.8 การเลี้ยงโค	35 (18.4)	3 (1.9)	17 (11.0)	11 (7.1)	10 (6.5)	114 (73.5)	4.39	1.130	มาก ที่สุด	6

ตารางที่ 12 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	21 (11.1)	0 (0.0)	28 (16.6)	8 (4.7)	19 (11.2)	114 (67.5)	4.30	1.142	มาก ที่สุด	10
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	25 (13.2)	0 (0.0)	26 (15.8)	14 (8.5)	27 (16.4)	98 (59.4)	4.19	1.131	มาก	13
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	31 (16.3)	0 (0.0)	13 (8.2)	35 (22.0)	13 (8.2)	98 (61.6)	4.23	1.057	มาก ที่สุด	12
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	27 (14.2)	8 (4.9)	24 (14.7)	14 (8.6)	23 (14.1)	94 (57.7)	4.05	1.304	มาก	14
รวม	618 (19.1)	65 (2.6)	244 (9.3)	203 (7.7)	213 (8.0)	1,887 (72.4)	4.38	1.106	มาก ที่สุด	

ตารางที่ 13 ความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยการศึกษาดูงาน

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1. การปลูกสร้าง สวนยางพารา	190 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.0	0.000	-	-
2. การปฏิบัติ แลกรักษาสวนยาง	187 (98.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	0 (0.0)	4.00	0.000	มาก	3
3. การกรี๊ด ยางพารา	186 (97.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (50.0)	2 (50.0)	0 (0.0)	3.50	0.577	มาก	5
4. การแปรรูป ผลผลิตยางพารา	173 (91.1)	3 (17.6)	10 (58.8)	0 (0.0)	2 (11.8)	2 (11.8)	2.41	1.278	น้อย	10
5. การปรับปรุง คุณภาพน้ำยาง	180 (94.7)	3 (30.0)	0 (0.0)	3 (30.0)	2 (20.0)	2 (20.0)	3.00	1.563	ปาน กลาง	8
6. กิจกรรมเสริมในสวนยาง										
6.1 การปลูก สตรอเบอร์รี่	156 (82.1)	2 (5.9)	7 (20.6)	10 (29.4)	3 (8.8)	12 (35.3)	3.47	1.331	มาก	6
6.2 การปลูก พืชผักสวนครัว	179 (94.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (9.1)	8 (72.7)	2 (18.2)	4.09	0.539	มาก	2
6.3 การเพาะ เห็ด	184 (96.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (66.7)	0 (0.0)	2 (33.3)	3.67	1.033	มาก	4
6.4 การเลี้ยง สุกร	188 (98.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (100.0)	5.00	0.000	มาก ที่สุด	1
6.5 การเลี้ยง เป็ด	190 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.00	0.000	-	-
6.6 การเลี้ยง ไก่เนื้อ	190 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.00	0.000	-	-
6.7 การเลี้ยง ไก่ไข่	190 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.00	0.000	-	-
6.8 การเลี้ยง โกล	188 (98.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (100.0)	5.00	0.000	มาก ที่สุด	1

ตารางที่ 13 (ต่อ)

n = 190

ประเด็น	ระดับความต้องการ จำนวน (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6.9 การเลี้ยงกบ ในบ่อซีเมนต์	187 (98.4)	3 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.00	0.000	น้อย ที่สุด	12
6.10 การเลี้ยง แมลงเศรษฐกิจ	179 (94.2)	3 (27.3)	6 (54.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (18.2)	2.27	1.421	น้อย	11
6.11 การเลี้ยง ไส้เดือน	173 (91.1)	3 (17.6)	6 (35.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	8 (47.1)	3.24	1.751	ปาน กลาง	7
6.12 การทำปุ๋ย หมัก	182 (95.8)	0 (0.0)	6 (75.0)	0 (0)	2 (25.0)	0 (0.0)	2.50	0.926	น้อย	9
รวม	3,102 (96.0)	17 (15.3)	35 (18.8)	20 (14.2)	22 (22.2)	34 (29.5)	3.32	0.801	ปาน กลาง	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวฤดี ศรีงาม
วัน เดือน ปีเกิด	21 มกราคม 2527
สถานที่เกิด	103 หมู่ 4 ตำบลนาบึง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
ประวัติการศึกษา	วท.บ. (พืชศาสตร์-พืชสวน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน 2548
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอมืองน่าน ตำบลถ้ำมตอง อำเภอมืองน่าน จังหวัดน่าน
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

